

Türk Telekomünikasyon
Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları
31 Aralık 2019
Tarihi İtibarıyla ve Aynı Tarihte
Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve
Bağımsız Denetim Raporu

12 Şubat 2020

Bu rapor, 9 sayfa denetim raporu ve 119 sayfa finansal tablolar ve tamamlayıcı dipnotlarından oluşmaktadır

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve bağlı ortaklıklarının (birlikte “Grup” olarak anılacaktır) 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup’un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na (“TFRS”lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu (“SPK”) tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları’nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları’na (“BDS”) uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* (“Etik Kurallar”) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup’tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Hasılatın muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 2.4 ve Dipnot 2.5'e bakınız.

<u>Kilit denetim konusu</u>	<u>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</u>
Grup'un başlıca hasılat elde ettiği gelir unsurları sabit telekomünikasyon hizmetleri, mobil telekomünikasyon hizmetleri, ekipman satış gelirleri ve TV aboneliklerinden oluşmaktadır. Konsolide finansal tablolara yansıtılan hasılat tutarının doğruluğuna ilişkin olarak; telekomünikasyon şirketlerinin faturalandırma sistemlerinin karmaşık olması, işlenen verinin büyüklüğü ve yıl boyunca çeşitli sistemlerle farklı ürün ve hizmetlerin beraber faturalandırılarak satılması nedeniyle doğal bir sektör riski bulunmaktadır. Hizmet ve ekipman gibi telekomünikasyon ürünlerinin birlikte verildiği paketlerin farklı gelir unsurlarının ne zaman muhasebeleştirileceğinin belirlenmesi ve tutarının uygun şekilde ölçülmesi önemli düzeyde yönetim muhakemesi gerektirmektedir. Bilgi teknolojileri ("BT") faturalandırma sistemleri tarafından hasılatın doğru dönemde ve tutarda muhasebeleştirildiğinin kontrolü, bu sistemlerin karmaşıklığı ve bu sistemler tarafından işlenen veri hacminin büyüklüğü nedeniyle, hasılatın muhasebeleştirilmesi kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Hasılatın muhasebeleştirilmesine yönelik Grup'un muhasebe politikasının uygunluğunun değerlendirilmesi; - BT uzmanlarımızdan yardım alınmak suretiyle yönetimin aşağıda belirtilen kontrollerinin tasarım, uygulama ve işleyişlerinin değerlendirilmesi; • Uygulama erişim kontrolleri, uygulama değişikliği kontrolleri, uygulama geliştirme kontrolleri ve bilgisayar çalışma kontrolleri gibi BT genel ortamına ilişkin kilit iç kontroller ve • Fiyatlandırma ve faturalandırmanın tamlığı ve doğruluğuyla ilgili BT iç kontrolleri ve fiyatlandırma ve faturalandırma sistemleriyle muhasebe sistemleri arasında uçtan uca mutabakat kontrolleri. - Müşteri faturalarından bir örneklem seçilmesi ve bunların destekleyici kanıtlar ve tahsilatlarla doğrulanması; - Faturalandırma sistemleri ile defter-i kebir arasında gerçekleşen önemli kayıtların test edilmesi; - Veri kayıtlarının, faturalandırma sistemleri ve defter-i kebir arasında uçtan uca mutabakatlarının test edilmesi ve - Olağan faturalandırma süreci dışında kalan ve bu sebeple yüksek seviyede yönetim muhakemesi taşıyan sistematik olmayan düzeltmelere yönelik örneklem seçilerek maddi doğrulama testlerinin uygulanması. Denetim çalışmalarımıza dayanarak, Grup'un hasılatın muhasebeleştirilmesi ilgili olarak denetimimizi önemli ölçüde etkileyecek bir bulgumuz bulunmamaktadır.

TFRS 16 Kiralamalar standardı ilk uygulaması

TFRS 16 *Kiralamalar* standardı ilk kez uygulanması ve ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için Dipnot 2.3, Dipnot 2.4 ve Dipnot 2.5'e bakınız.

<u>Kilit denetim konusu</u>	<u>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</u>
Grup, TFRS 16 <i>Kiralamalar</i> standardını ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamaya başlamıştır. Grup, 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla, TFRS 16'yı kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşımı kullanarak uygulamaya başlamıştır. Finansal durum tablosunda yer alan kira borçları geçiş tarihinde halihazırda ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri ile ölçülmüş ve Grup'un 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla alternatif borçlanma faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiştir. Kullanım hakkı varlıkları, ilk uygulama tarihinden önce finansal durum tablosuna yansıtılan, ön ödemesi yapılmış veya tahakkuk etmiş tüm kira ödemelerinin tutarına göre düzeltilmiş olan kira yükümlülüğüne eşit bir tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir. TFRS 16'nın ilk uygulanmasının sonucu olarak, daha önce faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar ile ilgili olarak Grup, 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla 1.317.907 bin TL kullanım hakkı varlığı ve 1.049.711 bin TL kiralama yükümlülüğü muhasebeleştirmiştir. TFRS 16'nın ilk uygulanmasına ilişkin konsolide finansal tablolarda önemli etkisinin olması sebebiyle bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Grup yöneticileri ile görüşmelerimiz sonucunda, Grup'un kira sözleşmelerinin veya kiralama işlemi içeren sözleşmelerin belirlenme sürecinin anlaşılması - Kiralamaların uygun şekilde tanımlanıp tanımlanmadığını değerlendirmek için örneklem yoluyla seçmiş olduğumuz sözleşmelerin okunması - Grup'un kullanım hakkı varlıkları ve kira yükümlülüklerine ilişkin kullanılan muhasebe politikalarının TFRS 16'ya uygunluğunun değerlendirilmesi - Grup'un kullanım hakkı varlıklarını ve kira yükümlülüklerinin belirlenmesine esas teşkil eden hesaplamaların temin edilerek, her bir kiralama örneği için, kiralama sözleşmelerinde sayısal olarak kullanılan girdilerin doğrulanması, kullanılan iskonto oranlarının uygunluğunun değerlendirilmesi ve yeniden hesaplama yapmak suretiyle kontrollerin gerçekleştirilmesi, - Konsolide finansal tablolardaki açıklamaların uygunluğunun değerlendirilmesi. Konsolide finansal tablolarda yapılan değerlendirmeler, tahminler ve varsayımlar ile TFRS 16'nın ilk uygulaması uygun bulunmuştur.

İhtilaflar, davalar ve koşullu borçlar

İhtilaflar, davalar ve koşullu borçlar ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 2.4, Dipnot 2.5 ve Dipnot 24'e bakınız.

<u>Kilit denetim konusu</u>	<u>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</u>
Grup yoğun düzenlemelerin bulunduğu bir sektörde faaliyet göstermektedir. Grup, anti-tekel prosedürleri, mevzuata uygunluk, müşteri haklarının korunması ve diğer yasal mevzuatlara uyum gibi önemli risklere maruz kalmaktadır. Gerekli karşılıkların hesaplaması gelecek dönem ile ilgili olan varsayımlar içermektedir ve finansal tablolarda önemli düzeltmelere neden olabilecek bir risk taşımaktadır. Gerekli karşılık düzeyinin tahmin edilmesinin önemli ölçüde yönetim muhakemesi gerektirmesi sebebiyle, bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Önemli davalar için ortaya çıkabilecek bir yükümlülüğün olasılığını, tutarsal büyüklüğünü ve Grup'un muhakemelerini değerlendirmek amacıyla ilgili hukuk departmanlarıyla görüşülmesi; - Grup'un avukatlarından devam eden davaların bilgisinin alınması ve görüşlerinin okunması; - Emsal davalarda ortaya çıkan sonuçlardan faydalanarak yönetimin kararlarının değerlendirilmesi ve sorgulanması; - Geçerli olduğu durumlarda davalar ile ilgili yazışmaların incelenmesi ve - Konsolide finansal tablolarda ayrılan karşılık tutarının düzeyinin incelenmesi ve konsolide finansal tablo dipnotlarında yapılan açıklamaların yeterliliğinin değerlendirilmesi. Yönetimin karşılıklar konusundaki muhakemeleri makul bulunmuştur.

Ertelenmiş vergi varlığının değerlemesi

Ertelenmiş vergi varlığının değerlemesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahminlerinin detayı için Dipnot 2.4, Dipnot 2.5 ve Dipnot 11'e bakınız.

<u>Kilit denetim konusu</u>	<u>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</u>
Grup, geri kazanılabilir olduğunu değerlendirdiği indirilebilen geçici farklar ve kullanılmayan vergi zararları için ertelenmiş vergi varlığı hesaplamıştır. Ertelenmiş vergi varlığının geri kazanılabilirliği, Grup'un gelecekte, indirilebilir geçici farklarını ve vergi kayıplarını (süresi dolmadan önce) kullanabileceği vergilendirilebilir karlar üretme kabiliyetine bağlıdır. Gelecekteki vergilendirilebilir karların ve geçici farkların gerçekleşmesine ilişkin tutarların ve zamanlamalarının tahmin edilmesi doğal bir belirsizlik içerdiğinden, bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir. Ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesi ve geri kazanılabilirliği önemli ölçüde yönetim muhakemesi gerektirir.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Yönetim tarafından yapılan varsayımların analiz edilerek, gelecekteki vergilendirilebilir kazanç tahminlerinin belirlenmesinde kullanılan bu varsayımların ve muhakemelerin değerlendirilmesi ve sorgulanması; - Yönetimin bir önceki yıl tahminleriyle cari yılda gerçekleşen vergilendirilebilir karları karşılaştırarak, yönetimin gelecekteki vergilendirilebilir kar tahminlerinin tarihsel olarak doğruluğunun göz önünde bulundurulması ve kilit varsayımların seçiminde yönetimin tarafsızlığına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi; - Geçerli olduğu durumlarda, mevzuatta yaşanan değişikliklerin etkisinin dikkate alınması; - Kullanılabilecek geçmiş yıl mali zararlarının ve geçerlilik sürelerinin vergi beyannameleri ile mutabakatı; ve - Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan ya da yansıtılmayan ertelenmiş vergi varlıklarının tahmininde kullanılan muhakemelerin uygulanmasına yönelik konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamaların, TFRS hükümlerine istinaden ertelenmiş vergi pozisyonunu uygun bir şekilde yansıtip yansıtmadığının değerlendirilmesi. Yönetimin ertelenmiş vergi varlığının geri kazanılabilirliğine ilişkin muhakemeleri makul bulunmuştur.

Şerefiye ile maddi ve maddi olmayan diğer duran varlık gruplarındaki değer düşüklüğü

Şerefiyenin değerlemesi ile maddi ve maddi olmayan diğer duran varlık gruplarındaki değer düşüklüğünün belirlenmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 2.4, Dipnot 2.5, Dipnot 16, Dipnot 19 ve Dipnot 20'ye bakınız.

<u>Kilit denetim konusu</u> 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Grup'un duran varlıkları çoğunlukla maddi ve maddi olmayan duran varlıklardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un şerefiye tutarı 44.944 bin TL'dir (31 Aralık 2018: 44.944 bin TL). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ilişkin hesaplanan değer düşüklüğü tutarları ise sırasıyla 25.081 bin TL (31 Aralık 2018: 16.299 bin TL) ve 4.900 bin TL'dir (31 Aralık 2018: 1.132 bin TL). Değer düşüklüğü değerlendirmelerinde yönetim, herhangi bir değer düşüklüğünün muhasebeleştirilmesinin gerekli olup olmadığını tespit etmek için şerefiye ve maddi ve maddi olmayan diğer duran varlık gruplarının tahsis edildiği ayrı ayrı tanımlanabilen nakit yaratan birimlerin her birinin kayıtlı değerini iskonto edilmiş nakit akışı tahminlerine dayanan kullanım değerleriyle karşılaştırmıştır. Kullanım değerinin veya satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer yüksek olanı esas alınarak hesaplanan nakit yaratan birimlerin geri kazanılabilir tutarı, iskonto edilmiş nakit akışı modellerinden elde edilmiştir. Bu modellerde, gelecekteki satış hacimleri ve fiyatları, faaliyet giderleri, nihai değer artış oranları ve ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti ("AOSM") gibi birçok temel varsayım kullanılmaktadır. Şerefiye ve diğer maddi ve maddi olmayan duran varlık gruplarının kayıtlı değerlerinin konsolide finansal tablolar açısından önemli olması ve bu varlıkların geri kazanılabilir tutarlarının tahmininde kullanılan varsayımların belirlenmesinin önemli muhakemeler gerektirmesi sebebiyle, bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.	<u>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</u> Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Değerleme uzmanlarımızdan yararlanmak suretiyle, her bir nakit yaratan birimin faaliyet gösterdiği sektörlerdeki AOSM ortalamaları ile karşılaştırılma yapılması da dahil olmak üzere, kullanılan iskonto oranlarının uygunluğunun değerlendirilmesi; - Satış hacimleri ve fiyatlar, faaliyet giderleri, enflasyon ve uzun vadeli büyüme oranları gibi kilit girdilere ilişkin olarak kullanılan varsayımların uygunluğunun, bu girdilerin harici türetilmiş verilerle karşılaştırmasının yanı sıra müşteri ve sektöre ilişkin tecrübelerimize dayanarak değerlendirilmesi; - Nakit yaratan birimler için mevcut durumda tahmin edilen boşluk payı üzerindeki etkileri değerlendirmek amacıyla büyüme oranları ve tahmini nakit akışlarının makul surette olası azaltmaların etkisinin değerlendirilmesini de içeren duyarlılık analizlerinin gerçekleştirilmesi ve - İlgili finansal tablo açıklamalarının, temel varsayımlara, muhakemelere ve duyarlılıklara dair açıklamalar da dahil olmak üzere, yeterliliğinin değerlendirilmesi. Yönetimin kullandığı hesaplama yöntemleri ve varsayımları makul bulunmuştur.
---	---

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak sağlayacak yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimce işletmenin sürekliliği esasını kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya işletmelerin faaliyetlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili konunun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 12 Şubat 2020 tarihinde Grup'un Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Grup'un 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tabloların, TTK ile Grup esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of KPMG International Cooperative

Şirin Soysal, SMMM
Sorumlu Denetçi
12 Şubat 2020
İstanbul, Türkiye

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU	3
KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	4
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	5
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	6
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR	
Dipnot 1 Şirket’in Organizasyonu ve Faaliyet Konusu	7-9
Dipnot 2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar	9-50
Dipnot 3 Bölümlere Göre Raporlama	51-53
Dipnot 4 Nakit ve Nakit Benzerleri	54
Dipnot 5 Finansal Borçlar	55-57
Dipnot 6 İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar ve Borçlar	58
Dipnot 7 Kullanım Hakkı Varlıkları	59
Dipnot 8 İlişkili Taraflardan Alacaklar ve Borçlar	60-62
Dipnot 9 Diğer Alacaklar ve Borçlar	63
Dipnot 10 Stoklar	64
Dipnot 11 Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülükleri	64-66
Dipnot 12 Diğer Varlıklar, Diğer Yükümlülükler ve Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	67
Dipnot 13 Peşin Ödenmiş Giderler ve Ertelenmiş Gelirler	68
Dipnot 14 Finansal Yatırımlar	69
Dipnot 15 Türev Finansal Araçlar	69-73
Dipnot 16 Şerefiye	74-75
Dipnot 17 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar	75
Dipnot 18 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	76
Dipnot 19 Maddi Duran Varlıklar	77-79
Dipnot 20 Maddi Olmayan Duran Varlıklar	80-82
Dipnot 21 Borç Karşılıkları	83-85
Dipnot 22 Sermaye ve Kar Yedekleri ile Geçmiş Yıl Karları	86-89
Dipnot 23 Hisse Bazlı Ödemeler	89
Dipnot 24 Taahhütler ve Yükümlülükler	90-104
Dipnot 25 Nakit Akış Tablosuna İlişkin Açıklamalar	104
Dipnot 26 Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar	105
Dipnot 27 Hasılat	105
Dipnot 28 Faaliyet Giderleri	105
Dipnot 29 Niteliklerine Göre Giderler	105
Dipnot 30 Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler / (Giderler)	106
Dipnot 31 Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler / (Giderler)	106
Dipnot 32 Finansman Gelirleri / (Giderleri)	106
Dipnot 33 Vergiler	107-109
Dipnot 34 Finansal Risk Yönetimi ve Politikaları	110-119

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	Dipnot	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Varlıklar			
Dönen varlıklar		12.077.205	10.936.213
Nakit ve nakit benzerleri	4	4.946.070	4.494.536
Ticari alacaklar			
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	8	11.793	10.489
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	5.756.202	5.140.127
Diğer alacaklar			
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	75.875	67.434
Türev araçlar	15	373.121	200.921
Stoklar	10	252.042	248.852
Peşin ödenmiş giderler	13	157.741	307.877
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar		114.529	94.803
Diğer dönen varlıklar	12	352.471	333.813
		12.039.844	10.898.852
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar	17	37.361	37.361
Duran varlıklar		27.832.081	25.262.298
Finansal yatırımlar	14	14.693	11.995
Ticari alacaklar			
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	6	236.402	128.182
Diğer alacaklar			
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	35.529	38.480
Türev araçlar	15	35.401	36.481
Kullanım hakkı varlıkları	2,7	1.365.525	-
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	18	17.699	20.194
Maddi duran varlıklar	19	14.709.659	14.254.053
Maddi olmayan duran varlıklar			
- Şerefiye	16	44.944	44.944
- Diğer maddi olmayan duran varlıklar	20	10.282.853	9.738.095
Peşin ödenmiş giderler	13	12.555	71.927
Ertelenmiş vergi varlığı	11	1.076.742	896.513
Diğer duran varlıklar		79	21.434
Toplam varlıklar		39.909.286	36.198.511

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	Dipnot	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		13.693.647	13.496.359
Kısa vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	5	1.321.487	52.216
- Kiralama işlemlerinden borçlar	5	13.421	-
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
- Banka kredileri	5	4.674.762	4.106.293
- Kiralama işlemlerinden borçlar	5	326.743	631
- İhraç edilmiş borçlanma araçları	5	72.568	2.601.235
Ticari borçlar			
- İlişkili taraflara ticari borçlar	8	87	110
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	6	4.391.610	3.845.124
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	12	190.217	166.317
Diğer borçlar			
- İlişkili taraflara diğer borçlar	8	205.066	204.792
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	927.887	898.957
Türev araçlar	15	537.353	648.934
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler			
- Mal ve hizmet satışlarından doğan sözleşme yükümlülükleri	13	372.984	331.150
Dönem karı vergi yükümlülüğü	33	75.238	6.465
Kısa vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	21	223.552	230.191
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	21	227.548	246.173
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	12	133.124	157.771
Uzun vadeli yükümlülükler		16.772.786	15.248.549
Uzun vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	5	7.762.066	10.882.470
- Kiralama işlemlerinden borçlar	5	800.597	1.963
- İhraç edilmiş borçlanma araçları	5	5.811.511	2.276.610
Diğer borçlar			
- İlişkili taraflara diğer borçlar	8	-	170.164
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	38.881	57.428
Türev araçlar	15	173.362	84.004
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler			
- Mal ve hizmet satışlarından doğan sözleşme yükümlülükleri	13	637.851	537.281
Uzun vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	21	1.044.645	907.172
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	21	8.329	8.167
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	11	380.175	205.257
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	12	115.369	118.033
Özkaynaklar		9.442.853	7.453.603
Ödenmiş sermaye	22	3.500.000	3.500.000
Sermaye düzeltme farkları	22	(239.752)	(239.752)
Pay bazlı ödemeler (-)	22,23	9.528	9.528
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları/(kayıpları)			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	22	(692.610)	(628.350)
- Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışı	22	4.351.897	4.283.816
Kredi riskindeki değişikliğe bağlı olarak finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazançlar/(kayıplar)	22	(132.819)	64.852
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
- Riskten korunma kayıpları	22	(842.461)	(535.481)
- Opsiyonların zaman değerindeki değişikliklere ilişkin kazançlar/(kayıplar)	22	(321.854)	(351.007)
- Yabancı para çevrim farkları	22	471.382	417.238
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		2.355.969	2.355.969
Diğer yedekler	22	(1.320.942)	(1.320.942)
Geçmiş yıl karları veya zararları		(102.268)	1.288.993
Net dönem karı / (zararı)		2.406.783	(1.391.261)
Toplam kaynaklar		39.909.286	36.198.511

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	Dipnot	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hasılat	3,27	23.657.108	20.430.900
Satışların maliyeti (-)	28	(12.298.492)	(11.249.445)
Brüt kar		11.358.616	9.181.455
Genel yönetim giderleri (-)	28	(2.147.447)	(1.784.341)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	28	(2.670.891)	(2.409.985)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	28	(166.491)	(147.779)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	30	385.391	231.369
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	30	(510.759)	(492.474)
Esas faaliyet karı		6.248.419	4.578.245
TFRS 9 uyarınca belirlenen değer düşüklüğü kazançları/(zararları) ve değer düşüklüğü zararlarının iptalleri, net		(192.525)	(268.034)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	31	214.111	130.288
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	31	(1.545)	(12.960)
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		6.268.460	4.427.539
Finansman gelirleri	32	855.042	1.422.499
Finansman giderleri (-)	32	(4.388.744)	(7.872.319)
Vergi öncesi kar / (zarar)	3	2.734.758	(2.022.281)
Vergi geliri / (gideri)			
- Dönem vergi gideri	33	(205.975)	(20.480)
- Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	11,33	(122.000)	651.500
Dönem karı / (zararı)		2.406.783	(1.391.261)
Ana ortaklık hissedarlarına ait pay başına kazanç / (kayıp) (tam Kuruş)	22	0,6877	(0,3975)
Ana ortaklık hissedarlarına ait sulandırılmış pay başına kazanç / (kayıp) (tam Kuruş)	22	0,6877	(0,3975)

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
		1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
	<i>Dipnot</i>		
Dönem karı / (zararı)		2.406.783	(1.391.261)
Diğer kapsamlı gelir / (gider):			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		(193.850)	4.430.008
Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları	19	76.021	4.758.000
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	21	(79.715)	(126.172)
Kredi riskindeki değişikliğe bağlı olarak finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler		(247.089)	309.949
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	11	56.933	(511.769)
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları, vergi etkisi		15.455	24.405
- Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları, vergi etkisi		(7.940)	(474.184)
- Kredi riskindeki değişikliğe bağlı olarak finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler, vergi etkisi		49.418	(61.990)
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		(223.683)	(388.618)
Yabancı para çevrim farkları		54.144	198.318
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir		(316.852)	(121.269)
Yurtdışındaki işletmeye ilişkin net yatırım riskinden korunma ile ilgili diğer kapsamlı gelir/(gider)		(66.872)	(173.643)
Opsiyonların zaman değerindeki değişikliklere ilişkin diğer kapsamlı gider		36.441	(438.759)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	11	69.456	146.735
-Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir, vergi etkisi		63.370	24.254
-Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma kayıpları, vergi etkisi		13.374	34.729
-Opsiyonların zaman değerindeki değişikliklere ilişkin diğer kapsamlı gider, vergi etkisi		(7.288)	87.752
Diğer kapsamlı gelir/(gider) vergi sonrası		(417.533)	4.041.390
Toplam kapsamlı gelir / (gider)		1.989.250	2.650.129

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

				Kar veya zarara sınıflanmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler			Kar veya zarara sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler						Birikmiş karlar / (zararlar)		
				Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları/(kayıpları)			Riskten korunma kazançları/(kayıpları)								
Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Pay bazlı ödemeler	Diğer kazanç / (kayıplar)	Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları / (azalışları)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları / (kayıpları)	Kredi riskindeki değışikliğe bağli kazançlar / (kayıplar)	Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma kazançları / (kayıpları)	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları / (Kayıpları)	Opsiyonların Zaman Değışikliklerine İlişkin Kazançlar / (Kayıplar)	Yabancı para çevirim farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıl karları / (zararları)	Net dönem karı / (zararı)		Özkaynaklar
1 Ocak 2018 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	–	(526.583)	–	(211.185)	(88.367)	–	218.920	2.355.969	(278.033)	1.135.532	4.555.087
Muhasebe politikalarındaki değışikliklere ilişkin düzeltmeler (vergiden arındırılmış)	–	–	–	–	–	–	(183.107)	–	–	–	–	–	431.494	–	248.387
1 Ocak 2018 itibarıyla yeniden düzenlenmiş bakiye	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	–	(526.583)	(183.107)	(211.185)	(88.367)	–	218.920	2.355.969	153.461	1.135.532	4.803.474
Transferler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.135.532	(1.135.532)	–	–
Toplam kapsamlı gelir	–	–	–	–	4.283.816	(101.767)	247.959	(138.914)	(97.015)	(351.007)	198.318	–	(1.391.261)	2.650.129	–
Dönem karı	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(1.391.261)	(1.391.261)	–
Diğer kapsamlı gelir	–	–	–	–	4.283.816	(101.767)	247.959	(138.914)	(97.015)	(351.007)	198.318	–	–	–	4.041.390
31 Aralık 2018 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	4.283.816	(628.350)	64.852	(350.099)	(185.382)	(351.007)	417.238	2.355.969	1.288.993	(1.391.261)	7.453.603
1 Ocak 2019 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	4.283.816	(628.350)	64.852	(350.099)	(185.382)	(351.007)	417.238	2.355.969	1.288.993	(1.391.261)	7.453.603
Transferler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(1.391.261)	1.391.261	–
Toplam kapsamlı gelir	–	–	–	–	68.081	(64.260)	(197.671)	(53.498)	(253.482)	29.153	54.144	–	2.406.783	1.989.250	–
Dönem karı	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.406.783	2.406.783	–
Diğer kapsamlı gelir	–	–	–	–	68.081	(64.260)	(197.671)	(53.498)	(253.482)	29.153	54.144	–	–	–	(417.533)
31 Aralık 2019 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	9.528	(1.320.942)	4.351.897	(692.610)	(132.819)	(403.597)	(438.864)	(321.854)	471.382	2.355.969	(102.268)	2.406.783	9.442.853

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

		Cari Dönem	Önceki Dönem
		(Bağımsız denetimden geçmiş)	(Bağımsız denetimden geçmiş)
	Dipnot	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Net dönem karı/(zararı)		2.406.783	(1.391.261)
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler			
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	29	4.715.985	3.717.763
Değer düşüklüğü / (iptali) ile ilgili düzeltmeler			
- Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		253.964	394.175
- Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		(3.867)	5.483
- Maddi duran varlık değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	29	29.981	17.431
- Diğer değer düşüklükleri (iptalleri) ile ilgili düzeltmeler		(63.642)	(126.440)
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	21	474.766	356.790
- Dava ve/veya ceza karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	21	51.597	82.665
- Diğer karşılıklar / (iptalleri) ile ilgili düzeltmeler	21	162	132
Faiz giderleri ve gelirleri ile ilgili düzeltmeler			
- Faiz gelirleri ile ilgili düzeltmeler		(360.169)	(390.996)
- Faiz giderleri ile ilgili düzeltmeler		2.280.196	1.040.703
- Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenmiş finansman gideri		55.761	49.026
Gerçekleşmemiş yabancı para çevirim farkları ile ilgili düzeltmeler		1.612.395	5.760.962
Gerçeğe uygun değer kayıpları / (kazançları) ile ilgili düzeltmeler			
- Türev finansal araçların gerçeğe uygun değer kayıpları ile ilgili düzeltmeler	32	308.506	439.738
- İhraç edilmiş borçlanma araçlarının gerçeğe uygun değer değişimi ile ilgili düzeltmeler		141.109	(131.538)
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	33	327.975	(631.020)
Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	31	(212.566)	(117.328)
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler		72.511	115.735
Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler	25	(117.704)	(88.715)
İşletme sermayesindeki değişimlerden önceki faaliyet gelirleri		11.973.743	9.103.305
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler:			
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(983.812)	(781.840)
Stoklardaki azalış / (artış) ile ilgili düzeltmeler		677	(50.357)
Ticari borçlardaki artış / (azalış) ile ilgili düzeltmeler		533.596	(339.332)
Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklardaki artış		(41.742)	117.714
Faaliyetlerle ilgili diğer yükümlülüklerdeki (artış) / azalış		68.477	396.888
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları:			
Alınan faizler		150.780	120.449
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	21	(423.724)	(323.680)
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler	21	(6.404)	(370.588)
Vergi ödemeleri		(156.928)	(99.278)
Diğer nakit girişleri / (çıkışları)	25	68.032	(184.346)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		11.182.695	7.588.935
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Finansal varlık alımı	14	(2.698)	(155)
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alım borçlarına ilişkin nakit çıkışları		(205.000)	(205.000)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		346.579	144.511
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(4.945.543)	(4.065.306)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(4.806.662)	(4.125.950)
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri			
- Kredilerden nakit girişleri		1.519.235	831.049
- İhraç edilen borçlanma araçlarından nakit girişleri		2.623.982	–
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları			
- Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(4.523.608)	(3.222.944)
- İhraç edilmiş borçlanma araçları geri ödemelerinden nakit çıkışları		(3.059.616)	–
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları (net)	25	(788.732)	(826)
Türev araçlardan nakit girişleri / (çıkışları), net	25	220.164	(1.572)
Ödenen faiz		(2.029.859)	(1.062.115)
Alınan faizler		209.389	270.547
Diğer nakit çıkışları, net	25	(72.471)	(115.735)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(5.901.516)	(3.301.596)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKI ÖNCESİ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ / (AZALIŞ)		474.517	161.389
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ		45.049	48.599
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ		3.898.092	3.688.104
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	4.417.658	3.898.092

İlişikteki dipnotlar, bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

1. ŞİRKET’İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi (“Türk Telekom” ya da “Şirket”) Türkiye’de tüzel kişiliğe haiz anonim şirket şeklinde kurulmuştur. Şirket’in esası 23 Ekim 1840’ta aslen Bakanlık olarak kurulan Postane-i Amirane’ye (Postahane Departmanı) dayanmaktadır. Türkiye genelinde telefon şebekesi kurma ve işletme izni, 4 Şubat 1924 tarihinde, Posta, Telefon ve Telgraf Genel Müdürlüğü’ne (“PTT”) verilmişti. Şirket, önceden her ikisi de PTT tarafından yürütülen telekomünikasyon ve posta hizmetlerinin ayrılması sonucu 24 Nisan 1995’te ayrı bir tüzel kuruluş olarak kurulmuş ve PTT’nin telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili tüm personel, varlık ve yükümlülükleri, hisselerinin tamamı Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı’na (“Hazine”) ait olan Şirket’e transfer olmuştur.

Şirket’in özelleştirilmesi kapsamında 24 Ağustos 2005 tarihinde Ojer Telekomünikasyon A.Ş. (“OTAŞ”) Türk Telekom’un %55 payını almak için Özelleştirme İdaresi Yönetimi’yle Hisse Devir Anlaşması imzalamıştır. Bu çerçevede Şirket’in hisselerinin %55’lik kısmının blok satışıyla ilgili olarak Ortaklık Anlaşması ve Hisse Rehin Sözleşmesi 14 Kasım 2005 tarihinde Hazine ve OTAŞ arasında imzalanmış ve bu tarihten sonra OTAŞ, Şirket’in ana ortağı olmuştur.

Şirket’in 3.500.000 TL nominal değerli sermayesinin %15’ine karşılık gelen ve Hazine’ye ait 525.000 TL nominal değerli sermayesini temsil eden hisse senetleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanlığı’nın izni ile 15 Mayıs 2008 tarihinde halka arz olunmuştur. Bu tarihten beri Şirket hisseleri Borsa İstanbul’da TTKOM ismiyle işlem görmektedir.

15 Ağustos 2018 tarihinde, Şirket tarafında yapılan özel durum açıklamasında belirtildiği üzere, OTAŞ’ın Türk Telekom’da bulunan %55 oranındaki paylarının, OTAŞ’a kredi veren bankaların paydaş olacağı bir ortak girişim şirketi (“SPV”) aracılığıyla devralınması ile ilgili yürütülmekte olan süreç kapsamında bir kısım kredi veren bankalar tarafından Şirket’e bildirimde bulunulmuştur.

Söz konusu açıklamalarda bahsi geçen SPV, LYY Telekomünikasyon A.Ş. (“LYY”) tarafından Türk Ticaret Kanunu’nun 198. Maddesi uyarınca, Şirket sermayesinin %55’ini oluşturan A Grubu hisselerinin tamamının 21 Aralık 2018 tarihi itibarıyla LYY’ye devredildiği Şirket’e bildirilmiştir. Bu bildirimde istinaden LYY, Türk Ticaret Kanunu’nun 499. maddesi uyarınca Şirket pay defterine yeni hissedar olarak kaydedilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Şirket’i kontrol eden ana ortak LYY Telekomünikasyon A.Ş.’dir.

Şirket ve Türk Telekomünikasyon Kurumu (yeni adıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (“BTK”)) arasında 14 Kasım 2005 tarihinde imzalanmış bir imtiyaz sözleşmesi (“İmtiyaz Sözleşmesi”) bulunmaktadır. Bu İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında Şirket’e 28 Şubat 2001 tarihinden başlamak üzere 25 yıl süre ile her türlü telekomünikasyon hizmetinin sağlanması, gerekli telekomünikasyon tesislerinin kurulması, bu tesislerin diğer lisanslı operatörler tarafından kullanılması ve telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlaması ve tedariki hakları sunulmaktadır. İmtiyaz Sözleşmesi 28 Şubat 2026’da sonlanacak olup, İmtiyaz Sözleşmesinin süresinin sona ermesi veya yenilenmemesi halinde, Şirket sistemin işleyişini etkileyen tüm teçhizatı bütün fonksiyonları ile çalışır vaziyette ve bu teçhizatın kurulu bulunduğu, kendi kullanımında olan taşınmazları BTK’ya veya BTK’nın göstereceği kuruluşa bedelsiz olarak devredecektir.

İmtiyaz Sözleşmesi süresinin bitiminde kendiliğinden sona erer. Ancak Şirket, İmtiyaz Sözleşmesinin süresinin dolmasından en az bir yıl önce BTK’ya başvurup İmtiyaz Sözleşmesinin yenilenmesini talep edebilir. Bu talep BTK tarafından, İmtiyaz Sözleşmesinin süresinin bitiminden en geç 180 gün öncesine kadar yeni koşullar da dikkate alınmak suretiyle mevzuat ve BTK düzenlemeleri çerçevesinde değerlendirilerek, Sözleşmenin yenilenmesine karar verilebilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

1. ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (DEVAMI)

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in bağlı ortaklıkları ve bu bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır:

Bağlı Ortaklıklar	Kuruluş ve faaliyet yeri	Faaliyet konuları	Fonksiyonel para birimi	Şirket'in etkin pay oranı (%)	
				31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TTNet Anonim Şirketi ("TTNet")	Türkiye	İnternet servis sağlayıcı	Türk Lirası	100	100
TT Mobil İletişim Hizmetleri A.Ş. ("TT Mobil")	Türkiye	GSM operatörü	Türk Lirası	100	100
Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ("Argela")	Türkiye	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	Türk Lirası	100	100
Innova Bilişim Çözümleri Anonim Şirketi ("Innova")	Türkiye	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	Türk Lirası	100	100
AssisTT Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri Anonim Şirketi ("AssisTT")	Türkiye	Çağrı merkezi ve müşteri ilişkileri	Türk Lirası	100	100
Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş. ("Sebit")	Türkiye	Veri tabanlı eğitim hizmetleri	Türk Lirası	100	100
NETSIA Inc.	ABD	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	ABD Doları	100	100
Sebit LLC	ABD	Veri tabanlı eğitim hizmetleri	ABD Doları	100	100
TT International Holding B.V. ("TT International") (*)	Hollanda	Holding şirketi	Avro	100	100
Türk Telekom International AT GmbH (*)	Avusturya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International HU Kft (*)	Macaristan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
S.C. EuroWeb Romania S.A. (*)	Romanya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International BG EOOD (*)	Bulgaristan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International CZ sro (*)	Çek Cumhuriyeti	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International SRB d.o.o. (*)	Sırbistan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International Telekomunikacije d.o.o. (*)	Slovenya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International SK sro (*)	Slovakya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
TT International Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ("TTINT Türkiye") (*)	Türkiye	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International UA LLC (*)	Ukrayna	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International Italy srl (*)	İtalya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International MK DOOEL (*)	Makedonya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International RU LLC (*)	Rusya	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekomünikasyon Euro GmbH. ("TT Euro") (*)	Almanya	Mobil hizmet pazarlama	Avro	100	100
Türk Telekom International d.o.o. (*)	Hırvatistan	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Avro	100	100
Türk Telekom International HK Limited (*)	Hong Kong	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	HK Doları	100	100
Net Ekran TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
TTES Elektrik Tedarik Satış A.Ş. ("TTES")	Türkiye	Elektrik enerjisi ticareti	Türk Lirası	100	100
TT Ödeme Hizmetleri A.Ş. (**)	Türkiye	Mobil finans	Türk Lirası	100	100
TT Euro Belgium S.A. (***)	Belçika	Mobil hizmet pazarlama	Avro	-	100
Net Ekran1 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran1")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran2 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran2")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran3 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran3")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran4 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran4")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran5 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran5")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran6 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran6")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran7 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran7")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran8 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran8")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran9 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran9")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran10 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran10")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran11 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran11")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran12 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran12")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran13 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran13")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran14 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran14")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran15 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran15")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
Net Ekran16 TV ve Medya Hiz. A.Ş. ("Net Ekran16")	Türkiye	Televizyon ve radyo yayıncılığı	Türk Lirası	100	100
11818 Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş. ("11818")	Türkiye	Çağrı merkezi ve müşteri ilişkileri	Türk Lirası	100	100
TT Satış ve Dağıtım Hizmetleri Anonim Şirketi	Türkiye	Satış ve Dağıtım Hizmetleri	Türk Lirası	100	100
TT Ventures Proje Geliştirme A.Ş.	Türkiye	Kurumsal Risk Sermayesi	Türk Lirası	100	100

(*) Bundan sonra TTINT grup olarak anılacaktır.

(**) TT Ödeme Hizmetleri A.Ş.'nin ünvanı 25 Mart 2019 tarihinde TT Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

(***) TT Euro Belgium S.A. 6 Şubat 2019 tarihinde tasfiye olmuştur.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

1. ŞİRKET’İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (DEVAMI)

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup’un müşterek faaliyetleri ve bu müşterek faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır:

Müşterek Faaliyetler	Kuruluş ve faaliyet yeri	Faaliyet konuları	Fonksiyonel para birimi	Şirket’in etkin pay oranı (%)	
				31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TT Mobil-Vodafone Evrensel İş Ortaklığı	Türkiye	Telekomünikasyon altyapı ve bant genişliği sağlayıcı	Türk Lirası	51	51

Bundan böyle Türk Telekom ve yukarıda belirtilen bağlı ortaklıkları ve müşterek faaliyetleriyle birlikte “Grup” olarak anılacaktır.

Şirket’in ana faaliyet konusu yerel, uluslararası telekomünikasyon hizmetleriyle, çağrı merkezi, müşteri ilişkileri yönetimi, teknoloji ve bilgi yönetimi, internet ürün ve hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Şirket’in resmi kayıtlı adresi Turgut Özal Bulvarı, 06103 Aydınlikevler, Ankara’dır.

Grup’un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla toplu iş sözleşmesine bağlı personel sayısı 10.211 (31 Aralık 2018: 10.798) ve toplu iş sözleşmesine bağlı olmayan personel sayısı 21.969’dır (31 Aralık 2018: 22.619). 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla personel sayısı 32.180 sırasıyla ve 33.417’dir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin temel esaslar

a) Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (“TFRS”) uygunluk beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan II-14.1 sayılı “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (“TFRS”ler) uygun olarak hazırlanmıştır. TFRS’ler; KGK tarafından Türkiye Muhasebe Standartları (“TMS”), Türkiye Finansal Raporlama Standartları, TMS Yorumları ve TFRS Yorumları adlarıyla yayımlanan Standart ve Yorumları içermektedir.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 7 Haziran 2019 tarih ve 30794 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi’nde belirlenmiş finansal tablo örnekleri esas alınarak geliştirilen TFRS Taksonomisine uygun olarak sunulmuştur.

Finansal tabloların onaylanması:

Konsolide finansal tablolar Şirket Yönetim Kurulu tarafından 12 Şubat 2020 tarihinde onaylanmıştır. Bu finansal konsolide tabloları Şirket Genel Kurulu’nun değiştirme, ilgili düzenleyici kurumların ise değiştirilmesini talep etme hakkı bulunmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.1 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin temel esaslar (devamı)

b) Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye’de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup’un konsolide finansal tablolarında, bu karar çerçevesinde 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren, TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardı uygulanmamıştır.

c) Ölçüm esasları

Konsolide finansal tablolar, 1 Ocak 2000 tarihine kadar olan alımlar ve TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardı kapsamında varsayılan maliyet yöntemi ile değerlendirilen arsa dışındaki maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller, arsalar, türev finansal araçlar, ve gerçeğe uygun değer değişimi kar ve zarara yansıtılan ihraç edilmiş borçlanma araçları haricinde tarihsel maliyet yöntemi ile hazırlanmıştır. Varsayılan maliyet yöntemi ile değerlendirilen arsa dışındaki maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller 1 Ocak 2000 tarihli gerçeğe uygun değerleri üzerinden, maddi duran varlıklarda kayıtlara alınan arsalar, türev finansal araçlar ve gerçeğe uygun değer değişimi kar ve zarara yansıtılan ihraç edilmiş borçlanma araçları ise bilanço tarihi itibarıyla tespit edilen gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir.

Gerçeğe uygun değer ölçümünde kullanılan yöntemler ayrıca Dipnot 2.4 (t)’de belirtilmiştir.

d) Geçerli ve raporlama para birimi

Yurtdışında kurulu olan bağlı ortaklıkları haricinde, konsolidasyona dahil edilen şirketlerin fonksiyonel para birimi Türk Lirası’dır (“TL”) ve muhasebe kayıtlarını Türkiye’de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı gereklerine göre TL olarak tutmaktadır.

Grup’un bağlı ortaklıklarının ve müşterek faaliyetinin geçerli para birimleri Dipnot 1’de özetlenmiştir.

Konsolide finansal tablolar Grup şirketlerinin yasal kayıtlarına dayandırılmış ve TL cinsinden ifade edilmiş olup, KGK tarafından yayınlanan Türkiye Muhasebe Standartları’na göre Grup’un durumunu layıkıyla arz edebilmek için birtakım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır.

2.2 Konsolidasyon esasları

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Türk Telekom’un, bağlı ortaklıklarının ve müşterek faaliyetinin finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyona dahil olan şirketlerin finansal tabloları konsolide finansal tablolarla aynı tarih itibarıyla hazırlanmıştır.

a) Bağlı ortaklıklar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolar; Türk Telekom’un ve Dipnot 1’de verilen ve Grup’un finansal ve faaliyet politikaları üzerinde kontrol gücüne sahip olduğu bağlı ortaklıklarının finansal tablolarını içermektedir.

Kontrol, Şirket’in, yatırım yaptığı işletme üzerinde ancak ve ancak şu göstergelerin tümü birden mevcut olduğunda sağlanmaktadır; a) yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahipse, b) yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişen getirilere maruz kalmakta veya bu getirilerde hak sahibi ise, c) elde edeceği getirilerin miktarını etkileyebilmek için yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücünü kullanma imkanına sahip ise. Bağlı ortaklıkların dönem kar/zararları satın alma tarihinden itibaren konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmişlerdir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.2 Konsolidasyon esasları (devamı)

a) Bağlı ortaklıklar (devamı)

Bağlı ortakların muhasebe prensipleri Grup tarafından kullanılan muhasebe prensiplerinden farklılaştığı durumlarda gerekli düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Konsolide mali tablolar benzer işlem ve olaylara ortak muhasebe prensipleri kullanılarak ve Şirket ile aynı hesap düzeni ile hazırlanmıştır.

b) İşletme birleşmeleri

Grup, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren yeniden düzenlenmiş TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardını uygulamıştır. Bu muhasebe politikası değişikliği ileriye dönük olarak uygulanmıştır ve önceki dönemlerde gerçekleştirilen işletme birleşmelerine ilişkin bir değişiklik yapılmamıştır.

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer olduğu tarih olan birleşme tarihinde satın alma yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bu yöntemde, iktisap maliyeti, alım tarihinde transfer edilen bedelin gerçeğe uygun değeri ve işletmedeki kontrol gücü olmayan payların toplamı olarak ölçülür.

Transfer edilen bedel, Grup tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, Grup tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve Grup tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanmıştır. İşletme birleşmesi sözleşmesi, gelecekte ortaya çıkacak olaylara bağlı olarak maliyetin düzeltilebileceğini öngören hükümler içerirse; bu koşullu bedelin birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri, birleşme maliyetine dâhil edilmiştir. Satın alma sırasında Grup tarafından katlanılan bütün işlem maliyetleri genel yönetim giderleri hesabında giderleştirilmiştir.

Grup, her bir şirket birleşmesi için edinilen işletmedeki kontrol gücü olmayan payları gerçeğe uygun değer üzerinden mi yoksa edinilen işletmenin net tanımlanabilir varlıklarının muhasebeleştirilen tutarlarındaki orantılı payı üzerinden mi ölçeceğini belirler.

Grup, bir işletme satın aldığı anda, edindiği finansal varlık ve borçların sınıflandırmalarını ve belirlemeleri birleşme tarihinde var olan sözleşme hükümleri, ekonomik koşullar ve konuya ilişkin diğer tüm koşulları esas alarak yapar. Bu saklı bir türev ürünün ana sözleşmeden ayrılması gerekip gerekmediğinin değerlendirilmesini de kapsar.

Satın alma metodu, satın alma maliyetini satın alınan varlıklar, yükümlülükler ve şarta bağlı yükümlülüklerin satın alınan gündeki gerçeğe uygun değerlerine dağıtılmasını gerektirmektedir. Söz konusu satın alınan şirketlerin TFRS 3'e göre belirlenmiş varlıkları, yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülükleri satın alınma günündeki gerçeğe uygun değerlerinden kayıtlara yansıtılmaktadır. Satın alınan şirket, satın alma tarihinden itibaren konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmektedir.

İktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve koşullu yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin veya birleşme maliyetinin sadece geçici olarak belirlendiği durumlarda, birleşmenin gerçekleştiği dönemin sonunda Grup, söz konusu geçici değerler üzerinden birleşme işlemini muhasebeleştirmiştir. Geçici olarak belirlenmiş birleşme muhasebesinin birleşme tarihini takip eden on iki ay içerisinde tamamlanması ve düzeltme kayıtlarının birleşme tarihinden itibaren yapılması gerekmektedir.

c) Konsolidasyonda düzeltme işlemleri

Konsolidasyona dahil edilen şirketler arasındaki grup içi işlemler ve bakiyeler konsolidasyon sırasında silinmiştir. İştirakle ana ortaklık ve ana ortaklığın konsolidasyona tabi bağlı ortaklıkları ve müştereken kontrol edilen ortaklıklar arasında gerçekleşen işlemler neticesinde oluşan karlar ve zararlar, ana ortaklığın iştirakteki payı oranında netleştirilmiştir. Gerçekleşmemiş zararlar değer düşüklüğüne dair kanıt olmadığı sürece gerçekleşmemiş kazançlarla aynı şekilde silinirler.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.2 Konsolidasyon esasları (devamı)

d) Yabancı para

i) Yabancı para işlemler

Yabancı para işlemler, ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan geçerli para birimine çevrilmişlerdir. Parasal kalemlere ilişkin yabancı para çevirim farkı kazancı veya zararı, dönem başındaki geçerli para birimi cinsinden itfa edilmiş tutarın etkin faiz oranı ve ödemelerin etkisi düzeltilmesiyle dönem sonundaki yabancı para birimi cinsinden itfa edilmiş tutarın dönem sonu kurundan çevrilmiş tutarı ile arasındaki farkı ifade eder. Çevirimle oluşan kur farkları, diğer kapsamlı gelirden kayıtlara alınan nakit akış riskinden korunma araçlarından doğan farklar hariç, kar veya zararda kayıtlara alınır.

Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, gerçeğe uygun değerin tespit edildiği tarihteki kurdan geçerli para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden tarihi maliyetiyle ölçülen parasal olmayan kalemler, işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir.

ii) Yabancı operasyonlar

Yabancı operasyonların varlık ve yükümlülükleri, satın alımdan kaynaklanan şerefiye ve gerçeğe uygun değer düzeltmeleri dahil olmak üzere, raporlama tarihindeki döviz kuru ile raporlama para birimine çevrilir. Yabancı operasyonların gelir ve giderleri aylık ortalama döviz kuru ile raporlama para birimine çevrilir.

Yabancı para çevirim farkları diğer kapsamlı gelirler içerisinde kayıtlara alınır ve özkaynaklar altında yabancı para çevirim farklarında sunulur.

Şirket ve bağlı ortaklıkları, TL, Avro, ABD Doları'nı geçerli para birimi olarak kullanmaktadırlar, çünkü bu para birimleri ilgili Şirket ve bağlı ortaklıklarının operasyonlarında önemli ölçüde kullanılmakta veya operasyonları üzerinde önemli etkiye sahip bulunmakta olup, bu şirketlere ilişkin olay ve koşulların ekonomik özünü yansıtmaktadır. Finansal tablolardaki kalemlerin ölçümü için seçilen geçerli para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla, geçerli para birimiyle ölçülmemiş olan işlemler ve bakiyeler, ilgili geçerli para birimleri cinsinden yeniden ifade edilmiştir. Grup, konsolide finansal tablolar ve dipnotların sunumu amacıyla raporlama para birimi olarak TL'yi kullanmaktadır.

Geçmişte yüksek enflasyonlu kabul edilen bir ekonominin (Türkiye) para birimiyle raporlayan bağlı ortaklıkların finansal tabloları, yüksek enflasyonun sona erdiği tarihe kadar raporlama tarihinde geçerli ölçüm birimi cinsinden yeniden ifade edilmiştir. Yukarıda anılan 17 Mart 2005 tarihli karar neticesinde enflasyon muhasebesi uygulamalarının 31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla sona erdiği kararlaştırıldığından, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren TL yüksek enflasyonlu olmayan bir ekonomiye ait para birimi olarak değerlendirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.2 Konsolidasyon esasları (devamı)

d) Yabancı para (devamı)

ii) Yabancı operasyonlar (devamı)

Avro / TL ve ABD Doları / TL kurlarındaki senelik değişimler ile yıllık ortalama değişimler aşağıdaki gibidir

	Ortalama kur		Dönem sonu kuru	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Avro / TL	6,3480	5,6789	6,6506	6,0280
ABD Doları / TL	5,6711	4,8301	5,9402	5,2609

iii) Yurtdışı faaliyetlerindeki net yatırımların riskten korunması

Grup yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımını kredi kullanarak finansal riskten korunma işlemine girmiştir. Parasal kalemler, yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunma işlemi ile ilişkilendirildikleri durumda çevirimlerinden ve ödemelerinden doğan kur farkları diğer kapsamlı gelir altına sınıflanır. Diğer kapsamlı gelir tablosuna alınan bu tutarlar, yurtdışı işletme satılana kadar burada takip edilir ve satış anında birikmiş tutarın tamamı kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Diğer kapsamlı gelir altında takip edilen çevirim farkları ile ilişkili vergi etkileri de yine diğer kapsamlı gelir altına sınıflanır.

2.3 Muhasebe politikasında değişiklikler

Aşağıda yapılan açıklamalar dışında, bu finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları, en son yıllık konsolide finansal tablolarda esas alınan muhasebe politikaları ile aynıdır.

TFRS 16 Kiralamalar

Grup ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren TFRS 16 Kiralamalar standardını uygulamaya başlamıştır. Bunun yanı sıra, 1 Ocak 2019'dan itibaren diğer bazı standart değişiklikleri de yürürlüğe girmiştir. Ancak bu değişikliklerin, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TFRS 16, kiracılar için tek bir kiralama muhasebesi modelini getirmiştir. Grup, bir kiracı olarak, dayanak varlığı kullanım hakkını temsil eden kullanım hakkı varlığı ve ödemekle yükümlü olduğu kira ödemelerini temsil eden kiralama borçlarını finansal tablolarına almıştır. Kiraya veren açısından muhasebeleştirme, önceki muhasebe politikalarına benzer şekildedir.

Grup, ilk geçiş tarihi olan 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla, kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşımı kullanarak TFRS 16'yı uygulamaya başlamıştır. Muhasebe politikalarındaki değişikliklerin detayları aşağıda açıklanmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.3 Muhasebe politikasında değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

a) Kiralamanın tanımlanması

Daha önce, Grup tarafından sözleşmenin başlangıcında bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğine TFRS Yorum 4 “*Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi*”ne göre karar verilmekte iken Grup artık, bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğini yeni kiralama tanımına dayanarak değerlendirmektedir. TFRS 16 uyarınca bir sözleşme uyarınca tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkının belirli bir süre için devredilmesi durumunda, bu sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

TFRS 16’ya geçişte, Grup, hangi işlemlerin kiralama olarak sınıflandırılmasıyla ilgili olarak; eski haliyle kiralama olarak tanımlanan sözleşmeleri kolaylaştırıcı uygulamayı kullanarak kiralama tanımını karşılayıp karşılamadığını yeniden değerlendirilmeksizin uygulamayı seçmiştir. Dolayısıyla, TFRS 16’yı sadece daha önce kira sözleşmeleri olarak tanımlanan sözleşmelere uygulamıştır. TMS 17 ve TFRS Yorum 4’e göre kiralama içermeyen sözleşmelerin, bir kiralama işlemi içerip içermediği yeniden değerlendirilmemiştir. Bu nedenle, TFRS 16 kapsamındaki kiralama tanımı yalnızca 1 Ocak 2019’da veya sonrasında yapılan veya değişikliğe uğrayan sözleşmelere uygulanmıştır.

b) Kiracı olarak

Grup, bina, saha, telekomünikasyon altyapısı, taşıtlar da dahil olmak üzere birçok varlık kiralamaktadır.

Kiracı olarak, Grup daha önce kiralama işleminin, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve faydaların tamamının devredilip devredilmediğinin değerlendirilmesine dayalı olarak faaliyet veya finansal kiralama olarak sınıflandırılmış olmasına karşın artık Grup TFRS 16 uyarınca, çoğu kiralaması için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını finansal tablolarına almış olup, bu kiralama işlemleri finansal durum tablosunda sunulmaktadır.

Grup, düşük değerli varlık kiralamaları için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını finansal tablolarına yansıtmamayı tercih etmiştir. Grup, bu kiralamalarla ilişkili kira ödemelerini, kiralama süresi boyunca doğrusal şekilde gider olarak finansal tablolara yansıtmıştır.

Grup, kullanım hakkı varlıklarını konsolide finansal durum tablosunda ayrı bir satırda “kullanım hakkı varlıkları” adı altında sunmuştur.

Kullanım hakkı varlıklarının 1 Ocak ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla defter değerleri aşağıdaki gibidir:

	Saha kirası	Bina	Taşıt	Diğer	Toplam
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiye	925.815	230.401	88.834	72.857	1.317.907
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiye	910.710	198.010	178.155	78.650	1.365.525

Kira yükümlülüklerini ise “kısa ve uzun vadeli borçlanmalar” içerisinde olacak şekilde konsolide finansal durum tablosunda sunmuştur.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.3 Muhasebe politikasında değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

b) Kiracı olarak (devamı)

Geçiş sırasında, kiralama borçları o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri ile ölçülmüş ve Grup’un 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla alternatif borçlanma faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiştir. Kullanım hakkı varlıkları, ilk uygulama tarihinden önce finansal durum tablosuna yansıtılan, ön ödemesi yapılmış veya tahakkuk etmiş tüm kira ödemelerinin tutarına göre düzeltilmiş olan kira yükümlülüğüne eşit bir tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Grup, daha önce TMS 17 kapsamında faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar için TFRS 16’yı uygularken aşağıdaki kolaylaştırıcı uygulamaları kullanmıştır.

- Benzer özelliklere sahip bir kiralama portföyüne tek bir iskonto oranı uygulamıştır.
- İlk uygulama tarihinde kullanım hakkı varlığını ölçerken başlangıçtaki doğrudan maliyetleri dahil edilmemiştir.
- Kiralamayı uzatma veya sonlandırma opsiyonları içeren sözleşmeler için Grup, kiralama süresini belirlerken geçmiş tecrübelerini kullanmıştır.

TMS 17 uyarınca finansal kiralama olarak sınıflandırılan kiralamalar için, 1 Ocak 2019’daki kullanım hakkı varlığının ve kira yükümlülüğünün defter değeri, TFRS 16’nın uygulamaya başlamasından hemen önce TMS 17 uyarınca kiralanan varlığı ve kira yükümlülüğünün defter değeri üzerinden belirlenir.

c) Kiraya veren olarak

Grup, kiralamaların her birini faaliyet kiralaması ya da finansal kiralama olarak sınıflandırır. Bir kiralama, dayanak varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve getirilerin önemli ölçüde devredilmesi halinde finansal kiralama, aksi takdirde faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Grup’un, kiralama sözleşmesi haricinde kiraya veren olduğu kiralama sözleşmeleri için TFRS 16’ya geçiş konusunda herhangi bir düzeltme yapması gerekmemektedir. Grup, bir kiralama bileşeni ile bir veya daha fazla ilave kiralama bileşeni veya kiralama niteliği taşımayan bileşen içeren bir sözleşme için sözleşmede yer alan bedeli TFRS 15 “*Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat*” standardını uygulayarak dağıtmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.3 Muhasebe politikasında değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

d) Konsolide finansal tablolara etkileri

TFRS 16'ya geçişin etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019 – TFRS 16 uygulamasının etkisi
Kullanım hakkı varlığı	1.317.907
Peşin ödenmiş giderler	(268.196)
Toplam varlık	1.049.711
Kiralama yükümlülükleri	1.049.711
Toplam yükümlülük	1.049.711

TFRS 16'nın ilk uygulanmasının sonucu olarak, daha önce faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar ile ilgili olarak Grup, 31 Aralık 2019 itibarıyla 1.365.525 TL kullanım hakkı varlığı ve 1.138.494 TL kiralama yükümlülüğü muhasebeleştirmiştir.

Ayrıca, TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl içerisinde, Grup bu kiralamalardan 628.220 TL değerinde amortisman gideri ve 199.700 TL finansman gideri muhasebeleştirmiştir.

31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarda yapılan sınıflamalar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunda kısa vadeli ertelenmiş gelirler içinde gösterilen 132.261 TL tutarındaki alınan avanslar diğer kısa vadeli yükümlülöklere, uzun vadeli ertelenmiş gelirler içerisindeki 118.033 TL tutarındaki alınan avanslar ise diğer uzun vadeli yükümlölöklere sınıflanmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti

a) Finansal araçlar

i. Muhasebeleştirme ve ilk ölçüm

Ticari alacaklar finansal tablolara ilk defa oluştukları zaman alınır. Diğer tüm finansal varlıklar ve finansal yükümlülükler, Grup finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda muhasebeleştirilir.

Önemli bir finansman bileşeni içeren ticari alacaklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki kalemlerin edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilir.

ii. Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme

Finansal varlıklar

İlk kayıtlara alınırken finansal varlıklar, itfa edilmiş maliyetinden ölçülen, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen (“FVOCI”) – özkaynak yatırımları ve gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen (“FVTPL”) olarak sınıflandırılırlar.

Grup’un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

ii. Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme (devamı)

Finansal varlıklar (devamı)

Bir finansal varlık, aşağıda belirtilen koşulların her iki şartı birden sağlaması durumunda ve gerçeğe uygun değer değişimi kar ya da zarara yansıtılan finansal varlık kategorisinde tanımlanmamışsa, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması,
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Grup, ticari amaçla elde tutulmayan bir özkaynak yatırımının ilk defa finansal tablolara alınmasında, gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Bu seçim her bir yatırım için ayrı ayrı yapılır. Grup, Cetel hisselerine % 6,84 oranında sahiptir ve gerçeğe uygun değerindeki değişimlerin diğer kapsamlı gelirden sunulmasına karar verilmiştir. Yönetimin, gerçeğe uygun değer ölçümüne ilişkin yeterli düzeyde yakın zamanlı bilgi sahibi olmaması nedeniyle, gerçeğe uygun değer ölçümünde maliyet kullanılmıştır.

İtfa edilmiş maliyetinden veya yukarıda açıklandığı şekilde gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen bütün finansal varlıklar gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bu bütün türev finansal varlıkları (Dipnot 15) ve gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen özkaynak yatırımlarını kapsar.

İlk defa finansal tablolara alınması sırasında bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanması mümkündür. Ancak bunun için bu tanımlamanın, aksi halde ortaya çıkacak muhasebe uyumsuzluğu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması gerekir.

Finansal varlıklar: İş modelinin değerlendirilmesi

Grup, iş modelinin amaçları konusunda değerlendirmelerini finansal varlığın tutulduğu portföy seviyesinde yapar çünkü bu işin nasıl yönetildiğini ve yönetime bilginin hangi yöntemlerle sağlandığını en iyi şekilde yansıtmaktadır. Yönetime sağlanan bilgiler aşağıdakileri içerir:

- Portföy için belirlenen politika ve amaçlar ve bu politikaların uygulamada nasıl hayata geçirildiği. Bu politikalar, yönetimin stratejisinin sözleşmeye bağlı faiz geliri kazanmaya odaklanıp odaklanmadığı, belirli bir faiz oranı profilini devam ettirilip ettirilmediği, finansal varlıkların sürelerinin herhangi bir finansal yükümlülüğe veya beklenen nakit çıkışlarına eşleştirilip eşleştirilmediği ya da varlıkların satışı süresince nakit akışlarının gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği gibi analizleri içerir;

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

ii. Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme (devamı)

Finansal varlıklar: İş modelinin değerlendirilmesi (devamı)

- Portföy performansının nasıl değerlendirildiği ve Grup yönetimine nasıl raporlandığı;
- İş modelinin (iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıkların) performansını etkileyen riskler ve özellikle bu risklerin yönetim şekli ve
- Grup yöneticilerine verilen ilave ödemelerin nasıl belirlendiği (örneğin, ilave ödemelerin yönetilen varlıkların gerçeğe uygun değerine göre mi yoksa tahsil edilen sözleşmeye bağlı nakit akışlarına göre mi belirlendiği); ve
- Önceki dönemlerde yapılan satışların sıklığı, değeri, zamanlaması ve nedeni ile gelecekteki satış beklentileri.

Üçüncü taraflarla yapılan ve varlıkların finansal tablo dışı bırakılması için gerekli kıstasları taşımayan devir işlemleri satış olarak değerlendirilmez.

Gerçeğe uygun değer esas alınarak yönetilen ve performansları buna göre değerlendirilen finansal varlıklar gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak ölçülür.

Finansal varlıklar: Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının “sadece anapara ve faiz ödemeleri” olup olmadığının değerlendirilmesi

Anapara, finansal varlığın ilk defa finansal tablolara alınması sırasındaki gerçeğe uygun değeri olarak tanımlanmaktadır. Faiz, paranın zaman değeri, belirli bir zaman dilimine ilişkin anapara bakiyesine ait kredi riski, diğer temel borç verme risk ve maliyetleri (örneğin likidite riski ve yönetim maliyetleri) ile kâr marjından teşekkül eder.

Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının “sadece anapara ve faiz ödemeleri” olup olmadığının değerlendirilmesinde, Grup, ilgili aracın sözleşme şartlarını dikkate alır. Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının zamanlamasını veya miktarını, bu tanıma uymasını engelleyebilecek oranda değiştirebilecek bir sözleşme şartı içerip içermediği değerlendirmeye dahil edilir. Bu değerlendirmeler yapılırken Grup aşağıdakileri dikkate alır:

- nakit akışlarının zamanlamasını veya tutarını değiştirebilecek şarta bağlı olaylar;
- sözleşmeye bağlı kupon oranını değiştirebilecek (değişken oran özelliklerini de içeren) şartlar;
- erken ödeme ve uzatma seçenekleri; ve
- belirli bir varlık üzerinde Grup’un nakit akışlarına hak iddia etmesini kısıtlayabilecek şartlar (örneğin rücu edilemez özellikler).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin ’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

ii. Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme (devamı)

Finansal varlıklar: Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının “sadece anapara ve faiz ödemeleri” olup olmadığının değerlendirilmesi (devamı)

Erken ödeme, büyük ölçüde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerinden oluşuyorsa (peşin ödenen tutarlar, sözleşme vadesinden önce sonlandırıldığı için makul bir bedel içerebilir), erken ödeme özelliği “sadece anapara ve faiz ödemeleri” kriteriyle uyumludur. Buna ek olarak, sözleşmeye bağlı nominal değeri üzerinden primli veya iskontolu olarak alınan bir finansal varlık için, büyük ölçüde sözleşmeye bağlı nominal değeri ve tahakkuk eden (ancak ödenmemiş olan) faizi yansıtan (peşin ödenen tutarlar, sözleşme vadesinden önce sonlandırıldığı için makul bir bedel içerebilir) erken ödemelere izin veren ya da gerekli kılan bir sözleşme şartı, erken ödeme özelliğinin gerçeğe uygun değerinin ilk kayıtlara alma sırasında önemsiz olması durumunda, “sadece anapara ve faiz ödemeleri” kriteriyle uyumlu olarak muhasebeleştirilir.

Anapara, beklenen nakit akışlarının bugünkü değeri olduğu için, ticari alacaklar ve diğer alacaklar “sadece anapara ve faiz ödemeleri” testini geçmektedirler. Bu alacaklarla tahsil etmeye dayalı iş modeliyle uyumlu olarak yönetilmektedir.

Finansal varlıklar: Sonraki muhasebeleştirme ve kazanç ve kayıplar

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar türevlerden oluşmaktadır. Bu varlıklar sonraki muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değerlerinden ölçülürler. Net kazanç ve kayıplar, faiz gelirleri de dahil olmak üzere, kar veya zararda muhasebeleştirilir.
İtfa edilmiş maliyetlerinden ölçülen finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar nakit ve nakit benzerleri, ticari alacaklar, diğer alacaklar ve diğer varlıklardan oluşmaktadır. Bu varlıkların sonraki muhasebeleştirmeleri, etkin faiz yöntemiyle itfa edilmiş maliyet üzerinden yapılır. İtfa edilmiş maliyetler değer düşüklüğü zararlarını içerir. Faiz gelirleri, yabancı para çevirim kar ve zararları ve değer düşüklüğü kar veya zararda muhasebeleştirilir. Finansal tablo dışı bırakma sırasında oluşan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen özkaynak yatırımları	Kar veya zarara yansıtılan gerçeğe uygun değer üzerinden ölçümlenen sermaye yatırımlarının sonraki muhasebeleştirilmeleri gerçeğe uygun değer üzerinden yapılır. Faiz veya temettü gelirleri dahil olmak üzere net kazanç ve zararlar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen özkaynak yatırımları	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen özkaynak yatırımları Grup’un Cetel’deki %6,84 oranındaki hisse payını içermektedir. Bu varlıkların sonraki muhasebeleştirilmeleri gerçeğe uygun değer üzerinden yapılır. Temettüleri, temettü yatırım maliyetinin bir kısmının geri kazanımını açıkça göstermedikçe, kar veya zararda gelir olarak kaydedilir. Diğer net kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir ve hiçbir zaman kar veya zararda yeniden sınıflandırılmaz.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

ii. Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme (devamı)

Finansal yükümlülükler: Sınıflama, sonraki muhasebeleştirme ve kazanç ve kayıplar

Finansal yükümlülükler itfa edilmiş maliyetlerinde ölçülenler veya gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülenler olarak sınıflanır. Ticari amaçla elde tutulan olarak sınıflandırılan finansal yükümlülükler, türevler ve ilk kayıtlara alınması sırasında bu şekilde tanımlananlar, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak muhasebeleştirilir. Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değerlerinden ölçülürler ve net kazanç ve kayıplar, faiz giderleriyle birlikte kar veya zararda muhasebeleştirilir. Grup’un türevler ve ihraç edilmiş borçlanma araçları dışında gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer finansal yükümlülüklerin sonraki ölçümü, etkin faiz metodu kullanılarak itfa edilmiş maliyetlerinden yapılır. Faiz gelirleri ve yabancı para çevirim farkı kar ve zararları, kar veya zararda muhasebeleştirilir. Finansal tablo dışı bırakma sırasında oluşan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Türev olmayan finansal yükümlülükler

Grup borçlanma senetlerini ve sermaye benzeri yükümlülüklerini oluştukları tarih itibarıyla muhasebelemektedir. Bütün diğer finansal yükümlülükler, ilk olarak Grup’un ilgili finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına taraf durumuna geldiği işlem tarihinde kayıtlara alınır.

Grup, ihraç edilmiş borçlanma araçları hariç türev olmayan finansal yükümlülüklerini diğer finansal yükümlülükler kategorisine sınıflamaktadır. Bu tür finansal yükümlülükler, ilk olarak, gerçeğe uygun değerleri ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin çıkarılmasıyla muhasebeleştirilir. İlk kayıtlara alınmalarını takiben finansal yükümlülükler, gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri üzerinden gösterilmektedir.

Diğer finansal yükümlülükler finansal borçlar, ticari ve diğer borçlardan ve ilişkili taraflara borçlardan oluşmaktadır.

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak ölçülen ihraç edilmiş borçlanma araçlarının, gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişikliğin söz konusu yükümlülüğün kredi riskinde meydana gelen değişikliklerle ilişkilendirilebilen kısmı, diğer kapsamlı gelirden geriye kalan kısmı ise kar veya zararda muhasebeleştirilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin ’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

ii. Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme (devamı)

Türev olmayan finansal yükümlülükler (devamı)

Ticari borçlar, üçüncü kişilere tedarikçi sıfatları dolayısıyla oluşan borçlardır. Diğer borçlar, tedarikçi veya müşteri sıfatı taşımayan taraflarla olan işlemlerden kaynaklanan, ticari borçlar dışında kalan ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanmayan borçlardır.

Eğer bir finansal araç Grup’un bir parçası üzerinde nakit çıkışı, herhangi bir varlık çıkışı veya başka bir finansal araç çıkışına sebebiyet veriyorsa, bu finansal araç finansal yükümlülük olarak sınıflandırılır. Finansal araç ancak aşağıdaki koşulları içeriyorsa, bir sermaye aracı olarak tanımlanabilir:

- Başka bir işletmeye nakit veya bir başka finansal varlık vermeyi öngören bir sözleşmeye dayalı yükümlülük taşımıyorsa veya işletmenin bir başka işletmeyle finansal araçlarını, işletmenin aleyhinde olacak şekilde karşılıklı olarak değiştirmesini öngören sözleşmeye dayalı yükümlülük taşımıyorsa,
- Finansal aracın, Grup’un sermaye araçları ile gerçekleşmesi veya gerçekleşecek olması durumunda, Grup’a çeşitli sayıda sermaye devrini gerektiren türev finansal araç tanımına girmeyen ya da Grup’un sabit miktardaki nakit değişimini veya sabit tutarda sermaye aracının değişimini içeren türev finansal araç olması durumunda.

iii. Finansal tablo dışı bırakma

Finansal varlıklar

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Finansal yükümlülükler

Sözleşmeye dayalı yükümlülüklerinin yerine getirildiği, iptal veya feshedildiği durumlarda; Grup, söz konusu finansal yükümlülüğü kayıtlarından çıkarır. Sözleşmeye bağlı hükümler değiştirildiğinde ve yeniden yapılandırılmış yükümlülüğün sözleşmeye bağlı nakit akışlarında önemli bir değişiklik söz konusuysa, Grup, finansal yükümlülüğü kayıtlardan çıkarır ve yeni bir finansal yükümlülük yeniden yapılandırılmış hükümlere göre, gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınır.

Ortadan kalkan finansal yükümlülüğün defter değeri ile bu yükümlülüğe ilişkin olarak ödenen tutar (devredilen her türlü nakit dışı varlık veya üstlenilen her türlü yükümlülük de dâhil) arasındaki fark, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

iv. Netleme

Grup, finansal varlık ve yükümlülüklerini, sadece ve sadece, netleştirme için yasal bir hakkı olduğunda ve işlemi net bazda gerçekleştirmek veya varlığın gerçekleşmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesini eş zamanlı yapma niyetinin bulunması durumunda netleştirmekte ve net tutarı finansal tablolarında göstermektedir.

v. Değer düşüklüğü

Finansal araçlar ve sözleşmeye varlıkları

Grup aşağıda belirtilenler kalemlerin beklenen kredi zararları için zarar karşılığını kayıtlara alır:

- itfa edilen maliyetinden ölçülen finansal varlıklar;
- sözleşme varlıkları (TFRS 15'de tanımlanan şekliyle).

TFRS 9 kapsamında, zarar karşılıkları aşağıdaki esasların herhangi biri ile ölçülür:

- Finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır; ve
- Raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısmıdır.

Grup, zarar karşılığı 12 aylık beklenen kredi zararlarından ölçülen aşağıdaki kalemler dışında kalanlar için zarar karşılığı ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçülür:

- ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana kredi riski önemli ölçüde artmayan banka bakiyeleri.

Ticari alacaklar, diğer alacaklar, diğer varlıklar ve sözleşme varlıkları için zarar karşılıkları her zaman ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçülür.

Bir finansal varlıktaki kredi riskinin, ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana önemli ölçüde artıp artmadığı belirlenirken ve beklenen kredi zararları tahmin edilirken, aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiler dikkate alınır. Bunlar, Grup'un geçmiş deneyimlerine ve bilinçli kredi değerlendirmelerine dayanan niteliksel ve sayısal bilgileri ve analizleri ve ileriye yönelik bilgileri içerir.

Grup, vadesini 30 gün geçen finansal varlıkların kredi riskinde önemli bir artış olduğunu kabul eder.

Grup, aşağıdaki durumlarda finansal varlıkların temerrütte olduğunu kabul eder:

- borçlunun Grup'a olan kredi yükümlülüklerini, Grup teminatları bozdurmak gibi aksiyonlara başvurmadan önce (eğer teminatlar mevcutsa), tam olarak yerine getirmesi muhtemel değilse;
- veya finansal varlık vadesini 90 günden fazla aşmışsa.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

v. Değer düşüklüğü (devamı)

Finansal araçlar ve sözleşmeye varlıkları (devamı)

Grup, banka bakiyelerinin risk derecelendirmelerinin uluslararası tanımıyla “yatırım notu”na eşit olması durumunda bunların düşük kredi riskine sahip olduğunu kabul eder.

Ömür boyu beklenen kredi zararları, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi mümkün temerrüt hallerinin bir sonucudur.

12 aylık beklenen kredi zararları, raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde gerçekleşmesi mümkün temerrüt hallerinden kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısımdır.

Beklenen kredi zararlarının ölçüleceği azami süre, Grup’un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

Beklenen kredi zararlarının ölçümü

Beklenen kredi zararları, kredi zararlarının olasılıklarla ağırlıklandırılmış bir ölçüsüdür. Kredi zararları bütün nakit açıklarının şimdiki değeri olarak ölçülür.

Beklenen kredi zararları finansal varlığın etkin faiz oranı kullanılarak indirgenirler.

Grup, ticari alacaklar, diğer alacaklar, diğer varlıklar ve sözleşme varlıkları için TFRS 9’da tanımlanan beklenen kredi zararlarını hesaplamak için basitleştirilmiş yaklaşımı kullanır (TFRS 9 bütün ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararlarının kullanılmasını gerektirmektedir). Grup beklenen kredi zararlarını bireysel, kurumsal, kamu ve toptan müşteriler için ayrı ayrı hesaplar. Beklenen kredi zararları geçmiş yıllara ait kredi zararı deneyimlerin dayanarak hesaplanmıştır.

Her bir grup kendi içinde borçların ödenmemesi durumu gibi benzer kredi riski özelliklerine göre bölümlere ayrılmıştır.

Geçmiş gerçekleşen kredi zararı deneyimi, geçmiş bilgilerin toplandığı dönemdeki ekonomik şartlarla, Grup’un alacakların beklenen ömrü boyunca gerçekleşeceğini düşündüğü ekonomik şartlar arasında farkı yansıtacak şekilde değiştirilir. Alacakların gelecekteki tahsilat performansı tahmin edilirken beklenen kredi zararları hesaplamalarında genel ekonomik şartlar dikkate alınır ve ileriye yönelik bilgiler dahil edilir.

Kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar

Grup, her raporlama döneminde itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların kredi-değer düşüklüğü olup olmadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya daha fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi-değer düşüklüğüne uğramıştır.

Aşağıdaki olaylara ilişkin gözlemlenebilir veriler finansal varlığın kredi-değer düşüklüğüne uğramış olduğunu gösteren kanıtlardır:

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

v. Değer düşüklüğü (devamı)

Kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar (devamı)

- i) İhraççının ya da borçlunun önemli finansal sıkıntı içinde olması;
- ii) Temerrüt veya vadenin 90 günü geçmesi gibi nedenlerle bir sözleşme ihlalinin meydana gelmesi;
- iii) Ekonomik veya sözleşmeye bağlı nedenlerle, borçlunun içine düştüğü finansal sıkıntıdan dolayı alacaklının borçluya normal şartlarda düşünmediği bir ayrıcalık tanınması;
- iv) Borçlunun iflasının veya başka bir finansal yeniden yapılanmaya gireceğinin muhtemel olması; veya
- v) Finansal sıkıntılar nedeniyle bu finansal varlığa ilişkin aktif piyasanın ortadan kalkması.

Değer düşüklüğünün finansal tablolarda gösterimi

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların zarar karşılıkları bu varlıkların brüt değerlerinden düşülür.

Sözleşme varlıkları dahil olmak üzere, ticari ve diğer alacaklara ait değer düşüklüğü zararları konsolide kar veya zarar tablosunda ayrı bir kalem olarak gösterilmiştir. Diğer finansal varlıkların değer düşüklükleri TMS 39’daki gösterimle benzer olarak genel yönetim giderlerinde gösterilmiştir ve önemlilik seviyesi göz önüne alınarak konsolide kar veya zarar tablosunda ayrı bir kalem olarak gösterilmemiştir.

Kayıttan düşme

Finansal varlıktan daha fazla bir nakit akışı geri kazanmaya yönelik makul bir beklenti bulunmaması durumunda, finansal varlığın brüt tutarı kayıtlardan düşülür. Bu durum, genel olarak Grup’un borçlunun kayıttan düşmeye konu tutarları geri ödeyebilecek yeterli nakit akışı yaratan gelir kaynaklarının ya da varlıklarının bulunmadığını belirlemesi durumunda oluşur. Ancak, kayıttan düşülen finansal varlıklar Grup’un vadesi geçen alacakların geri kazanılması için uyguladığı yaptırım aktivitelerine hala konu edilebilir.

Finansal varlıklar, hiçbir geri kazanma beklentisi bulunmaması durumunda kayıtlardan düşülür (borçlunun Grup’la herhangi bir geri ödeme planı yapmaması gibi). Kayıtlardan çıkarılan ticari alacaklar, diğer alacaklar, diğer varlıklar ve sözleşme varlıkları için Grup alacağı geri kazanabilmek amacıyla yaptırım aktivitelerinde bulunmaya devam eder. Geri kazanım tutarları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

vi. Türev finansal araçlar

Nakit akış riskinden korunma

Grup, 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla belirlemiş olduğu risk yönetim stratejisi ve hedefler doğrultusunda TMS 39 standardının yerini alan TFRS 9 *Finansal Araçlar* standardını uygulama kararı almıştır. Yeni finansal riskten korunma muhasebesi modelinin üst düzey amacı, finansal raporlamanın şirketin riskini nasıl yönettiğini ve bu risklerin riskleri nasıl azalttığını daha doğru yansıtacağını göstermektedir. Özellikle, bir kurumun risk yönetimi stratejisi, finansal riskten korunma mantığı ve finansal riskten korunma işleminin etkisi arasında daha iyi bir bağlantı sağlamayı amaçlamaktadır.

Grup, değişken ve sabit faizli finansal enstrümanlarının nakit akış riskinden korunmak amacıyla katılım opsiyonlu çapraz kur işlemleri gerçekleştirmektedir. Nakit akış riskinden korunma muhasebesinde, riskten korunma aracının gerçeğe uygun değer değişiminin etkin kısmı özkaynaklar altında “kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler” hesabında, etkin olmayan kısmı ise gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Riskten korunan kaleme ilişkin nakit akışlarının kar veya zararı etkilediği dönemlerde, ilgili riskten korunma aracının kar/zararı da özkaynaktan çıkartılarak gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Ayrıca yapılandırılmış çapraz kur takasları içerisinde yer alan opsiyonlara zaman değeri değişimi riskten korunma maliyeti olarak diğer kapsamlı gelir altında kaydedilir.

TFRS 9’a göre riskten korunma ilişkisi, yeniden dengeleme dikkate alındıktan sonra gerekli kıstasların artık karşılanmaması durumunda sona erer. Gerekli kıstasların karşılanması durumunda riskten korunma ilişkisinin sonlandırılması kabul edilmez. Riskten korunma hedefinin değişmesi, riskten korunma aracının süresinin dolduğu veya satıldığı, feshedildiği veya kullanıldığı durumlarda, riskten korunma aracı ve riskten korunan kalem arasında ekonomik ilişkinin ortadan kalkması ya da kredi riskinin ekonomik ilişkiden doğan gerçeğe uygun değer değişikliklerini etkilemesi durumunda riskten korunma muhasebesi sona erer.

Grup, nakit akış değişkenliğinden korunma işlemi için uygulanan korunma muhasebesine son vermesi durumunda nakit akış değişkenliğinden korunma fonunda biriken tutar aşağıdaki şekilde muhasebeleştirilir:

-Korunan gelecekteki nakit akışlarının gerçekleşmesinin hala bekleniyor olması durumunda bu tutar, gelecekteki nakit akışları gerçekleşene kadar nakit akış değişkenliğinden korunma fonunda kalır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

a) Finansal araçlar (devamı)

vi. Türev finansal araçlar (devamı)

Nakit akış riskinden korunma (devamı)

-Korunan gelecekteki nakit akışlarının artık gerçekleşmeyeceği bekleniyorsa bu tutar, derhal bir yeniden sınıflandırma düzeltmesi olarak nakit akış değişkenliğinden korunma fonundan kâr veya zarara aktarılarak yeniden sınıflandırılır. Korunan gelecekteki nakit akışlarının gerçekleşme ihtimali artık yüksek olmasa bile bu nakit akışlarının gerçekleşmesi hâlen bekleniyor olabilir.

Yeni etkinlik testi modeli riskten korunma işleminin karmaşıklığına bağlı olarak ileriye dönük olmak şartıyla niteliksel olabilir. TMS 39 standardında yer alan % 80 - %125 etkinlik aralığı, yerini finansal riskten korunma konusu kalem ile finansal riskten korunma aracı arasındaki ekonomik ilişki ve bu ekonomik ilişki üzerindeki kredi riskinin etkisine odaklanan hedef bazlı bir teste bırakmıştır.

b) Maddi duran varlıklar

i) Muhasebeleştirme ve ölçme

Arsa hariç maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri indirgendikten sonraki tutarları üzerinden gösterilmektedirler. Grup, mali tablolarını TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardına göre ilk defa hazırlarken 1 Ocak 2000 tarihinden önce edinilen maddi duran varlıkların, ilk edinim tarihi ve bedellerine dair yeterli bilgi bulunmamasından ötürü, 1 Ocak 2000 tarihi itibarıyla var olan maddi duran varlıklarını varsayılan maliyet yöntemiyle değerlemeyi tercih etmiştir. Binaların 1 Ocak 2000 tarihindeki varsayılan maliyet değerleri, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslı üç değerleme şirketi tarafından belirlenmiştir. Şebeke ekipmanı ve araçların değerlemesi ise Detecon International GmbH (Deutsche Telecom AG’nin bir bağlı ortaklığı) tarafından yapılmıştır. Varsayılan maliyetlerin baz olarak alındığı maddi duran varlıklar dışında kalan varlıkların ilk edinim maliyetleri ise alım fiyatına, gümrük vergilerinin, iade alınmayacak olan alım vergilerinin ve maddi duran varlıkları kullanılır hale ve kullanım yerine getirene kadar katlanılan, maddi duran varlıklarla direkt ilişkilendirilebilen maliyetler eklenerek bulunmuştur. Varsayılan maliyet yöntemiyle veya ilk edinim maliyeti ile kayda alınan maddi duran varlıklar TMS 29 standardı kapsamında 31 Aralık 2004 tarihine kadar enflasyona göre düzeltmeye tabi tutulmuştur.

Maddi duran varlıklarda kayıtlara alınan arsalar, yeniden değerlendirilmiş tutarlarıyla gösterilir. Yeniden değerlendirilmiş tutar, arsalar için yeniden değerlendirme tarihinde tespit edilen gerçeğe uygun değerden müteakip birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararının indirilmesi suretiyle bulunan değerdir. Yeniden değerlemeler, yeniden değerlendirme konusu arsaların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimlere bağlı olarak düzenli aralıklarla yapılır. Arsaların yeniden değerlendirilmesinden kaynaklanan defter değerindeki artış, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde muhasebeleştirilir. Arsaların defter değeri yeniden değerlendirme sonucunda azalmışsa, bu değer azalışı gider olarak muhasebeleştirilir. Ancak, bu azalış diğer kapsamlı gelirden yeniden değerlendirme fazlasındaki her tür alacak bakiyesinin kapsamı ölçüsünde muhasebeleştirilmelidir. Dolayısıyla söz konusu azalış daha önceden yeniden değerlendirme fazlası başlığı altında özkaynaklarda birikmiş olan tutarı azaltır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

b) Maddi duran varlıklar (devamı)

i) Muhasebeleştirme ve ölçme (devamı)

Maliyet ilgili varlığın iktisabıyla doğrudan ilişkili harcamaları ifade etmektedir. Grup tarafından inşa edilen varlıkların maliyeti, malzeme maliyeti, işçilik ve o varlığı Grup’un kullanımına hazır hale gelmesiyle doğrudan ilişkili maliyetleri içermektedir. İlgili ekipmanın kullanılabilmesiyle ilgili satın alınan yazılım, o ekipmanın parçası olarak aktifleştirilir. Maddi duran varlıkları oluşturan kalemler farklı ekonomik ömürlere sahipler ise maddi duran varlıkların ayrı kalemleri (temel bileşenler) olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasıyla ilgili kazanç veya kayıplar, elden çıkarma tutarı ile varlığın kayıtlı değerinin karşılaştırılması ile belirlenir ve konsolide kapsamlı gelir tablosunda, “yatırım faaliyetlerden gelirler / (giderler)” altında kayıtlara alınır.

ii) Sonradan ortaya çıkan giderler

Maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten dolayı oluşan ve araştırma ve bakım onarım maliyetlerini de içeren giderler söz konusu maddi duran varlığın gelecekteki ekonomik faydasını artırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Değişen parçaların kayıtlı değerleri kayıtlardan çıkarılır. Diğer tüm giderler oluşukça, kar veya zararda muhasebeleştirilir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin ’lik değerlerden gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

b) Maddi duran varlıklar (devamı)

iii) Amortisman

Maddi duran varlıklar, varlıkların tahmin edilen faydalı ömürlerine göre satın alma tarihi veya kurulma tarihleri esas alınarak eşit tutarlı, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak tahmini artık değerleri düşüldükten sonra amortismanına tabi tutulmakta ve kar veya zarara kaydedilmektedir. Arazi ve arsalar, amortismanına tabi değildir.

Maddi duran varlıkların faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

<u>Maddi Duran Varlık</u>	<u>Faydalı ömür (yıl)</u>
Binalar	21-50 yıl
Harici tesisler	5-21 yıl
İletim cihazları	5-21 yıl
Santral ekipmanları	5-8 yıl
Data ağları	3-10 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	3-5 yıl
Set üstü kutu ve uydu alıcıları	4 yıl
Diğer maddi duran varlıklar	2-8 yıl

Faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama dönemi sonunda gözden geçirilir ve gerekli durumlarda yeniden belirlenir.

Şirket’e ait maddi duran varlıkların faydalı ömürleri imtiyaz anlaşması kapsamının dışında kalanlar hariç, imtiyaz anlaşmasının süresi ile sınırlandırılmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında maddi duran varlıkların kalan ömürleri en fazla 7 yıldır.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrünün veya söz konusu kiralama süresinin kısa olanı üzerinden Grup’un sahip olduğu maddi duran varlıkları ile benzer şekilde amortismanına tabi tutulur.

c) Maddi olmayan duran varlıklar

i) Şerefiye

Bağlı ortaklık edinimlerinden doğan şerefiye, maddi olmayan duran varlıklar içerisinde gösterilir.

Grup satın alma tarihindeki şerefiyeyi aşağıdaki şekilde ölçmektedir:

- Satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- İşletme birleşmelerinde edinilen işletme üzerindeki kontrol gücü olmayan payların kayıtlı değeri; artı
- Eğer işletme birleşmesi birden çok seferde gerçekleştiriliyorsa edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri; eksi
- Tanımlanabilir edinilen varlık ve varsayılan yükümlülüklerin muhasebeleştirilen net değeri (genelde gerçeğe uygun değeri).

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

c) Maddi olmayan duran varlıklar (devamı)

i) Şerefiye (devamı)

Eğer yapılan değerlemede negatif bir sonuca ulaşırsa, pazarlık satın alımı doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir. Satın alma bedeli var olan ilişkilerin kurulmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genelde kar veya zararda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı, borçlanma senetleri veya hisse senedine dayalı menkul kıymetler ihraçlarıyla ilişkili giderler dışındaki işlem maliyetleri tahakkuk ettiğinde giderleştirilir.

Sonraki ölçüm

Şerefiye, maliyet değerinden kalıcı değer kayıpları düşülerek ölçülür.

ii) Diğer maddi olmayan duran varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar ilk olarak maliyet bedelleri üzerinden kayıtlara alınmaktadır. Varlıkların ilk kez kayıtlara alınmalarının ardından, maddi olmayan duran varlıklar maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer kayıpları düşülerek gösterilmektedir. Grup içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar, aktifleştirilebilen geliştirme maliyetleri dışında, gerçekleştikleri dönemde giderleştirilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri belirli süreli ya da belirsiz olabilmektedir. Konsolide finansal tablolarda, Grup'un ekonomik ömrü belirsiz olan maddi olmayan duran varlığı bulunmamaktadır. Belirli ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar, normal itfa yöntemi kullanılarak ekonomik ömürleri ile imtiyaz sözleşmesi süresinin kısa olanı süresince itfa edilmektedirler. Değer düşüklüğü belirtilerine rastlandığı durumlarda varlıklar değer kaybı için yeniden gözden geçirilmektedir. İtfa süresi ve yöntemi en azından her mali yıl sonunda incelemeye tabi tutulmaktadır.

İtfa süresi ya da metodu, öngörülen ekonomik ömürdeki veya varlıklardan gelecekte elde edilecek faydaların tüketim şablonundaki değişiklikler doğrultusunda değiştirilmekte ve söz konusu değişiklik muhasebe tahminlerinde değişiklik olarak değerlendirilmektedir. Belirli ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar için hesaplanan itfa payı giderleri konsolide kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Maddi olmayan duran varlıkların itfa süreleri 3 ile 25 yıl arasındadır. Maddi olmayan duran varlıkların geriye kalan ekonomik ömürleri imtiyaz anlaşmasının kapsamı dışında kalanlar hariç, imtiyaz sözleşmesi ile sınırlandırılmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında maddi olmayan duran varlıkların kalan ömürleri en fazla 7 yıldır.

iii) Araştırma ve geliştirme

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Geliştirmeden kaynaklanan harcamalar ise aşağıdaki koşulların varlığı halinde maddi olmayan duran varlık olarak kayda alınmaktadır. Maddi olmayan duran varlığın kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesi için tamamlanmasının teknik olarak mümkün olması, maddi olmayan duran varlığı tamamlama ve bu varlığı kullanma veya satma niyetinin bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel gelecek ekonomik faydayı nasıl sağlayacağını belirli olması, geliştirme safhasını tamamlamak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması ve geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması durumunda maddi olmayan duran varlık kaydedilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

c) Maddi olmayan duran varlıklar (devamı)

iii) Araştırma ve geliştirme (devamı)

Geliştirme süresince varlığın değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti için dönemsel olarak değer düşüklüğü testi yapılır. Geliştirme maliyetleri, ilk kayda alınışın ardından, maliyetinden, tüm birikmiş itfa ve değer düşüklüğü zararları düşülmüş olarak izlenir. Varlığın itfası geliştirmenin tamamlanması ve varlığın kullanıma hazır hale gelmesiyle başlamaktadır. Varlığın itfası varlıktan beklenen fayda süresinde yapılmaktadır. Kullanıma hazır hale gelmemiş varlıklarda olası değer düşüklüğünü belirlemek için, periyodik olarak değer düşüklüğü testi yapılmaktadır.

iv) TV içerikleri

Lisans anlaşmaları ve bu anlaşmalardan doğan yükümlülükler çerçevesinde elde edilen film, dizi vb. TV içerikleri, bir lisans anlaşması uygulandığı ya da lisans süresinin başladığı andaki sözleşme değerinden kaydedilir. Maliyetler lisans süresine dayanılarak amortisman tabi tutulur. TV içerikleri geleceğe yönelik program değeri taşııyorsa ve artık kullanılmıyacaksa, bu içeriklerin amortisman tabi tutulmayan kısmı silinir.

d) Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, ilk olarak maliyet bedeline alım işlemiyle direkt ilişkili maliyetler eklenerek ölçülmektedir. Defter değeri, maliyete eklenme prensiplerinin oluşması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkulün bir parçasının değiştirilmesi için katlanılan maliyeti de kapsamaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin hizmet sağlamasına ilişkin olarak yapılan günlük harcamalar bu değer içinde yer almamaktadır. Grup, mali tablolarını TMS 29 standardına göre ilk defa hazırlarken, 1 Ocak 2000 tarihi itibarıyla mevcut olan yatırım amaçlı gayrimenkullerine ilişkin sağlıklı alım tarihi bilgileri ve tutarları bulunmaması nedeniyle bu tarihteki yatırım amaçlı gayrimenkullerini, varsayılan maliyet yöntemiyle değerlemiş ve tespit edilen bu değerleri 31 Aralık 2004 tarihine kadar enflasyona göre düzeltmeye tabi tutmuştur.

Gayrimenkullerin kullanım amacı değiştiği takdirde yatırım amaçlı gayrimenkullerle maddi duran varlıklar hesap grupları arasında transfer yapılmaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin elden çıkarılması durumunda satış gelirleri ile net defter değeri arasındaki fark konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

SPK tarafından lisanslı bağımsız değerlendirme şirketleri tarafından yatırım amaçlı gayrimenkullerin 1 Ocak 2000 tarihindeki piyasa değerleri belirlenmiştir. Kayıtlara ilk alınışlarından sonra yatırım amaçlı gayrimenkuller, maliyetlerinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer kayıpları düşülerek gösterilmektedirler.

Arsa dışındaki yatırım amaçlı gayrimenkuller öngörülen ekonomik ömürleri üzerinden normal amortisman tabi tutulmaktadır. Şirket'e ait binalar için bu kapsamda uygulanan amortisman süresi 15 ile 50 yıl arasındadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin geriye kalan ekonomik ömürleri imtiyaz anlaşmasının kapsamı dışında kalanlar hariç, imtiyaz sözleşmesi ile sınırlandırılmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında yatırım amaçlı gayrimenkullerin kalan ömürleri en fazla 7 yıldır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

e) Satış amacıyla elde tutulan varlıklar

Grup, maddi duran varlığın defter değerinin sürdürülmekte olan kullanımdan ziyade satış işlemi vasıtası ile geri kazanılacak olması durumunda söz konusu maddi duran varlığı (veya satış amacıyla elde tutulan varlık grubunu) satış amaçlı olarak sınıflandırmaktadır. Bu durumun geçerli olabilmesi için; ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) bu tür varlıkların satışında sıkça rastlanan ve alışılmış koşullar çerçevesinde derhal satılabilecek durumda olması ve satış olasılığının yüksek olması gerekmektedir. Satış olasılığının yüksek olması için; yönetim kademesi tarafından varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satışına ilişkin bir plan yapılmış ve alıcıların tespiti ile planın tamamlanmasına yönelik aktif bir program başlatılmış olması gerekmektedir. Ayrıca, varlık (veya satış amacıyla elde tutulan varlık grubu) gerçeğe uygun değeriyle uyumlu bir fiyat ile aktif olarak pazarlanıyor olmalıdır. Ayrıca planda önemli değişiklikler yapılması veya planın iptal edilmesi ihtimalinin düşük olduğunu göstermesi gerekmektedir.

Satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışının tamamlanmasının Grup’un kontrolünde olmayan sebeplerden dolayı ertelenmesi halinde, Grup aktif satış planının devam etmesi durumunda söz konusu varlıkları satış amacıyla elde tutulan varlık olarak sınıflamaya devam etmektedir.

Grup, satış amacıyla elde tutulan varlıkları, taşınan maliyet değeri veya net gerçekleşebilir değerinden düşük olanı ile değerlemiştir. Grup, satış amacıyla elde tutulan varlık olarak sınıfladığı maddi duran varlıkları amortismanına tabi tutmamaktadır ve varlıkların satışından doğan kar veya zarar yatırım faaliyetlerinden gelir/gider hesaplarına kaydedilmektedir.

f) Kiralamalar

Grup, kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşımı kullanarak TFRS 16’yı uygulamış ve bu nedenle karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenmemiştir. Dolayısıyla; TMS 17 ve TFRS Yorum 4’e göre sunulmaya devam etmiştir. TMS 17 ve TFRS Yorum 4 kapsamındaki muhasebe politikalarının detayları ise ayrı ayrı açıklanmıştır.

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları

Grup, sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içerir. Bir sözleşmenin tanımlanmış bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını sağlayıp sağlamadığını değerlendirmek için Grup, TFRS 16’daki kiralama tanımını kullanmaktadır.

Bu politika 1 Ocak 2019 tarihinde veya sonrasında yapılmış olan sözleşmelere uygulanır.

i. Kiracı olarak

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına kullanım hakkı varlığı ve kira yükümlülüğü yansıtmıştır. Kullanım hakkı varlığının maliyeti yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı, kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar ile tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetleri ve varlığın sökülmesi ve taşınmasıyla, yerleştirildiği alanın restore edilmesiyle ya da dayanak varlığın kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak ileride katlanılması öngörülen tahmini maliyetlerden oluşmaktadır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

f) Kiralamalar (devamı)

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları (devamı)

i. Kiracı olarak (devamı)

Kiralama işleminin, dayanak varlığın mülkiyetini kiralama süresi sonunda kiracıya devretmesi veya kullanım hakkı varlığı maliyetinin, kiracının bir satın alma opsiyonunu kullanacağını göstermesi durumunda, kullanım hakkı varlığı kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutulur.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçülür. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup’un alternatif borçlanma faiz oranı kullanılır.

Grup, alternatif borçlanma faiz oranını, çeşitli dış finansman kaynaklarından kullanacağı borçlar için ödeyeceği faiz oranlarını dikkate alarak belirlemektedir ve kira şartlarını ve kiralanan varlığın türünü yansıtabilecek şekilde bazı düzeltmeler yapmaktadır.

Kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- Sabit ödemeler (özü itibarıyla sabit ödemeler dâhil);
- İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri;
- Kalıntı değer taahhütleri kapsamında kiracı tarafından ödenmesi beklenen tutarlar;
- Satın alma opsiyonunun kullanılacağından makul ölçüde emin olunması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve kiralama süresinin Grup’un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

f) Kiralamalar (devamı)

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları (devamı)

i. Kiracı olarak (devamı)

Kira yükümlülüğü, kira ödemelerinin bir iskonto oranı ile indirgenmesiyle ölçülür. Gelecekteki kira ödemelerinin belirlenmesinde kullanılan bir endeks veya oranda meydana gelen bir değişiklik sonucunda bu ödemelerde bir değişiklik olması ve kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlarda bir değişiklik olması durumlarında Grup yenileme, sonlandırma ve satın alma opsiyonlarını değerlendirir.

Kira yükümlülüğünün yeniden ölçülmesi durumunda, yeni bulunan borç tutarına göre kullanım hakkı varlığında bir düzeltme olarak finansal tablolara yansıtılır. Ancak, kullanım hakkı varlığının defter değerinin sıfıra inmiş olması ve kira yükümlülüğünün ölçümünde daha fazla azalmanın mevcut olması durumunda, kalan yeniden ölçüm tutarı kâr veya zarara yansıtılır.

Grup, düşük değerli varlıkların kiralamaları için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını finansal tablolarına yansıtılmayı tercih etmiştir. Grup, bu kiralamalarla ilişkili kira ödemelerini, kiralama süresi boyunca doğrusal olarak gider olarak finansal tablolara yansıtmıştır.

ii. Kiraya veren olarak

Grup, sözleşmenin başlangıcında veya kiralama bileşeni içeren sözleşmedeki değişiklik yapıldığında, bir kiralama bileşeni ile bir veya daha fazla ilave kiralama bileşeni veya kiralama niteliği taşımayan bileşen içeren bir sözleşme için, sözleşmede yer alan bedeli nispi tek başına fiyatı esas alarak dağıtır.

Grup kiraya veren konumunda olduğunda, kiralamaların her birini faaliyet kiralaması ya da finansal kiralama olarak sınıflandırır.

Her bir kiralama sözleşmesini sınıflandırmak için, Grup, kiralama sözleşmesinin esas olarak ilgili varlığın mülkiyetinden kaynaklanan tüm riskleri ve getirileri önemli ölçüde devredip devretmediğine dair genel bir değerlendirme yapar. Risk ve getirileri devrettiği durumda, kiralama bir finansal kiralama değildir; aksi durum söz konusuysa o zaman bir faaliyet kiralamasıdır. Bu değerlendirmenin bir parçası olarak, Grup, kiralama süresinin dayanak varlığın ekonomik ömrünün büyük bir kısmını kapsayıp kapsamadığı gibi bazı diğer göstergeleri dikkate almaktadır.

Grup, bir ara kiraya veren olduğunda, ana kiralamaya ve alt kiralamaya ayrı ayrı dikkate alır. Bir alt kiralamanın kira sınıflamasını, temel varlığa atıfta bulunarak değil, kira sözleşmesinden doğan kullanım hakkı varlığına atıfta bulunarak değerlendirir. Bir kira sözleşmesi, Grup'un yukarıda açıklanan muafiyeti uyguladığı kısa süreli bir kiralama ise, alt kiralamayı faaliyet kiralaması olarak sınıflandırır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

f) Kiralamalar (devamı)

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları (devamı)

ii. Kiraya veren olarak (devamı)

Kiralama bir kiralama bileşeni ile bir veya daha fazla ilave kiralama bileşeni veya kiralama niteliği taşımayan bileşenleri içeriyorsa, Grup sözleşmede yer alan bedeli TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat'ı uygulayarak dağıtır.

Grup, net kiralama yatırımına TFRS 9'da yer alan finansal tablo dışı bırakma ve değer düşüklüğü hükümlerini uygulamaktadır. Grup, brüt kiralama yatırımının hesaplanmasında kullanılan tahmini taahhüt edilmemiş kalıntı değerleri düzenli olarak gözden geçirir.

Grup, faaliyet kiralamalarından elde ettiği kira ödemelerini doğrusal olarak 'diğer gelirin bir parçası olarak finansal tablolarına yansıtmaktadır.

Genel olarak, karşılaştırmalı dönemde Grup'a kiraya veren olarak uygulanan muhasebe politikaları, bir finansal kiralama sınıflandırmasıyla sonuçlanan cari raporlama döneminde girilen alt kiralamanın sınıflandırılması haricinde, TFRS 16'dan farklı değildir.

1 Ocak 2019'dan önce geçerli olan muhasebe politikası

1 Ocak 2019 tarihinden önce yapılan sözleşmelerin kiralama işlemi içerip içermediğinin belirlemesini, Grup, aşağıdakileri değerlendirerek karar vermektedir:

- Anlaşmanın gerçekleşmesinin özel bir varlığın veya varlıkların (ilgili varlık) kullanımına bağlı olup olmadığına ve
- Anlaşmanın ilgili varlığın kullanım hakkını devredip devretmediği. Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin karşılanması durumunda varlığın kullanımının kontrol hakkının devredildiği kabul edilir:
 - Satın alanın varlıktan elde edilen ürünün veya faydaların önemsiz sayılamayacak bir kısmını elde ederken veya kontrol ederken; varlığı kullanma veya belirlediği bir şekilde varlığı başkasına kullandırma kapasitesine veya hakkına sahip olması.
 - Satın alanın varlığın ürününün veya faydaların önemsiz sayılamayacak bir kısmını elde ederken veya kontrol ederken; varlığa fiziki erişimi kontrol etme kapasitesine veya hakkına sahip olması
 - Gerçeklerin ve koşulların, sözleşme süresince satın alan dışındaki bir ya da birden fazla tarafın varlık vasıtasıyla üretilen veya ortaya çıkarılan ürün veya faydaların önemsiz sayılamayacak bir kısmını almasının uzak bir ihtimal olduğunu ve satın alanın ürün için ödeyeceği fiyatın ne anlaşma kapsamında ürünün sabit birim fiyatı olduğunu ne de ürünün teslim tarihindeki cari piyasa fiyatına eşdeğer olduğunu göstermesi durumunda.

i. Kiracı olarak

Karşılaştırmalı dönemde, Grup, kiracı olarak bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredildiği kiralamaları, finansal kiralama olarak sınıflandırmıştır. Bu durumda, kiralanan varlığın kiralama sözleşmesinin başı itibarıyla, gerçeğe uygun değer ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden muhasebeleştirir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

f) Kiralamalar (devamı)

1 Ocak 2019’dan önce geçerli olan muhasebe politikası (devamı)

i. Kiracı olarak (devamı)

Asgari kira ödemeleri, koşullu kiralar hariç olmak üzere, kiralama süresi boyunca yapması gereken ödemelerdir. İlk muhasebeleştirme sonrası varlıklar, ilgili varlığa uygulanan muhasebe politikasına uygun olarak muhasebeleştirilir.

Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredilmediği kiralamalar ise faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır ve finansal durum tablosunda muhasebeleştirilmez. Faaliyet kiralaması kapsamında yapılan kira ödemeleri doğrusal olarak kiralama süresi boyunca kar veya zarar tablosunda gider olarak muhasebeleştirilir. Alınan kira teşvikleri, kiralama süresi boyunca toplam kira giderinin ayrılmaz bir parçası olarak muhasebeleştirilir.

ii. Kiraya veren olarak

Grup, kiraya veren konumunda olduğu zaman, kiralama sözleşmesinin başlangıcında kiralamanın faaliyet kiralaması veya finansal kiralama olup olmadığına karar verir.

Her bir kiralamayı sınıflandırmak için, Grup kiralama sözleşmesini esas olarak varlığın mülkiyetine bağlı olarak tüm riskleri ve yararları transfer edip etmediğine dair genel bir değerlendirme yapar. Bu durumda, kiralama bir finansal kiralama değildir; aksi durumda faaliyet kiralaması olur. Bu değerlendirmenin bir parçası olarak, Grup, kira süresinin kiralanan varlığın ekonomik ömrünün büyük bir bölümünü kapsayıp kapsamadığı gibi faktörleri göz önünde bulundurur.

g) Stoklar

Stoklar, maliyet değeri ve net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyetini oluşturan unsurlar alım maliyeti ve ilgili durumlarda stokları mevcut durum ve konumuna getirmek için katlanılan giderleri kapsamaktadır. Maliyet, ağırlıklı ortalama yöntemine göre hesaplanmaktadır. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

h) Varlıklarda değer düşüklüğü

Finansal olmayan varlıklar

Maddi ve maddi olmayan varlıklar

Grup, her bilanço döneminde maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değer kaybına ilişkin bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, değer düşüklüğü tutarını belirleyebilmek için o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilmektedir. Varlığın tek başına geri kazanılabilir tutarının hesaplanmasının mümkün olmadığı durumlarda, o varlığın ait olduğu nakit üreten biriminin geri kazanılabilir tutarı hesaplanmaktadır.

Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Kullanımdaki değer tespiti için, geleceğe ait tahmini nakit akımları, paranın zaman değeri ve varlığa özgü riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirilmektedir.

Varlığın (veya nakit üreten birimin) geri kazanılabilir tutarının, defter değerinden daha az olması durumunda varlığın (veya nakit üreten birimin) defter değeri, geri kazanılabilir tutarına indirilmektedir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü kayıpları kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün mali tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanı tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Şerefiye

Şerefiye yıllık olarak veya bir değer düşüklüğü oluşabilme olasılığı var ise daha sık olarak değer düşüklüğü açısından gözden geçirilir. Geri kazanılabilir değer kayıtlarda taşınan değerden az olması durumunda, konsolide kar veya zarar tablosunda değer düşüklüğü oluşur.

Değer düşüklüğünün testi için, satın alınma sırasında ortaya çıkan şerefiye, satın alma sonrasında ortaya çıkacak faydadan yararlanması beklenen nakit yaratan birimler veya gruplar arasında, bu grupların diğer varlıkları veya yükümlülükleri içerip içermediğine bakılmaksızın dağıtılır. Şerefiyenin dağıtıldığı birim ve gruplar, yönetsel amaçlar için şerefiyenin izlenildiği en küçük birim veya grubu temsil eder.

Değer düşüklüğüne şerefiye ile bağlantısı olan nakit yaratan birimlerin veya grubun geri kazanılabilir değerinin değerlendirilmesiyle karar verilir. Eğer nakit yaratan birimin geri kazanılabilir değeri o birime bağlı tüm nakit yaratan birimlerin tutarından az ise, değer düşüklüğü zararı oluşur. Şerefiyeye ilişkin değer düşüklüğü gelecek dönemlerde ters çevrilmez.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

i) Kıdem tazminatı karşılığı

Önceden belirlenmiş katkı paylı emeklilik planları için yapılan ödemeler, katkı payının ilişkilendirildiği dönemde giderleştirilir. Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan ödemeler de önceden belirlenmiş katkı paylı emeklilik planları için yapılan ödemeler gibi değerlendirilir ki; Grup’un yükümlülükleri, katkı paylı emeklilik planlarındakine benzerlik gösterir. Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan ödemeler zorunludur. Grup’un bu ödemeleri yaptıktan sonra, başka bir ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Katkı payları hizmetin sağlandığı dönemde çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalara ilişkin giderler olarak kayıtlara alınır.

Tanımlanan fayda planları ve diğer çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydaları sağlamaktan doğan maliyetler her bilanço tarihinde yapılan aktüeryal değerlendirmelerle, öngörülen yükümlülük yöntemi kullanılarak belirlenir. Şirket geçmiş dönem hizmet maliyetini aşağıdaki tarihlerden erken olanında gider olarak muhasebeleştirir:

- Plandaki değişikliğin veya küçülmenin gerçekleştiği tarih ve

- İlgili yeniden yapılandırma maliyetlerinin (bakınız TMS 37) veya iş ilişkisinin sona erdirilmesinden dolayı sağlanan faydaların muhasebeleştirildiği tarih.

Bilançodaki çalışanlara sağlanan kıdem tazminatı karşılığı, geçmiş hizmet maliyeti için düzeltmeye tabi tutulmuş tanımlanan fayda planlarının bugünkü değerini göstermektedir. Tanımlanan fayda planları için kaynak gereksinimi yoktur. Aktüeryal kazanç ve kayıplar konsolide diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

j) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesinin ve ekonomik fayda getiren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarlarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebilmesi durumunda konsolide finansal tablolarda bu yükümlülükler için karşılık ayrılır. Karşılıklar, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda bugünkü değerine indirmek için iskonto edilir.

k) Şarta bağlı yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve ifası halinde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkışına veya girişine neden olacak mevcut varlık veya yükümlülük olarak tanımlanmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin uzak olduğu durumlar hariç, finansal tablo dipnotlarında açıklanır. Kaynak aktarımını gerektiren durumun muhtemel olması halinde ise şarta bağlı yükümlülükler mali tablolara yansıtılır.

Ekonomik faydanın işletmeye gireceğinin muhtemel hale gelmesi halinde, şarta bağlı varlıkla ilgili olarak finansal tablo dipnotlarında açıklama yapılır. Ekonomik faydanın işletmeye gireceğinin kesinleşmesi durumundaysa, söz konusu varlık ve bununla ilgili gelir değişikliğinin olduğu tarihte finansal tablolara alınır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

1) İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda Şirket ile ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- i. Şirket üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- ii. Şirket üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- iii. Şirket veya Şirket’in bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme Şirket ile ilişkili sayılır:

- İşletme ve Şirket’in aynı grubun üyesi olması halinde,
- İşletme’nin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde,
- her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde,
- işletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde,
- İşletme’nin, Şirket’in ya da Şirket ile ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde (Şirket’in kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de Şirket ile ilişkilidir),
- İşletme’nin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde,
- (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

m) Hasılat

Hasılat, müşteri sözleşmelerinde belirtilen bedel temel alınarak ölçülür ve üçüncü şahıslar adına tahsil edilen tutarları içermez. Grup, mal ve hizmetlere ait kontrolü müşterilerine devrettiğinde hasılatı muhasebeleştirir.

i) Sabit gelirler

Şebeke erişimi, lokal kullanım, yerel ve uluslararası uzun mesafe erişimleri, altyapı kiralamaları gibi telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler, hizmet sağlandığı zaman kayıtlara alınır.

Farklı nitelikte olarak değerlendirilen bağlantı ücretleri hasılat olarak muhasebeleştirilir. Müşteriye bir ürün veya hizmet transferi sağlamak yerine, Grup’un kendi şebekesinin bir uzantısı ya da iyileştirilmesi amacıyla yapılan faaliyetler için alınan bağlantı ücretleri, farklı nitelikte olarak değerlendirilmez ve ayrı bir hasılat muhasebeleştirilmez. Diğer ürün veya hizmetlerle birlikte bir paket olarak satılan ve farklı nitelikte olarak değerlendirilen bağlantı ücretleri için hasılat tek başına satış fiyatı temel alınarak ölçülür. Bağlantı ücretlerinin tek başına satış fiyatları beklenen maliyet artı kar marjı yaklaşımıyla tahmin edilmektedir. Farklı nitelikte olarak değerlendirilen bağlantı ücretleri, bağlantı hizmeti verildiği anda gelir olarak kaydedilir. Bağlantı maliyetleri de anında gider olarak kaydedilir.

Vazgeçilemez kullanım hakkı satış gelirleri sözleşme dönemlerine yayılarak muhasebeleştirilmektedir.

ii) Mobil gelirler

GSM telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler, iletilen ve alınan trafik gelirlerinden, uluslararası dolaşım hizmetlerinden sağlanan gelirlerden, katma değerli hizmetlerden sağlanan gelirlerden ve hizmetin verildiği anda gelir kaydedildiği aylık ücretlerden oluşmaktadır. Peşin ödenen konuşma ücretleri distribütörlere satılan ön ödemeli kart ile nakit olarak tahsil edilmektedir. Söz konusu durumda Grup, aboneler hizmeti kullanıncaya kadar gelir kaydetmemekte ve konsolide finansal tablolara ertelenmiş gelir olarak yansıtmaktadır.

Grup, içerik gelirlerini Grup ile katma değer hizmet sağlayıcıları arasında imzalanan anlaşmalara göre kaydetmektedir. Grup’un ana hizmet sağlayıcısı olmasından dolayı, abonelerden elde edilen gelirler brüt olarak gösterilmekte, içerik sağlayıcılarına ödediği kısım ise faaliyet giderlerine yansıtılmaktadır.

iii) Ekipman satış gelirleri

Telefon cihazı, modem ve diğer şebeke ekipmanlarının satışından elde edilen gelirler, bu ekipmanların kontrolünün müşteriye devredilmesiyle hasılat olarak kayıtlara alınır.

Birlikte bir paket olarak satılan mal ve hizmetler için hasılat, ilgili mal veya hizmetin farklı nitelikte olarak değerlendirilmesi durumunda muhasebeleştirilir – örneğin mal veya hizmet sözleşmedeki diğer taahhütlerinden ayrı olarak tanımlanabilir nitelikteyse ve müşteri mal veya hizmetten tek başına veya kullanımına hazır diğer kaynaklarla birlikte faydalanabiliyorsa. Sözleşme bedeli bir pakette farklı nitelikte olarak değerlendirilen mal ve hizmetlere tek başına satış fiyatları temel alınarak dağıtılır. Tek başına satış fiyatları Grup’un bu mal ve hizmetleri tek başlarına sattığı liste fiyatları baz alınarak belirlenir. Tek başına satışı olmayan mal ve hizmetler için tek başına satış fiyatları beklenen maliyet artı kar marjı yaklaşımıyla tahmin edilmektedir. Bu kapsamda oluşan ekipman gelirleri diğer gelirler

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

m) Hasılat (devamı)

iii) Ekipman satış gelirleri (devamı)

hesabı içinde gösterilmektedir. Ürün ve hizmetlerin maliyeti, ilgili hasılat kaydedildiği anda gider olarak kaydedilir.

iv) TV gelirleri

TV abonelik gelirleri sözleşmelere dayalı abonelere aylık olarak yansıtılır. Hasılat, dönemsel faturalama sürecinin bir parçası olarak hizmet verildiği anda faturalanır ve kayıtlara alınır. Talebe bağlı görüntü hizmeti kapsamında kiralanın film gelirleri, film kiralandığında muhasebeleştirilir. Reklam geliri reklamlar yayınlandığında muhasebeleştirilir.

v) Abone edinim maliyetleri

Abone edinim maliyetleri müşteri edinme ve tutma faaliyetleri sırasında oluşan komisyon ve primleri içermektedir.

Grup bu komisyonları ve primleri, sadece müşteriyle yapılması durumunda katlanacağı, sözleşme yapmamış olsaydı katlanmayacağı maliyetler olması halinde ve geri kazanmayı bekliyorsa, sözleşme yapılması için katlanılan ek maliyetler olarak aktifleştirir. Müşteri edinim maliyetleri abone ömrü boyunca, abone tutma maliyetleri ise yenileme dönemi boyunca amortisman olarak pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinde muhasebeleştirilir.

vi) Önemli finansman bileşeni

Eğer bir sözleşme önemli bir finansman bileşeni içeriyorsa; Grup, sözleşmedeki işlem bedelini tahmin etmek için, taahhüt edilen bedelde paranın zaman değerinin etkisine göre düzeltme yapar. Sözleşmenin taraflarınca kararlaştırılan ödemelerin zamanlaması (açıkça ya da zımnen), müşteriye veya Grup’a, mal veya hizmetlerin müşteriye devrinin finansmanı şeklinde önemli bir fayda sağlıyorsa, bu sözleşmede önemli finansman bileşeni bulunmaktadır.

Grup’un vazgeçilmez kullanım hakkı sözleşmeleri önemli finansal bileşeni içermektedir. Bir paketin parçası olarak satılan ve kontrolü sözleşmenin başında müşteriye devredilen ancak tahsilatı sözleşme süresince taksitlerle yapılan ekipmanlar için tutar önemli olmadığı için önemli finansman bileşeni kayıtlara alınmamıştır.

n) Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve yatırım faaliyetlerinden giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler, sabit kıymet ve hurda satışlarından elde edilen gelirleri içerir.

Yatırım faaliyetlerinden giderler, sabit kıymet satışlarıyla oluşan giderleri içerir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

o) Finansman gelirleri ve finansman giderleri

Grup'un finansman gelir ve giderleri aşağıdakileri içermektedir:

- faiz gelirleri;
- faiz giderleri;
- işlem maliyetleri;
- bono kupon ödemeleri;
- kar veya zararda muhasebeleştirilen finansal riskten korunma araçlarına ait gider ve gelirler;
- finansal varlık ve yükümlülüklerin üzerinden kur farkı gelir ve giderleri.

Faiz gelir ve giderleri etkin faiz metodu kullanılarak muhasebeleştirilmektedir. Etkin faiz oranı, finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi tahmin edilen gelecekteki nakit ödeme veya tahsilatları

- finansal varlıkların brüt defter değerine,
- finansal yükümlülüklerin itfa edilmiş değerine indirgeyen orandır.

Faiz gelir ve gideri hesaplanırken etkin faiz oranı, varlığın brüt defter değerine (varlık kredi değer düşüklüğüne uğramadığında) veya yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetine uygulanır. Ancak, ilk ölçümden sonra kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar için faiz geliri etkin faiz oranının finansal varlığın itfa edilmiş maliyetine uygulanmasıyla hesaplanır. Eğer varlık artık kredi değer düşüklüğüne uğramış olarak değerlendirilmiyorsa, bu durumda faiz gelirin hesaplanması yine brüt tutar üzerinden yapılır.

Bir varlığın iktisabı, inşaatı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilemeyen borçlanma maliyetleri etkin faiz oranı kullanılarak kar veya zarar içerisinde muhasebeleştirilmiştir.

Ticari işlemlere ilişkin reeskont, faiz gelir/giderleri ve kur farkı gelir/giderleri, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderlerde muhasebeleştirilmektedir.

Önemli finansman bileşenin muhasebeleştirilmesiyle ilgili detaylı bilgi Dipnot 2.4.(m)'de sunulmuştur.

p) Pay başına kazanç

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net dönem karının ilgili dönem içerisinde piyasada mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

r) Vergiler

Vergi gideri, dönem vergisi ve ertelenmiş vergi toplamından oluşur. Dönem vergisi ve ertelenmiş vergi işletme birleşmeleri veya doğrudan özkaynaklar veya diğer kapsamlı gelir ile ilişkilendirilenler dışında kar veya zararda muhasebeleştirilir.

i) Dönem vergisi

Dönem vergisi, raporlama dönemi sonu itibarıyla yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanan cari yılda vergiye konu kar veya zarar üzerinden beklenen vergi yükümlülüğü veya alacağıdır ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülükleri ile ilgili

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

r) Vergiler (devamı)

i) Dönem vergisi (devamı)

düzeltilme kayıtlarını da içerir. Ödenecek cari vergi tutarları, aynı vergi otoritesine ödenmiş veya ödenecek olması durumunda peşin ödenen vergi tutarlarıyla netleştirilmektedir.

Türkiye’de vergi mevzuatı, ana ve bağlı ortaklıkların konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

ii) Ertelenmiş vergi

Ertelenen vergi, varlıkların ve yükümlülüklerin mali tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yükümlülük yöntemine göre yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aşağıdaki durumlarda meydana gelen geçici farklar için ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmez:

- Bir işletme birleşmesi olmayan ve ne muhasebe karını ne de vergiye tabi kar veya zararı etkilemeyen bir işlem sonucu oluşan varlık veya yükümlülüklerin ilk kayıtlara alınmasında ortaya çıkan geçici farklar;
- Öngörülebilir bir gelecekteki tersine dönmesi muhtemel olmayan ve Grup’un geri çevirim zamanını kontrol edebildiği bağlı ortaklık, iştirak ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki yatırımlarıyla ilgili geçici farklar; ve
- Şerefiyenin ilk muhasebeleştirilmesi sırasında oluşan vergilendirilebilir geçici farklar.

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenen vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı durumlarda, ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklıklar ertelenmiş vergi aktif ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle mali tablolara yansıtılmışlardır, ancak konsolide bazda bir netleştirme yapılmamıştır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

Kullanılmamış geçmiş yıl mali zararları, vergi avantajları ve indirilebilir geçici farklar için ilerideki dönemde bunların mahsup edilmesine yeterli olacak tutarda vergilendirilebilir kar elde edileceğinin muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilir. Ertelenmiş vergi varlıkları her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve ilgili vergi avantajının kullanımının muhtemel olmadığı kısımlar için ertelenmiş vergi varlıkları azaltılır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

iii) Vergi riski

Dönem vergi gideri ile ertelenmiş vergi gideri tutarları belirlenirken, Grup belirsiz vergi pozisyonlarını ve ödenmesi gereken ek vergi ve faiz yükümlülüğü olup olmadığını dikkate almaktadır. Grup, vergi kanunu ve geçmiş tecrübelerine dayanarak yaptığı değerlendirmelerde vergi incelemesinden geçmemiş dönemler için vergi karşılıklarının yeterli olduğuna inanmaktadır. Bu değerlendirme gelecekteki olaylarla ilgili birçok mesleki kanaat içerebilir ve tahmin ve varsayımlara dayanmaktadır. Şirketin mevcut vergi yükümlülüğünün yeterliliği ile ilgili mesleki kanaatini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkması durumunda vergi yükümlülüğündeki bu değişim, bu durumun belirlendiği döneme ait vergi giderini etkileyecektir.

s) Bölümlere göre raporlama

Faaliyet bölümü, Grup’un hasılat elde edebildiği ve harcama yapabildiği işletme faaliyetlerinde bulunan, faaliyet sonuçlarının bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümün performansının değerlendirilmesi amacıyla Grup’un faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirildiği ve hakkında ayrı finansal bilgilerin mevcut olduğu bir kısımdır.

t) Gerçeğe uygun değer belirlenmesi

Grup’un çeşitli muhasebe politikaları ve açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Gerçeğe uygun değerler ölçme ve/veya açıklama amacıyla aşağıdaki yöntemlerle belirlenmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

i) Ticari ve diğer alacaklar

Ticari ve diğer alacakların gerçeğe uygun değerleri gelecekteki nakit akışlarının ölçüm tarihindeki piyasa faiz oranları ile indirgenmesiyle bulunacak değer olarak tahmin edilir. Belirli bir faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar indirgenme etkisinin önemsiz olması durumunda orijinal fatura tutarından değerlendirilir. Bu gerçeğe uygun değerler ilk muhasebeleştirme sırasında ve açıklama amacıyla her raporlama dönemi sonunda belirlenir.

ii) Vadeli döviz işlem sözleşmeleri ve vadeli faiz oranı takasları

Vadeli döviz işlem sözleşmelerinin ve vadeli faiz oranı takaslarının gerçeğe uygun değerleri, aracı kotasyonlarına dayalıdır. Bu fiyat tekliflerinin makul olup olmadığı, tahmin edilen nakit akışlarının, her sözleşmenin şart ve vadesine bağlı olarak, ölçüm gününde benzer araçlara uygulanan piyasa faizleri kullanılarak indirgenmesi ile test edilir. Gerçeğe uygun değerler, söz konusu aracın kredi riskini yansıtır ve uygun olan durumlarda Grup’un ve karşı tarafların hesaba katması gereken kredi riski ile ilgili düzeltmeleri içerir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

t) Gerçeğe uygun değerin belirlenmesi (devamı)

iii) İhraç edilmiş borçlanma araçları

İhraç edilmiş borçlanma araçlarının gerçeğe uygun değeri, değerlendirme tarihindeki borsadaki işlem fiyatları kullanılarak ölçülmektedir.

iv) Diğer türev olmayan finansal yükümlülükler

Diğer türev olmayan finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri, ilk muhasebeleştirme sırasında ve açıklama amacıyla her raporlama dönemi sonunda belirlenir. Gerçeğe uygun değer, gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının ölçüm tarihindeki piyasa faiz oranları ile bugünkü değere indirgenmesi ile hesaplanmaktadır.

v) Arsalar

Maddi duran varlıklarda kayıtlara alınan arsalar, yeniden değerlendirilmiş tutarlarıyla gösterilir. Yeniden değerlendirilmiş tutar, arsalar için yeniden değerlendirme tarihinde tespit edilen gerçeğe uygun değerden müteakip birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararının indirilmesi suretiyle bulunan değerdir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan bazı yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir.

Güncellenen Kavramsal Çerçeve

Güncellenen Kavramsal Çerçeve KGK tarafından 27 Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kavramsal Çerçeve; KGK’ya yeni TFRS’leri geliştirirken rehberlik sağlayacak olan temel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Kavramsal Çerçeve; standartların kavramsal olarak tutarlı olmasını ve benzer işlemlerin aynı şekilde ele alınmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve böylece yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflar için faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kavramsal Çerçeve, şirketlere, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS’nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikaları geliştirmelerine ve daha geniş bir biçimde, paydaşların bu standartları anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olmaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve ise önceki versiyonundan daha kapsamlı olup, KGK ’ya standartların oluşturulmasında gerekli olan tüm araçların sağlanmasını amaçlamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve finansal raporlamanın amacından başlayarak sunum ve açıklamalara kadar standart oluşturulmasının tüm yönlerini kapsamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS’nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikalarını geliştirmek için Kavramsal Çerçeve’yi kullanan şirketler için, erken uygulamaya izin verilmekle birlikte, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinden itibaren geçerli olacaktır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar (devamı)

TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler - Önemli Tanımı

KGK tarafından 7 Haziran 2019'da “önemli tanımı” değişikliği yayımlanmıştır (TMS 1 ve TMS 8’de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, “önemli” tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşliğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının TFRS’ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. Yenilenen önemli tanımına “bilgilerin gizlenmesi” ifadesi eklenmiş ve bu ifadenin bilgilerin verilmemesi ve yanlış verilmesi ile benzer sonuçlara sebep olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca bu değişiklikle birlikte önemli tanımında kullanılan terminoloji, Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve’de (2018 Sürümü) kullanılan terminoloji ile uyumlu hale getirilmiştir. TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler’in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

Grup, TMS 1 ve TMS 8’deki değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

Bir işlemin bir varlık edinimi mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağını belirlenmesinde güçlüklerle karşılaşmakta olup, uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere; şirketlerin edindiği faaliyet ve varlıkların bir işletme mi yoksa yalnızca bir varlık grubu mu olduğuna karar vermelerini kolaylaştırmak amacıyla “işletme” tanımını değiştirmek amacıyla UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. KGK tarafından da 21 Mayıs 2019’da İşletme Tanımı (TFRS 3’te Yapılan Değişiklikler) yayımlanmıştır. Söz konusu değişiklikle; bir işletmenin girdiler ve bir süreç içermesi gerektiği teyit edilerek, sürecin asli olmasının yanı sıra süreç ve girdilerin birlikte çıktıların oluşturulmasına önemli katkıda bulunması gerektiği hususlarına açıklık getirilmiştir. Müşterilere sunulan mal ve hizmetler ile olağan faaliyetlerden diğer gelirler tanımına odaklanarak işletme tanımı sadeleştirilmiştir. Bir şirketin bir işletme mi yoksa bir varlık grubu mu edindiğine karar verme sürecini kolaylaştırmak için uygulaması isteğe bağlı olan bir konsantrasyon testi eklenmiştir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezlerse veya test başarısız olması durumunda yapılacak değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. TFRS 3'deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

Grup, TFRS 3’deki değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar (devamı)

Gösterge Faiz Oranı Reformu (TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7’de Yapılan Değişiklikler)

UMSK tarafından Eylül 2019’da yayınlanan UFRS 9, UMS 39 ve UFRS 7’yi değiştiren Gösterge Faiz Oranı Reformu, KGK tarafından da 14 Aralık 2019 tarihinde yayımlanarak TFRS 9’a bölüm 6.8 eklenmiş ve 7.2.26 paragrafı değiştirilmiştir. UMSK, uluslararası gösterge faiz oranlarının değiştirilmesinden önce ve sonra ele alınacak hususları ayrı olarak belirlemiş ve bunları aşağıdaki şekilde iki grup olarak sınıflandırmıştır:

- değişiklik öncesi hususlar — reformdan önceki dönemde finansal raporlamayı etkileyen konular ve
- değişikliğe ilişkin hususlar — mevcut bir faiz oranı göstergesi yeniden düzenlendiğinde veya değiştirildiğinde finansal raporlamayı etkileyebilecek konular.

UMSK, değişiklik öncesi konuların daha öncelikli olduğunu düşünerek projenin ilk aşamasındaki aşağıdaki riskten korunma muhasebesi gerekliliklerini daha önce ele almaya karar vermiştir:

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

Riskten korunma muhasebesine ilişkin diğer hükümlerde bir değişiklik olmamıştır. Grup, yukarıda belirtilen istisnaları, Gösterge Faiz Oranı Reformundan doğrudan etkilenen tüm korunma ilişkilerine uygulayacaktır.

Bu değişikliklerin yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Muhasebe politikalarının uygulanması sırasında Grup, finansal tablolar üzerinde önemli etkileri bulunan aşağıda belirtilen muhasebe kararlarını almıştır (tahmin içeren kararlar hariç):

i) Operasyonel Kiralama Sözleşmeleri - Kiralayan Durumunda Şirket: Şirket, PTT ile ortak bina kullanım anlaşması yapmıştır. Grup, yasal mülkiyetine sahip olduğu ve sözleşme dahilinde operasyonel kiralama ile kiraya verdiği gayrimenkullerin tüm risk ve getirilerini elinde bulundurduğunu belirlemiştir.

ii) Kampanyalı satış gelirleri: Grup, tedarikçiler ile ortak kampanyalar düzenlemekte ve bu kampanyalar kapsamında tedarikçinin temin ettiği ekipman ile telekomünikasyon hizmetlerini paketleyerek beraber satabilmektedir. Grup yönetimi aşağıda belirtilen hususların bulunduğu satışları işletmeci değil aracı olarak muhasebeleştirilmektedir.

- Grup’un envanter riski taşımadığı,
- Müşteriye teslim edilen ekipmanın teknik yeterliği ile ilgili Grup’un herhangi bir sorumluluğu bulunmadığı, satış sonrası yükümlülüğün tedarikçiye ait olduğu,
- Grup’un ekipman üzerinden herhangi bir tadilat yapmadığı,
- Ekipman satışlarının cirosu üzerinden belirli bir yüzde alınan veya hiç kar edilmeyen durumlarda.

iii) Ön Ödemeli Hat Satışlarında Aracı – İşletmeci Analizi: TT Mobil, Nisan 2010 tarihinden başlayarak hizmetin sağlanmasında birincil olarak sorumlu olması, kredi ve stok riskini üzerinde taşıması ve fiyatların belirlenmesi üzerinde takdir hakkı olması sebebiyle ön ödemeli kart gelirlerini brüt göstermektedir.

iv) Komisyon gelirleri: Grup, özel satış kanallarındaki distribütörler tarafından satılan cihazların tahsilatına aracılıkta bulunmaktadır. Bu duruma ilişkin müşterilerle yapılan anlaşma hem cihaz bedeli anapara tutarını hem de GSM hizmetlerini kapsamaktadır. Her faydanın açıkça tanımlı ve diğer kalemlerden ayrı belirtildiği GSM faturaları aracılığıyla müşterilerden 24 aya kadar olan taksitlerin tahsilatları yapılmaktadır. Grup’un fiyatlar üzerinde bir kontrolü veya stokla ilgili bir riski bulunmadığından dolayı cihaz satışından gelir kaydedilmemektedir. Ancak cihaz bedeli anapara tutarının tahsilat riski Grup üzerindedir ve distribütörler, tahsil edilen bu tutarı Grup’tan aylık olarak almaktadırlar. GSM gelirinden ayrı olarak Grup, var olan müşteri tabanını ve satış kanallarını kullandığından distribütörlerden bir komisyon bedeli alır ve cihazın müşteriye ulaştırıldığı anda bu tutarı, diğer gelirler altında kaydeder.

v) İçerik Gelirleri: TT Mobil, hizmetin sağlanmasında birincil olarak sorumlu olması, kredi riskini üzerinde taşıması ve fiyatların belirlenmesi üzerinde takdir hakkı olması sebebiyle içerik gelirlerini brüt göstermektedir.

vi) Tedarikçi finansmanı kapsamında borçlar: Grup, yatırım harcamaları kapsamında bir kısım tedarikçileri ve çeşitli bankalar ile yaptığı anlaşmalar çerçevesinde tedarikçi finansmanı uygulaması yapmaktadır. Grup, tedarikçinin bu uygulama kapsamında iskontoladığı borçlarını borcun koşullarının tamamı veya bir bölümünde önemli bir değişiklik bulunmaması nedeniyle ticari borç olarak muhasebeleştirmeye devam etmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (devamı)

Hesaplama belirsizliklerinin kaynakları

Bilanço tarihinde, gelecek raporlama döneminde varlık ve yükümlülükler üzerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek belirli bir risk taşıyan ve gelecek dönem ile ilgili olan varsayımlar ve hesaplama belirsizliğinin kaynakları aşağıda açıklanmıştır.

- Değer düşüklüğüne dair bir gösterge olması durumunda, Grup, maddi duran varlıklarda değer düşüklüğü olup olmadığını geri kazanılabilir tutarı hesaplayarak belirlemektedir. Bu durum, nakit üreten birimin kullandığı değerinin hesaplanmasını gerektirmektedir. Kullandığı değer hesaplanması, Grup'un nakit üreten birimin gelecek dönemde elde edilmesi beklenen tahmini nakit akımlarının hesaplanmasını ve bu nakit akımların bugünkü değerinin hesaplanmasında kullanılacak uygun iskonto oranının belirlenmesini gerektirir (Dipnot 16).

- TFRS Yorum 12 'nin uygulanması sırasında Grup tarafından kullanılan tahminler aşağıda özetlenmiştir:

- Şirket, maddi olmayan duran varlıklara sınıflandırılan ve sonrasında da maddi olmayan duran varlık olarak finansal tablolara yansıtılan şebeke elemanlarına ilişkin öngörülen yatırımların güncellenmiş iş planına göre belirlenen yaklaşık %30'unun İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında zorunlu yenilemeler olduğunu düşünmektedir. İleriki yıllarda gerçekleştirilmesi öngörülen zorunlu yenileme yatırımları için Grup konsolide finansal tablolarında 8.329 TL (31 Aralık 2018: 8.167 TL) (Dipnot 21) tutarında karşılık ayırmıştır. Söz konusu karşılık ileriki dönemlerde gerçekleştirilecek zorunlu yenileme harcamalarının 31 Aralık 2019 tarihine indirgenmiş tutarıdır. İskonto oranı %19,1 (31 Aralık 2018: %20,90) olarak belirlenmiştir.

- Şirket maddi olmayan duran varlık yatırımlarının maliyetini, ilgili şebeke elemanları inşaat maliyetlerinin üzerine piyasada aynı nitelikteki inşaat hizmetlerine uygulanan kar marjını ekleyerek belirlemiştir. Söz konusu kar marjı 31 Aralık 2019 yılı için %13 (31 Aralık 2018: %13) olarak uygulanmıştır. 2018 yılı içerisinde edinilen TFRS Yorum 12 kapsamında değerlendirilen 1.023.117 TL (31 Aralık 2018: 771.141 TL) (Dipnot 20) tutarındaki maddi olmayan duran varlıkların üzerinde aktifleştirilen kar marjı 117.704 TL'dir (31 Aralık 2018: 88.715 TL) (Dipnot 3).

- Ertelenmiş vergi varlıkları, ileriki yıllarda vergilendirilebilir gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilir gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda, ertelenmiş vergi varlığı taşınan ve kullanılmayan birikmiş zararlar ile her türlü indirilebilir geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır. Grup, Türk Telekom, TT Mobil ve TTINT grubunun yasal kayıtlarında taşınan ve ileride vergilendirilebilir gelirden düşülmesi muhtemel olan taşınan vergi zararı üzerinden ertelenmiş vergi hesaplamaktadır. Grup, her yıl taşınan vergi zararlarını tekrar gözden geçirmekte ve mali tablolarında taşıdığı vergi varlığında önemli bir değişiklik olması durumunda değişikliğe tabi tutmaktadır (Dipnot 11).

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (devamı)

Hesaplama belirsizliklerinin kaynakları (devamı)

- Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değer düşüklüğü testinde kullanılan varsayımlar Dipnot 16’da açıklanmıştır.

- Grup, ticari alacaklar, diğer alacaklar, diğer varlıklar ve sözleşme varlıkları için TFRS 9’da tanımlanan beklenen kredi zararlarını hesaplarken basitleştirilmiş yaklaşımı kullanır. TFRS 9 bütün ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararlarının kullanılmasını gerektirmektedir. Grup beklenen kredi zararlarını bireysel, kurumsal, kamu ve toptan müşteriler için ayrı ayrı hesaplar. Beklenen kredi zararları geçmiş yıllara ait kredi zararı deneyimlerin dayanarak hesaplanmıştır. Her bir grup kendi içinde borçların ödenmemesi durumu gibi benzer kredi riski özelliklerine göre bölümlere ayrılmıştır. Geçmiş gerçekleşen kredi zararı deneyimi, geçmiş bilgilerin toplandığı dönemdeki ekonomik şartlarla, Grup’un alacakların beklenen ömrü boyunca gerçekleşeceğini düşündüğü ekonomik şartlar arasında farkı yansıtacak şekilde değiştirilir. Alacakların gelecekteki tahsilat performansı tahmin edilirken beklenen kredi zararları hesaplamalarında genel ekonomik şartlar dikkate alınır ve ileriye yönelik bilgiler dahil edilir.Şirket’in, şerefiyenin değer düşüklüğünün testi sırasında kullandığı varsayımlar Dipnot 16’da açıklanmıştır. Grup bir varlığın faydalı ömrünü o varlığın tahmini faydasını göz önünde bulundurarak belirler. Bu değerlendirme, Grup’un benzer varlıklarla ilgili deneyimlerine dayanır. Grup, ayrıca piyasadaki değişimler ve gelişmeler sonucu varlıkların teknik veya ticari olarak kullanılamaz hale gelmesi durumunda ilave değer düşüklüğünü göz önünde bulundurmaktadır.

Ayrıca, hukuki işlemlere ilişkin karşılık ayrılması (Dipnot 24) sırasında da yönetim tarafından bazı öngörüler yapılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup’un iki faaliyet alanı bulunmaktadır: sabit hat ve mobil hizmetleri. Sabit hat hizmetleri Türk Telekom, TTNNet, Argela, Innova, Sebit, AssisTT, TTES ve TTINT Grup tarafından sağlanırken, mobil hizmetlerini TT Mobil yürütmektedir. Yönetim bölüm performansını faaliyet bölümlerinin faiz, vergi ve amortisman öncesi kar (“FVAÖK”) katkı üzerinden değerlendirmektedir. FVAÖK tutarına, faaliyet karının üzerine yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler, amortisman, itfa, değer düşüklüğü karşılık giderleri ilave edilerek ve esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderlerde yer alan cari hesap kur farkı gelir ve gideri, reeskont gelir ve gideri, cari hesap ve diğer esas faaliyet faiz gelir ve giderleri düşülerek ulaşılmaktadır. Şirket yönetimi bölüm performanslarının değerlendirmesinde FVAÖK kullanılmasını aynı sektörde yer alan şirketlerle karşılaştırılabilirliği açısından tercih etmiştir. Şirket yönetimi, Şirket performansını coğrafi bölümlere göre takip etmediği için coğrafi bölümlere göre raporlama verilmemektedir. Bölüm faaliyet sonuçları ve bilanço kalemleri aşağıda özetlenmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (DEVAMI)

	Sabit Hat		Mobil		Bölümler arası eliminasyon ve konsolide düzeltmeler		Konsolide	
	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Gelirler	16.358.177	14.177.217	8.956.853	7.590.420	(1.657.922)	(1.336.737)	23.657.108	20.430.900
Konsolide gelire sağlanan katkı (*)	14.779.763	12.927.194	8.877.345	7.503.706	–	–	23.657.108	20.430.900
FVAÖK	8.341.206	6.733.328	2.836.232	1.706.390	(7.534)	(3.955)	11.169.904	8.435.763
Konsolide FVAÖK’e sağlanan katkı (**)	7.348.135	5.836.919	3.821.769	2.598.844	–	–	11.169.904	8.435.763
Yatırım harcamaları (***)	3.284.037	2.795.930	1.668.388	1.297.930	(12.816)	(7.358)	4.939.609	4.086.502

(*) “Konsolide gelire sağlanan katkı” faaliyet bölümlerinin Grup dışında kalan şirketlere olan satış gelirlerini ifade etmektedir. Grup yönetimi tarafından bölüm faaliyet sonuçları halen faaliyet bölümlerinin bireysel mali tabloları üzerinden değerlendirilmektedir ve bu sebeple bölümlere göre raporlama sunumunda bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak, faaliyet bölümlerinin konsolide gelire sağladığı katkı tutarı mali tablo okuyucularına ek bilgi vermek amacıyla sunulmuştur.

(**) “Konsolide FVAÖK’e sağlanan katkı” faaliyet bölümlerinin Grup dışında kalan şirketlerle olan işlemlerinden elde edilen ve grup içi ortak gider yansıtılmalarından pay verilerek güncellenen FVAÖK tutarını ifade etmektedir. Grup yönetimi tarafından bölüm faaliyet sonuçları halen faaliyet bölümlerinin bireysel mali tabloları üzerinden değerlendirilmektedir ve bu sebeple bölümlere göre raporlama sunumunda bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak, faaliyet bölümlerinin konsolide FVAÖK’e sağladığı katkı tutarı mali tablo okuyucularına ek bilgi vermek amacıyla sunulmuştur.

(***) Yatırım harcamaları tutarı yıl içerisinde edinilen TFRS Yorum 12 kapsamında değerlendirilen maddi olmayan duran varlıklar üzerinde aktifleştirilen 117.704 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 88.715TL) kar marjını içermemektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (DEVAMI)

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Sabit hat FVAÖK'e sağlanan katkı	7.348.135	5.836.919
Mobil FVAÖK'e sağlanan katkı	3.821.769	2.598.844
FVAÖK	11.169.904	8.435.763
Esas faaliyetlerden diğer gelirlerde sunulan faiz, yabancı para çevirim ve reeskont gelirleri	152.637	143.539
Esas faaliyetlerden diğer giderlerde sunulan faiz, yabancı para çevirim ve reeskont giderleri (-)	(308.115)	(416.569)
Finansman gelirleri	855.042	1.422.499
Finansman giderleri (-)	(4.388.744)	(7.872.319)
Amortisman ve itfa payları, değer düşüklüğü	(4.745.966)	(3.735.194)
Konsolide vergi öncesi kar / (zarar)	2.734.758	(2.022.281)

31 Aralık 2019	Sabit Hat	Mobil	Eliminasyon	Toplam
Toplam bölüm varlıkları	29.529.061	11.266.952	(886.727)	39.909.286
Toplam bölüm yükümlülükleri	(27.160.226)	(4.184.931)	878.724	(30.466.433)
31 Aralık 2018	Sabit Hat	Mobil	Eliminasyon	Toplam
Toplam bölüm varlıkları	26.745.001	10.058.430	(604.920)	36.198.511
Toplam bölüm yükümlülükleri	(25.643.545)	(3.696.824)	595.461	(28.744.908)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

4. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Nakit mevcudu	196	143
Bankadaki nakit – Vadesiz hesap	663.895	799.859
Bankadaki nakit – Vadeli hesap	4.281.269	3.693.827
Diğer	710	707
	4.946.070	4.494.536

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup’un TL ve döviz cinsinden tüm vadeli mevduatları en fazla bir ay vadelidir ve faiz oranları TL hesaplar için %7,00 ve %12,50, ABD Doları hesaplar için %0,10 ve %3,60, Avro hesaplar için %0,05 ve %1,15 arasındadır (31 Aralık 2018: TL hesaplar için %5,00 ve %24,31 arasında, ABD Doları hesaplar için %0,10 ve %5,00 arasında, Avro hesaplar için %0,05 ve %2,55 arasındadır).

Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerlerinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzeri varlıklar	4.946.070	4.494.536
Eksi: bloke tutarlar		
- Tahsilat protokolleri ve ATM tahsilatı	(298.342)	(341.553)
- Diğer	(230.070)	(254.891)
Serbest Nakit	4.417.658	3.898.092

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadesiz mevduatların 298.342 TL tutarındaki kısmı abone tahsilatlarının belirlenen gün sonunda serbest kalması koşuluyla bankalar ile imzalanan protokol kapsamında tutulan bloke tutardan oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 341.553 TL). 31 Aralık 2019 itibarıyla diğer bloke tutarlar, ağırlıklı olarak Türk Telekom’un türev araçlarına istinaden bankalarda bloke olarak tuttuğu mevduattan oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup’un 113.000 Avro (31 Aralık 2018: 59.930 Avro) tutarında henüz kullanılmamış, taahhüt edilmiş, kullanım vadesi 30 Haziran 2021 tarihinde sona erecek banka kredisi bulunmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR**Banka kredileri**

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı%	Orijinal tutar	TL karşılığı	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı%	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli finansal borçlar:						
TL cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar	10,77	1.241.601	1.241.601	4,51	51.598	51.598
ABD Doları cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar	2,55	13.000	77.223	–	–	–
Kısa vadeli finansal borçların faiz tahakkukları:						
TL cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar		2.542	2.542		618	618
ABD Doları cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar		20	121		–	–
Kısa vadeli finansal borçlar		1.321.487				52.216
Uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısımları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar	3,15	4.726	28.076	3,10	16.167	85.054
ABD Doları cinsinden değişken faizli teminatsız finansal borçlar (*)	4,01	472.182	2.804.854	4,62	391.736	2.060.886
Avro cinsinden değişken faizli teminatsız finansal borçlar (**)	1,18	263.977	1.755.608	1,29	310.007	1.868.725
Uzun vadeli finansal borçların faiz tahakkukları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar		6	37		31	163
ABD Doları cinsinden değişken faizli teminatsız finansal borçlar (*)		13.362	79.370		15.344	80.723
Avro cinsinden değişken faizli teminatsız finansal borçlar (**)		1.025	6.817		1.782	10.742
Uzun vadeli borçların kısa vadeli kısmı		4.674.762				4.106.293
Toplam kısa vadeli finansal borçlar		5.996.249				4.158.509
Uzun vadeli finansal borçlar:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli teminatsız finansal borçlar	–	–	–	3,10	4.720	24.837
ABD Doları cinsinden değişken faizli teminatsız finansal borçlar (*)	4,01	890.624	5.290.486	4,62	1.360.641	7.158.194
Avro cinsinden değişken faizli teminatsız finansal borçlar (**)	1,18	371.633	2.471.580	1,29	613.709	3.699.439
Uzun vadeli finansal borçlar		7.762.066				10.882.470
Toplam finansal yükümlülükler		13.758.315				15.040.979
(*)	31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, faiz oranı LIBOR +%0,54 ve %3,40 aralığındadır (31 Aralık 2018: LIBOR +%0,54 ve %3,40 aralığında).					
(**)	31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, faiz oranı EURIBOR +%0,25 ve %2,60 aralığındadır (31 Aralık 2018: EURIBOR +%0,28 ve %2,60 aralığında).					

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (DEVAMI)**Banka kredileri (devamı)**

Finansal borçların TL karşılıklarının sözleşme uyarınca kalan vadelerine göre detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019					Toplam	31 Aralık 2018					Toplam
	3 aya kadar	3 ay-1 yıl arası	1-2 yıl arası	2-5 yıl arası	5 yıldan fazla		3 aya kadar	3 ay-1 yıl arası	1-2 yıl arası	2-5 yıl arası	5 yıldan fazla	
TL cinsinden teminatsız sabit faizli	1.235.790	8.353	–	–	–	1.244.143	52.216	–	–	–	–	52.216
ABD Doları cinsinden teminatsız sabit faizli	77.344	28.113	–	–	–	105.457	–	85.217	24.837	–	–	110.054
ABD Doları cinsinden teminatsız değişken faizli	736.470	2.147.754	1.640.768	3.409.215	240.503	8.174.710	229.027	1.912.582	2.471.816	3.910.783	775.595	9.299.803
Avro cinsinden teminatsız değişken faizli	28.590	1.733.835	602.137	1.290.504	578.939	4.234.005	29.341	1.850.126	1.587.645	1.395.640	716.154	5.578.906
	2.078.194	3.918.055	2.242.905	4.699.719	819.442	13.758.315	310.584	3.847.925	4.084.298	5.306.423	1.491.749	15.040.979

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR (DEVAMI)***İhraç edilmiş borçlanma araçları***

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Orijinal tutar	TL karşılığı	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Orijinal tutar	TL karşılığı
Uzun vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçlarının kısa vadeye düşen kısımları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli ihraç edilmiş borçlanma araçları	—	—	—	3,75	494.447	2.601.235
Uzun vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçlarının kısa vadeye düşen faiz tahakkukları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli ihraç edilmiş borçlanma araçları	—	12.216	72.568	—	—	—
Kısa vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçları		12.216	72.568		494.447	2.601.235
Uzun vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçları:						
ABD Doları cinsinden sabit faizli ihraç edilmiş borçlanma araçları	5,88	978.336	5.811.511	4,88	432.742	2.276.610
Uzun vadeli ihraç edilmiş borçlanma araçları		978.336	5.811.511		432.742	2.276.610
Toplam ihraç edilmiş borçlanma araçları		990.552	5.884.079		927.189	4.877.845

28 Şubat 2019 tarihinde, 500.000 ABD Doları 6 yıl vadeli, %6,875 kupon oranlı tahvil %7 oranında yeniden satış getirisi üzerinden fiyatlandırılarak ihraç edilmiştir. Söz konusu tahvil İrlanda Borsası'na kote edilmiştir.

19 Haziran 2014 tarihinde, 500.000 ABD Doları 10 yıl vadeli, %4,875 kupon oranlı tahvil %4,982 oranında yeniden satış getirisi üzerinden fiyatlandırılarak ihraç edilmiştir. Söz konusu tahvil İrlanda Borsası'na kote edilmiştir.

19 Haziran 2019 tarihinde 500.000 ABD Doları nominal değerli 5 yıl vadeli tahvillerin vadesi dolmuş olup, anapara ve kupon faiz itfa işlemleri gerçekleştirilmiştir.

İhraç edilmiş borçlanma araçlarının TL karşılıklarının sözleşme uyarınca kalan vadelerine göre detayı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2019					31 Aralık 2018				
	3 aya kadar	3 ay-1 yıl arası	1- 5 yıl arası	5 yıldan fazla	Toplam	3 aya kadar	3 ay-1 yıl arası	1- 5 yıl arası	5 yıldan fazla	Toplam
İhraç edilmiş borçlanma araçları	72.568	-	2.876.254	2.935.257	5.884.079	-	2.601.235	-	2.276.610	4.877.845
	72.568	-	2.876.254	2.935.257	5.884.079	-	2.601.235	-	2.276.610	4.877.845

Kiralama işlemlerinden borçlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, finansal kiralama borçlanmalarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019			
	Para Birimi	Faiz Türü	Faiz Oranı	TL Karşılığı
Kiralama işlemlerinden borçlar	TL	Sabit	%11,0 - %22,0	1.029.922
Kiralama işlemlerinden borçlar	ABD Doları	Sabit	%6,0 - %7,0	33.892
Kiralama işlemlerinden borçlar	Avro	Sabit	%2,1 - %4,5	73.138
Kiralama işlemlerinden borçlar	Diğer	Sabit	%3,3	3.809
				1.140.761

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ OLMAYAN TARAFLARDAN TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR***Ticari alacaklar***

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli		
Ticari alacaklar	8.111.653	7.569.664
Diğer ticari alacaklar	242.899	182.899
Sözleşme varlıkları	892.274	628.766
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(3.490.624)	(3.241.202)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	5.756.202	5.140.127
Uzun vadeli		
Ticari alacaklar	236.402	128.182
Toplam uzun vadeli ticari alacaklar	236.402	128.182

Kısa vadeli ticari alacakların ortalama vadesi 60 gündür (31 Aralık 2018: 60 gün).

Şüpheli alacak karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
1 Ocak tarihi itibarıyla	(3.241.202)	(2.865.174)
Yıl içinde ayrılan karşılık, net	(251.434)	(375.602)
Kur değişim etkisi	2.012	(426)
31 Aralık tarihi itibarıyla	(3.490.624)	(3.241.202)

Grup, vadesi geçmiş alacaklarının hukuka intikali için ortalama 90 gün beklemektedir. Geçmiş dönem alacaklarından yaptığı tahsilat performansına dayanarak vadesi geçmiş alacaklarından önemli ölçüde tahsilat gerçekleştirmeyi beklemektedir.

Grup'un teminat altına alınmış alacakları 22.661 TL tutarındadır (31 Aralık 2018: 37.073 TL).

Ticari borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli		
Ticari borçlar	3.765.466	3.268.880
Gider tahakkukları	626.019	575.902
Diğer ticari borçlar	125	342
Toplam kısa vadeli ticari borçlar	4.391.610	3.845.124

Kısa vadeli ticari borçların ortalama vadeleri 30 ile 150 gün arasında değişmektedir (31 Aralık 2018: 30 ile 150 gün).

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 975.830 TL tutarındaki kısa vadeli ticari borç, tedarikçi finansmanı kapsamındaki borçlardan oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 879.911 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

7. KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

Kullanım hakkı varlıklarının 1 Ocak ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla defter değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	1 Ocak 2019
Saha kirası	910.710	925.815
Bina	198.010	230.401
Taşıt	178.155	88.834
Diğer	78.650	72.857
Kullanım hakkı varlıkları	1.365.525	1.317.907

Grup, 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde 734.696 TL tutarında kullanım hakkı varlığını aktifleştirmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, yıl içerisinde Grup bu kiralamalardan 628.220 TL tutarında amortisman gideri ve 199.700 TL tutarında finansman gideri muhasebeleştirmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAFLARDAN ALACAKLAR VE BORÇLAR

Grup içi ilişkili kuruluşlar ile yapılan tüm işlem ve bakiyeler, şirketler arası karlar, gerçekleşmemiş kar ve zararlar konsolidasyon amacıyla kayıtlardan elimine edildiği için bu dipnotta yer verilmemiştir.

Hazine'nin Şirket'in %25'ine ve altın hisseye sahip olması nedeniyle, devlet kontrolü altındaki kurumlar ilişkili kuruluş olarak nitelendirilmektedir. Devlet kontrolü altındaki kurumlar ilişkili taraf olarak tanımlanmış fakat TMS 24'te tanınan istisna kapsamında, genel açıklama yükümlülüklerinden muaf tutulmuştur.

Grup ile ilişkili taraflar arasındaki 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla bakiyeler aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan ticari alacaklar		
Akbank T.A.Ş.(1)	6.210	4.061
Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (1)	4.763	3.748
Türkiye İş Bankası A.Ş. (1)	820	2.680
	11.793	10.489
İlişkili taraflara ticari borçlar		
Akbank T.A.Ş. (1)	87	95
Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (1)	—	15
	87	110
İlişkili taraflara kısa vadeli diğer borçlar		
Türkiye İş Bankası A.Ş. (1)	205.066	204.792
	205.066	204.792
İlişkili taraflara uzun vadeli diğer borçlar		
Türkiye İş Bankası A.Ş. (1)	—	170.164
	—	170.164

(1) LYY Telekomünikasyon A.Ş. ortağı olan Akbank T.A.Ş., Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ve Türkiye İş Bankası A.Ş. 21 Aralık 2018 tarihinden itibaren ilişkili taraf olarak tanımlanmıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kısa ve uzun vadeli diğer borçlar TT Mobil'in çıkarılmış sermayesinin %10,0035'lik kısmını temsil eden paylarının, Türk Telekom tarafından satın alınması ile oluşan borcun, bugünkü değerine indirilmiş halidir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAFLARDAN ALACAKLAR VE BORÇLAR (DEVAMI)

İlişkili taraflarda tutulan mevduatlar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Türkiye İş Bankası A.Ş.		
Vadeli	883.199	266.728
Vadesiz	173.331	93.497
	1.056.530	360.225
Akbank T.A.Ş.		
Vadeli	629.349	953.905
Vadesiz	89.194	52.737
	718.543	1.006.642
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.		
Vadeli	8.670	1.265
Vadesiz	51.756	66.701
	60.426	67.966

İlişkili taraflardan kullanılan krediler	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Türkiye İş Bankası A.Ş.	665.000	-
	665.000	-

Hissedarlarla işlemler:

TT Mobil, TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesi gereği Hazine’ye aylık brüt gelirinin %15’i kadar pay (“Hazine Payı”) ödemekle yükümlüdür. Ayrıca, Şirket ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren diğer bağlı ortaklıkları 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’na bir önceki yıllık net gelirlerinin %1’i oranında evrensel hizmet katkı payı ve %0,35 oranında kurum masraflarına katkı payı ödemekle yükümlüdürler. Ek olarak, TT Mobil, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında BTK’ya aylık net satış gelirlerinin %5’i kadar pay (Telsiz ücreti) ödemekle yükümlüdür.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ödenmemiş Hazine Payı, evrensel hizmet katkı payı ve kurum masraflarına katkı payı tutarları diğer kısa vadeli borçlar hesabında takip edilmektedir ve bu giderler satışların maliyeti hesabında giderleştirilmektedir.

İlişkili kuruluşlara sağlanan garantiler:

31 Aralık 2019 itibarıyla Türk Telekom, TT Mobil’in kullanmış olduğu 108.235 Avro kredi ile ilgili olarak 108.019 Avro, TTINT Türkiye’nin kullanmış olduğu 50.000 ABD Doları kredi ile ilgili olarak 43.333 ABD Doları, TTINT Romanya’nın kullanmış olduğu 300 Avro kredi ile ilgili olarak aynı tutarda şirket garantisi temin etmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAFLARDAN ALACAKLAR VE BORÇLAR (DEVAMI)***İlişkili kuruluşlarla yapılan işlemler:***

İlişkili taraflarla ilgili faiz gelirleri	31 Aralık 2019
Akbank T.A.Ş.	46.537
Türkiye İş Bankası A.Ş.	5.836
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	2.927
	55.300
İlişkili taraflarla ilgili diğer gelirler	
Akbank T.A.Ş.	57.404
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	49.319
Türkiye İş Bankası A.Ş.	31.965
	138.688

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Üst düzey yönetimde bulunan yöneticilere sağlanan faydalar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Kısa vadeli faydalar	161.146	110.327
Uzun vadeli tanımlanmış faydalar	1.921	2.365
	163.067	112.692

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

9. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR***Diğer kısa vadeli alacaklar***

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Diğer kısa vadeli alacaklar	72.936	62.948
Verilen depozito ve teminatlar	2.939	4.486
Diğer şüpheli alacaklar	35.152	42.759
Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(35.152)	(42.759)
	75.875	67.434

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla diğer kısa vadeli alacaklar içerisindeki 34.118 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 29.746 TL) kısım Evrensel Hizmet Fonu kapsamında yapılan harcamalara istinaden T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan alınacak tutardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, yıl içerisinde 10.693 TL (31 Aralık 2018: 18.989 TL) diğer şüpheli alacaklar karşılığı ayrılmış, 1.905 TL (31 Aralık 2018: 416 TL) karşılık ters çevrilmiştir.

Diğer uzun vadeli alacaklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar	35.529	38.480
	35.529	38.480

Diğer kısa vadeli borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek vergi ve borçlar	233.269	236.068
Evrensel Hizmet Fonu tahakkuku (1)	175.292	153.969
BTK katılım payı tahakkukları	165.374	140.205
Hazine Payı tahakkukları	140.016	120.145
Diğer borçlar (2)	213.936	248.570
	927.887	898.957

(1) 16 Haziran 2005 tarihinde yayımlanan 5369 sayılı Evrensel Hizmet Fonu'na ilişkin yasaya göre, Türk Telekom, TTNNet ve AssisTT her yıl Nisan ayının sonuna kadar bir önceki yıllık net gelirlerinden %1'ini Evrensel Hizmet Fonu adı altında T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'na ödemekle yükümlüdür.

(2) Diğer kısa vadeli borçların 189.403 TL'lik kısmı Grup'un taahhütlü kampanyalar kapsamında grup müşterilerine faturalanan cihaz taksitleri için garantör olduğu distribütör firmalara ait vadesi gelmemiş kredi borçlarından oluşmaktadır.

Diğer uzun vadeli borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan depozito ve teminatlar	38.795	32.040
Diğer borçlar	86	25.388
	38.881	57.428

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

10. STOKLAR

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 252.042 TL (31 Aralık 2018: 248.852 TL) tutarında stok bulunmaktadır. Söz konusu stokların büyük bölümü modem, bilgisayar, tablet, telsiz telefon, kablo, kablo kutusu, bağlama bloğu gibi sarf malzemeleri ve SIM kartlarından oluşmaktadır.

11. ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Grup, vergiye esas yasal mali tabloları ile Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlanmış mali tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüğünü hesaplamaktadır. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlanan mali tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup aşağıda açıklanmaktadır.

Grup, vergi varlığını sürekli olarak gözden geçirmekte ve önceki yıllar mali zararlarından kaynaklanan ertelenmiş vergi varlığını iş planına göre oluşması muhtemel vergilendirilebilir karlarına dayandırarak mali tablolarına yansıtmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Türk Telekom, TT Mobil ve TTINT Grubu'nun tarafından ertelenmiş vergi hesaplayabileceği geçmiş mali yıl zararlarının detayı ve bu zararların itfa tarihleri aşağıda sunulmuştur:

Sona erme yılları	31 Aralık 2019
2020	843.320
2021	1.437.454
2022	1.307.648
2023	1.605.596
2024	4.381
2025	2.421
2026	1.142
Süresiz	528.517
	5.730.479

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Türk Telekom, TT Mobil ve TTINT Grubu'na ait bağlı ortaklıkların geçmiş yıl mali zararları için hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı 1.050.472 TL'dir (31 Aralık 2018: 1.183.983 TL).

Buna ek olarak, kurum kazancından indirilmesine izin verilen ve ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden %50'si oranındaki faiz şeklinde belirlenen tutar için 201.737 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı kayıtlara alınmıştır (31 Aralık 2018: 136.591 TL).

TT Mobil'in Dipnot 33'te sunulan yatırım indirimlerine istinaden kayıtlara almadığı 301.141 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır (31 Aralık 2018: 278.162 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

11. ERTELENEN VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (DEVAMI)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı Türkiye’de kurulu şirketler için geçici farkların gerçekleşeceği tahmin edilen yıllara göre %20 ve %22 olarak kullanılmıştır (31 Aralık 2018: %20 ve %22).

31 Aralık 2019							
Ertelenmiş vergi varlığı / yükümlülüğü	1 Ocak 2019 itibarıyla net bakiye	Kar (zarar) tablosunda muhasebeleşen	Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleşen	Kur değişimlerinin etkisi	Net Bakiye	Ertelenmiş vergi varlığı	Ertelenmiş vergi yükümlülüğü
Taşınan vergi zararlarından kayıtlara alınan / kayıtlardan çıkartılan ertelenmiş vergi varlığı	1.183.983	(146.885)	13.374	--	1.050.472	1.050.472	--
Sermaye artırımından doğan ertelenmiş vergi varlığı	136.591	65.146	--	--	201.737	201.737	--
Uzun vadeli çalışan hakları karşılığı	153.942	6.776	15.455	--	176.173	176.173	--
Şüpheli alacak karşılığı	42.835	(5.598)	--	--	37.237	38.122	(885)
Türev araçlar	102.333	(76.087)	56.082	--	82.328	82.328	--
Diğer	77.292	74.414	--	--	151.706	196.030	(44.324)
İhraç edilmiş borçlanma araçları	(78.769)	31.541	49.418	--	2.190	2.190	--
Maddi duran varlıklar üzerindeki geçici farklar	(926.951)	(71.307)	(7.940)	922	(1.005.276)	23.042	(1.028.318)
Netleme öncesi ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	691.256	(122.000)	126.389	922	696.567	1.770.094	(1.073.527)
Netleme						(693.352)	693.352
Net ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)					696.567	1.076.742	(380.175)

31 Aralık 2019 itibarıyla doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilen işlemlere ilişkin ertelenmiş verginin toplam tutarı 126.389 TL’dir (31 Aralık 2018: 365.034 TL).

Grup’un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bağlı ortaklıklar ile ilgili henüz muhasebeleştirilmemiş ertelenmiş vergi varlığının toplam tutarı 630.752 TL’dir (31 Aralık 2018: 914.712 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

11. ERTELENEN VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (DEVAMI)

31 Aralık 2018							
Ertelenmiş vergi varlığı / yükümlülüğü	1 Ocak 2018 itibarıyla net bakiye	Kar (zarar) tablosunda muhasebeleşen	Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleşen	Kur değişimlerinin etkisi	Net Bakiye	Ertelenmiş vergi varlığı	Ertelenmiş vergi yükümlülüğü
Taşınan vergi zararlarından kayıtlara alınan / kayıtlardan çıkartılan ertelenmiş vergi varlığı	577.482	571.772	34.729	--	1.183.983	1.183.983	--
Sermaye artırımından doğan ertelenmiş vergi varlığı	75.684	60.907	--	--	136.591	136.591	--
Uzun vadeli çalışan hakları karşılığı	137.772	(8.235)	24.405	--	153.942	153.942	--
Şüpheli alacak karşılığı	38.634	4.201	--	--	42.835	43.628	(793)
Türev araçlar	(61.455)	51.782	112.006	--	102.333	102.333	--
Diğer	43.158	34.134	--	--	77.292	137.033	(59.741)
İhraç edilmiş borçlanma araçları	14.499	(31.278)	(61.990)	--	(78.769)	--	(78.769)
Maddi duran varlıklar üzerindeki geçici farklar	(422.148)	(31.783)	(474.184)	1.164	(926.951)	14.993	(941.944)
Netleme öncesi ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	403.626	651.500	(365.034)	1.164	691.256	1.772.503	(1.081.247)
Netleme						(875.990)	875.990
Net ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)					691.256	896.513	(205.257)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

12. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR, DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR***Diğer dönen varlıklar***

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İndirilecek Katma Değer Vergisi ("KDV") ve Özel İletişim Vergisi ("ÖİV")	162.719	106.803
Tahsilatına aracılık edilen hizmetler (*)	102.670	109.982
Verilen avanslar (**)	31.730	75.781
Diğer dönen varlıklar	55.352	41.247
	352.471	333.813

(*) Tahsilatına aracılık edilen hizmet ve mal satışları sebebiyle Grup'un distribütörlerine verdiği avanslardan oluşmaktadır.

(**) Verilen avanslar, ağırlıklı olarak tedarikçilere verilen avanslardan oluşmaktadır.

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan avanslar	101.604	132.261
Diğer yükümlülükler	31.520	25.510
	133.124	157.771

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Personel gelir vergisi borçları	73.885	53.067
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	66.166	52.617
Personele borçlar	50.166	60.633
	190.217	166.317

Diğer uzun vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan avanslar	115.369	118.033
	115.369	118.033

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

13. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER***Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler***

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Peşin ödenen kira giderleri	4.605	202.754
Diğer peşin ödenen giderler	153.136	105.123
	157.741	307.877

Diğer peşin ödenmiş giderler, peşin ödenen sigorta giderleri, peşin ödenen komisyon giderleri, peşin ödenen reklam giderleri ve diğer peşin ödenen giderlerden oluşmaktadır.

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Peşin ödenen kira giderleri	3.047	64.070
Diğer peşin ödenen giderler	9.508	7.857
	12.555	71.927

Kısa vadeli müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Mal ve hizmet satışlarından doğan sözleşme yükümlülükleri (*)	372.984	331.150
	372.984	331.150

(*) Kısa vadeli müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler ağırlıklı olarak faturalanmış, ancak henüz kullanılmamış servislerin TFRS 15'e göre toplam sözleşme bedelinin bütün mal ve hizmetlere tek başına satış fiyatları temel alınarak dağıtılması ile oluşan ertelenmiş aylık sabit ücret gelirlerinden ve TTINT'in vazgeçilemez kullanım hakkı sözleşmelerinin tutarıdır.

Uzun vadeli müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Mal ve hizmet satışlarından doğan sözleşme yükümlülükleri (*)	637.851	537.281
	637.851	537.281

(*) Uzun vadeli müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler ağırlıklı olarak TTINT'in vazgeçilemez kullanım hakkı sözleşmelerinden kaynaklanmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

14. FİNANSAL YATIRIMLAR

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Cetel	11.840	11.840
Diğer	2.853	155
	14.693	11.995

Grup, Cetel hisselerine % 6,84 oranında sahiptir ve yönetimin gerçeğe uygun değer ölçümüne ilişkin yeterli düzeyde yakın zamanlı bilgi sahibi olmaması nedeniyle, gerçeğe uygun değer ölçümünde maliyet kullanılmıştır.

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR***Nakit akış riskinden korunma ve türev araçlar******Faiz takasları***

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Şirket'in gerçekleştirmiş olduğu faiz takas işlemlerinden kaynaklanan 173.362 TL tutarındaki rayiç bedel uzun vadeli türev araç yükümlülüklerine sınıflandırılmıştır (31 Aralık 2018: 84.004 TL uzun vadeli türev araç yükümlülükleri). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren döneme ait 86.026 TL rayiç bedel değişiminden oluşan gerçekleşmemiş türev zararı (31 Aralık 2018: 29.530 TL kar) diğer kapsamlı gelir tablosuna; 3.332 TL (31 Aralık 2018: 3.855 TL kar) zaman değerinden kaynaklanan gerçekleşmemiş faiz takas zararı da konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	300.000	29 Nisan - 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(151.714)
Türk Telekom	150.000	15 Mayıs 2014 - 16 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Ağustos 2016 ve Haziran 2024 Ağustos 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(21.648)
				(173.362)

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2018 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	300.000	29 Nisan - 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(76.346)
Türk Telekom	150.000	15 Mayıs 2014 - 16 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Ağustos 2016 ve Haziran 2024 Ağustos 2024 tarihleri arasında, değişken faiz ödemesinin devri karşılığında, sabit faiz ödenmesi	(7.658)
				(84.004)

Çapraz kur işlemleri

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Şirket'in gerçekleştirmiş olduğu katılım opsiyonlu çapraz kur işlemlerinden kaynaklanan 469.515 TL tutarındaki rayiç bedel kısa vadeli türev araç yükümlülüklerine, 373.121 TL tutarındaki rayiç bedel kısa vadeli türev araç varlıklarına sınıflandırılmıştır (31 Aralık 2018: 366.901 TL türev araç yükümlülükleri, 200.921 TL türev araç varlıkları). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren döneme ait 211.137 TL rayiç bedel değişiminden oluşan gerçekleşmemiş türev zararı (31 Aralık 2018: 150.799 TL zarar) diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)

Nakit akış riskinden korunma ve türev araçlar (devamı)

Çapraz kur işlemleri (devamı)

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Tadil Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	325.000	13 Nisan 2016 - 15 Aralık 2017	20 Temmuz 2018 - 3 Ağustos 2018	Haziran 2024 tarihinde USD karşılığında TL ödenmesi	164.650
Türk Telekom	125.000	20 Aralık 2018 - 21 Mart 2019		Mayıs 2019 - Kasım 2020 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	45.586
Türk Telekom	168.000 (*)	25 Ocak 2019 - 18 Mart 2019		Mayıs 2019 - Kasım 2020 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	65.543
Türk Telekom	100.000 (*)	27-28 Mart 2018	18-19 Eylül 2018	Aralık 2020 - Aralık 2025 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	43.104
Türk Telekom	66.364 (*)	20 Temmuz 2018 - 1 Ağustos 2018	12-13 Eylül 2018	Kasım 2018 - Kasım 2022 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	41.827
Türk Telekom	70.040	27-30 Eylül 2019		Mart 2020 - Eylül 2025 tarihleri arasında USD karşılığında TL ödenmesi	2.094
Türk Telekom	39.016	22-23 Temmuz 2019		Ekim 2019 - Ekim 2022 tarihleri arasında USD karşılığında TL ödenmesi	1.130
Türk Telekom	50.000	20 Kasım 2019		Ocak 2020 ve Ekim 2022 tarihleri arasında USD karşılığında TL ödenmesi	9.187
					373.121

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Tadil Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	150.000	19 Eylül 2018 - 11 Ekim 2018		Mart 2020 - Nisan 2021 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(41.788)
Türk Telekom	100.000	27-28 Eylül 2018		Temmuz 2022 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(67.481)
Türk Telekom	100.000	11-12 Ekim 2018		Ocak 2021 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(33.563)
Türk Telekom	135.000	14 Kasım 2018		Ekim 2019 - Nisan 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(65.252)
Türk Telekom	85.150	25 Ekim 2018 - 18 Temmuz 2019		Nisan 2019 - Nisan 2025 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(34.002)
Türk Telekom	79.678	13 Kasım 2018 - 19 Temmuz 2019		Eylül 2019 - Eylül 2025 tarihi arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(26.335)
Türk Telekom	175.000	31 Mart 2016	11 Aralık 2018	Haziran 2024 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(166.561)
Türk Telekom	27.000	29 Mayıs 2019		Mayıs 2019 - Kasım 2020 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(10.434)
Türk Telekom	42.000	28 Haziran 2019		Ocak 2020 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(2.105)
Türk Telekom	30.000 (*)	4 Haziran 2018	26 Eylül 2018	Kasım 2018 - Kasım 2022 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	(12.390)
Türk Telekom	35.912 (*)	27-28 Haziran 2019		Eylül 2019 - Eylül 2024 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	(8.710)
Türk Telekom	3.231 (*)	27 Haziran 2019		Aralık 2019 - Haziran 2020 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	(129)
Türk Telekom	6.364 (*)	27 Haziran 2019		Kasım 2019 - Mayıs 2020 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	(451)
Türk Telekom	7.692 (*)	27 Haziran 2019		Aralık 2019 - Haziran 2020 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	(314)
					(469.515)

(*) Belirtilen işlemlerin nominal tutarı Avro'dur.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)***Nakit akış riskinden korunma ve türev araçlar (devamı)******Çapraz kur işlemleri (devamı)***

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Tadil Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2018 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	500.000	21 Nisan 2015 - 9 Temmuz 2015	19 Eylül 2018 - 8 Ekim 2018	Haziran 2019 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	105.867
Türk Telekom	325.000	13 Nisan 2016 - 15 Aralık 2017	20 Temmuz 2018 - 3 Ağustos 2018	Haziran 2024 tarihinde USD karşılığında TL ödenmesi	60.888
Türk Telekom	100.000 (*)	27-28 Mart 2018 20 Temmuz 2018 -	18-19 Eylül 2018	Aralık 2020 - Aralık 2025 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	16.181
Türk Telekom	94.545 (*)	1 Ağustos 2018	12-13 Eylül 2018	Kasım 2018 -Kasım 2022 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	17.985
					200.921

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Tadil Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2018 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	150.000	19 Eylül 2018 - 11 Ekim 2018		Mart 2020 - Nisan 2021 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(97.552)
Türk Telekom	100.000	27- 28 Eylül 2018		Temmuz 2022 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(83.141)
Türk Telekom	100.000	11- 12 Ekim 2018		Ocak 2021 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(72.020)
Türk Telekom	138.000	14 Kasım 2018		Ekim 2019 - Nisan 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(42.849)
Türk Telekom	50.000	25 Ekim 2018		Nisan 2019 - Nisan 2025 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(30.965)
Türk Telekom	56.600	13 Kasım 2018		Aralık 2019 - Aralık 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(17.703)
Türk Telekom	50.000	20 Aralık 2018		Mayıs 2019 - Kasım 2020 tarihleri arasında ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(2.322)
Türk Telekom	45.000 (*)	4 Haziran 2018	26 Eylül 2018	Kasım 2018 - Kasım 2022 tarihleri arasında EUR karşılığında TL ödenmesi	(20.349)
					(366.901)

(*) Belirtilen işlemlerin nominal tutarı Avro’dur.

Bakır türev işlemleri

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu bakır hedge işlemlerinden kaynaklanan 19.689 TL tutarındaki rayiç bedel kısa vadeli türev araç yükümlülüklerine sınıflandırılmıştır (31 Aralık 2018: Yoktur). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren döneme ait 19.689 TL bedel gerçekleşmemiş türev zararı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (Ton)	Alım Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	9.047	10-18 Ekim 2019	Kasım 2019 - Şubat 2021 tarihinde değişken fiyat ödenmesi ve sabit fiyat alınması	(19.689)
				(19.689)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)***Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan faiz takas işlemleri***

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu, nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan faiz takas işlemlerinden kaynaklanan 35.401 TL tutarındaki rayiç bedel uzun vadeli türev araç varlıklarına (31 Aralık 2018: 36.481 TL türev araç varlık) ve 1.080 TL tutarındaki gerçekleşmemiş faiz takas zararı da (31 Aralık 2018: 22.525 TL zarar) konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	300.000	29 Nisan - 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2021 tarihleri arasında, değişken faizin %4’ü aşması durumunda, değişken faiz ve %4 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,44-%0,575), Haziran 2021 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,39-%0,45)	35.401
				35.401

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2018 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	300.000	29 Nisan - 20 Mayıs 2014	Haziran 2016 ve Haziran 2021 tarihleri arasında, değişken faizin %4’ü aşması durumunda, değişken faiz ve %4 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,44-%0,575), Haziran 2021 ve Haziran 2024 tarihleri arasında, değişken faizin %6’yı aşması durumunda, değişken faiz ve %6 arasındaki farkın ödenmesi ve sabit prim alınması (%0,39-%0,45)	36.481
				36.481

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

15. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (DEVAMI)***Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında olmayan çapraz kur işlemleri (devamı)***

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu türev işlemlerinden kaynaklanan 48.149 TL (31 Aralık 2018: 282.033 TL türev araç yükümlülük) tutarındaki rayiç bedel kısa vadeli türev araç yükümlülüklerine yansıtılmıştır.

ABD Doları/Avro çapraz kur takas işlemleri:

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	45.000	26 Ekim 2018	Haziran 2024 tarihinde Avro karşılığında ABD Doları ödenmesi	(11.934)
Türk Telekom	45.000	30 Nisan 2015	Haziran 2015- Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(5.435)
TTINT Türkiye	50.000	16 Haziran 2016	Aralık 2016- Haziran 2026 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(1.666)
				(19.035)

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2018 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	175.000	30 Nisan 2015	Haziran 2015- Haziran 2024 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(66.688)
TTINT Türkiye	50.000	16 Haziran 2016	Aralık 2016- Haziran 2026 tarihleri arasında ABD doları karşılığında Avro ödenmesi	(3.802)
Türk Telekom	45.000	26 Ekim 2018	Haziran 2024 tarihinde Avro karşılığında ABD Doları ödenmesi	(1.958)
				(72.448)

ABD Doları/Avro yabancı para takas işlemleri:

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Şartlar	31 Aralık 2019 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	410.000	22 Kasım 2019 - 11 Aralık 2019	Ocak 2020 tarihinde ABD Doları karşılığında Avro ödenmesi	(29.114)
				(29.114)

ABD Doları/TL çapraz kur takas işlemleri:

Şirket	Nominal Tutar (ABD Doları)	Alım Tarihi	Tadil Tarihi	Şartlar ve Vade Tarihi	31 Aralık 2018 itibarı ile rayiç değer (TL)
Türk Telekom	175.000	31 Mart 2016	11 Aralık 2018	Haziran 2024 tarihinde ABD doları karşılığında TL ödenmesi	(209.585)
					(209.585)

Yurtdışı işletmede bulunan net yatırımın finansal riskinden korunma işlemi

Şirket, yurtdışında faaliyet gösteren ve fonksiyonel para birimi Avro olan bağlı ortaklıklarında bulunan net yatırımın finansal riskinden koruma amaçlı 150.000 Avro tutarında bir kredi almıştır. Bu kredinin bağlı ortaklığın net yatırım tutarıyla ilgili olan kısmından kaynaklanan kur farkı tutarı, öz kaynaklar altındaki yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunma fonlarına sınıflanmaktadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

16. ŞEREFİYE

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TT Mobil şerefiyesi	29.694	29.694
Innova şerefiyesi	7.308	7.308
Argela şerefiyesi	7.942	7.942
	44.944	44.944

Grup, şerefiye ve diğer duran varlık grupları için yıllık değer düşüklüğü testini her yıl 31 Aralık itibarıyla yapmaktadır. Grup, tespit edilen bütün nakit yaratan birimler için değer düşüklüğü testi yapmıştır.

Türk Telekom ve TTNNet nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

Türk Telekom ve TTNNet nakit yaratan biriminin değer düşüklüğü testinde, tüm aktif ve pasifleri tek bir nakit yaratan birim olarak dikkate alınmıştır. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değerinden tespit edilmiştir.

Nakit akımları için kullanılan iskonto oranı %19,1'dir (31 Aralık 2018: Kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde %20,8 - %23,7, diğer yıllarda %17,0 - %20,2). Nakit akımlarının tahmini değeri 2024 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. 2024 dönemi sonrası için TL nakit akım tahminlerinde, büyüme iş planındaki enflasyon oranı ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak %7 büyüme öngörülmüştür. Nakit yaratan birim değeri, nakit akımlarının +%1/-%1 Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti'nin ("AOSM") duyarlılığı ile test edilmiştir (31 Aralık 2018: +%1/-%1). Değer düşüklüğü testi sonucunda, nakit yaratan birim değerinde bir değer düşüklüğünün olmadığı tespit edilmiştir.

TT Mobil nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

TT Mobil tek bir nakit yaratan birim olarak değerlendirilmiş ve şerefiye ve diğer tüm varlıklar beraber değer düşüklüğü testine tabii tutulmuştur. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değerinden tespit edilmiştir.

Nakit akımları için kullanılan iskonto oranı %18,9'dur (31 Aralık 2018: Kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde %22,1 - %25,1, diğer yıllarda %18,3 - %21,5). 2024 dönemi sonrası için TL nakit akım tahminleri %11 nihai büyüme oranı, iş planındaki enflasyon ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. TT Mobil şirket değeri, nakit akımlarının +%1/-%1 AOSM nihai büyüme oranı duyarlılığı ile test edilmiştir (31 Aralık 2018: +%1/-%1). Değer düşüklüğü testi sonucunda, TT Mobil'nin satın alınması sırasında oluşan şerefiye değerinde bir değer düşüklüğünün olmadığı tespit edilmiştir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

16. ŞEREFİYE (DEVAMI)**Innova ve Argela nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi**

Innova ve Argela ayrı nakit yaratan birimler olarak değerlendirilmiş ve bu şirketler için taşınan şerefiye şirketlerin diğer tüm varlıkları ile beraber değer düşüklüğü testine tabii tutulmuştur. Değer düşüklüğü testi Innova ve Argela'nın geri kazanılabilir tutarları yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planları baz alınarak hesaplanan kullanım değerleri üzerinden tespit edilmiştir. Nakit akımlarının tahmini değeri 2024 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. 2024 dönemi sonrası dönem için TL nakit akım tahminleri, Innova ve Argela için sırasıyla %7 ve %7 nihai büyüme oranı, iş planındaki enflasyon ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Değerlemede kullanılan iskonto oranı Innova için %23,6 (31 Aralık 2018: kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde Innova için %25,5 - %28,5, diğer dönemlerde %21,3 - %24,7), Argela için %24,6 (31 Aralık 2018: kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde Argela için %25,9 - %29,1, diğer dönemlerde %21,7 - %25,1), olup, +%1/-%1 duyarlılığında test edilmiştir. AOSM hesaplamasında benzer teknoloji şirketleri, beta katsayısının hesaplaması için gösterge olarak alınmıştır. Değer düşüklüğü testi sonucunda, Innova ve Argela'nın satın alınması sırasında oluşan şerefiye değerinde ve nakit yaratan birim değerinde değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

TTINT nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

TTINT nakit yaratan birimin değer düşüklüğü testi şirket değeri baz alınarak hesaplanmıştır. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış yedi yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değeri üzerinden tespit edilmiştir. Nakit akımlarının tahmini değeri 2026 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. Şirketin uzun dönemli nakit yaratma kapasitesinin daha doğru bir şekilde ölçülebilmesi için yedi yıllık iş planı baz alınarak değerlendirme çalışması yapılmıştır. Değerlemede kullanılan AOSM oranı %9 olup, (31 Aralık 2018: %9) +%0,5/-%0,5 duyarlılığında test edilmiştir. AOSM hesaplamasında benzer telekom şirketleri, beta katsayısının hesaplaması için gösterge olarak alınmıştır. Değer düşüklüğü testi sonucunda, nakit yaratan birim değerinde değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

Sebit nakit yaratan birimi değer düşüklüğü testi

Sebit nakit yaratan biriminin değer düşüklüğü testinde, tüm aktif ve pasifleri tek bir nakit yaratan birim olarak dikkate alınmıştır. Geri kazanılabilir tutar yönetim tarafından onaylanmış beş yıllık iş planı baz alınarak hesaplanan kullanım değerinden tespit edilmiştir.

Nakit akımları için kullanılan iskonto oranı % 22,9'dur (31 Aralık 2018: Kurumlar vergisi oranının %22 olarak geçerli olduğu dönemlerde %25,6 - %28,6, diğer yıllarda % 21,5 - %24,9). Nakit akımlarının tahmini değeri 2024 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. Nihai dönem ve sonraki dönemler için TL nakit akım tahminleri iş planındaki enflasyon oranı ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak %11 büyüme öngörülmüştür. Nakit yaratan birim değeri, nakit akımlarının +%1/-%1 AOSM duyarlılığı ve nihai büyüme oranı ile test edilmiştir (31 Aralık 2018: +%1/-%1). Değer düşüklüğü testi sonucunda, nakit yaratan birim değerinde değer düşüklüğü tespit edilmemiştir (Dipnot 20).

17. SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN DURAN VARLIKLAR

Satış amaçlı elde tutulan varlıklar taşındıkları defter değeri ile satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinin düşük olmasıyla değerlendirilmiştir.

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un satış amaçlı elde tutulan varlıklarının net defter değeri 37.361 TL'dir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

18. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul ve ilgili birikmiş amortisman hareketleri aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Maliyet değeri		
1 Ocak açılış bakiyesi	43.012	43.012
Transfer	(2.965)	—
31 Aralık itibarıyla	40.047	43.012
Birikmiş amortisman		
1 Ocak açılış bakiyesi	22.818	20.636
Transfer	(1.897)	—
Dönem amortismanı	1.427	2.182
31 Aralık itibarıyla	22.348	22.818
31 Aralık itibarıyla net defter değeri	17.699	20.194

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, çeşitli kuruluşlar tarafından kullanılan bina ve arsalardan oluşmaktadır.

Grup, yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın gerçeğe uygun değerini taşıyan değeri ile kıyaslamakta ve tespit edilen değer düşüklüklerini kayıtlara yansıtmaktadır.

Grup, maliyet-fayda dengesi prensibi çerçevesinde bütün yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değerini her yıl tespit etmemektedir. Bu sebeple, yatırım amaçlı gayrimenkullerin bilanço tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değeri belirtilmemiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

19. MADDİ DURAN VARLIKLAR

Grup’un maddi duran varlıklarının 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla sona eren yıllar içerisindeki maliyet ve birikmiş amortisman hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	Arazi	Binalar	Şebeke ve diğer cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Diğer maddi duran varlıklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet								
1 Ocak 2019 açılış bakiyesi	5.354.613	2.015.354	40.503.612	111.308	837.872	254.684	439.411	49.516.854
Transferler	(3.183)	44.624	301.125	79	35.455	(2.265)	(469.176)	(93.341)
Girişler	434	42.760	1.642.050	3.728	46.074	4.356	516.682	2.256.084
Yeniden değerlendirme	76.021	-	-	-	-	-	-	76.021
Çıkışlar	(645)	(13.635)	(916.281)	(6.308)	(49.942)	(266)	-	(987.077)
Kur değişimlerinin etkileri	811	2.315	157.391	(230)	1.714	458	1.051	163.510
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	5.428.051	2.091.418	41.687.897	108.577	871.173	256.967	487.968	50.932.051
Birikmiş İtfa Tutarı								
1 Ocak 2019 açılış bakiyesi	-	1.425.815	32.803.564	101.581	708.042	223.799	-	35.262.801
Transferler	-	1.378	(6.023)	-	3.158	(256)	-	(1.743)
Amortisman gideri	-	97.156	1.630.223	4.011	45.042	9.122	-	1.785.554
Çıkışlar	-	(13.635)	(895.235)	(6.047)	(44.078)	(191)	-	(959.186)
Değer düşüklüğü	-	10.590	14.491	-	-	-	-	25.081
Kur değişimlerinin etkileri	-	642	107.335	77	1.406	425	-	109.885
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	-	1.521.946	33.654.355	99.622	713.570	232.899	-	36.222.392
Net Defter Değeri, 31 Aralık 2019	5.428.051	569.472	8.033.542	8.955	157.603	24.068	487.968	14.709.659

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup’un finansal kiralama yolu ile satın aldığı araçların ve arazi ve binaların net defter değeri sırasıyla 2.417 TL ve 4.878 TL’dir (31 Aralık 2018: arazi ve binalar 40.507 TL).

Grup’un aktifleşen borçlanma maliyeti yoktur (31 Aralık 2018: Yoktur).

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Grup’un sabit kıymetlerinde rehin, ipotek ve kısıtlama yoktur.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin 'lik değerlerden gösterilmiştir.)

19. MADDİ DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, toplam değer düşüklüğünün 14.874 TL tutarındaki kısmı satışların maliyeti hesabında (31 Aralık 2018: 10.133 TL), 10.207 TL tutarındaki kısmı genel yönetim giderleri hesabında (31 Aralık 2018: 6.166 TL) muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, yıl içerisinde SPK lisanslı gayrimenkul değerleme şirketleri tarafından değerlendirilen arsaların defter değerindeki 76.021 TL tutarındaki net artış vergi etkisinden arındırılarak diğer kapsamlı gelir olarak kaydedilmiştir. Değerleme çalışmalarını gerçekleştiren lisanslı şirketler Metrik Gayrimenkul Değerleme Danışmanlık A.Ş., Düzey Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., May Gayrimenkul Değerleme A.Ş., Kuzey Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Ekip Taşınmaz Değerleme A.Ş., DE-GA Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Değer Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Anreva Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Net Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Lal Gayrimenkul Değerleme ve Müşavirlik A.Ş., Vakıf Gayrimenkul Değerleme A.Ş., Bilgi Gayrimenkul Değerleme A.Ş., Detay Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Piramit Gayrimenkul ve Değerleme Danışmanlık A.Ş., Vizyon Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Atak Gayrimenkul Değerleme A.Ş., Epos Gayrimenkul Danışmanlık ve Değerleme A.Ş., Prime Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş., Eksen Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.'dir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

19. MADDİ DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

	Arazi	Binalar	Şebeke ve diğer cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Diğer maddi duran varlıklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet Değeri								
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	526.973	1.781.199	38.740.099	128.031	821.492	245.898	950.365	43.194.057
Transferler	-	159.469	733.567	440	241	420	(1.170.370)	(276.233)
Girişler	70.519	75.337	1.267.278	4.089	37.176	7.881	634.984	2.097.264
Yeniden değerlendirme	4.758.000	-	-	-	-	-	-	4.758.000
Çıkışlar	(2.835)	(6.305)	(610.676)	(22.583)	(24.677)	(698)	-	(667.774)
Kur değişimlerinin etkileri	1.956	5.654	373.344	1.331	3.640	1.183	24.432	411.540
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	5.354.613	2.015.354	40.503.612	111.308	837.872	254.684	439.411	49.516.854
Birikmiş İtfa Tutarı								
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	-	1.328.827	31.742.826	121.221	672.757	212.906	-	34.078.537
Transferler	-	(10.795)	(10.379)	-	(7)	-	-	(21.181)
Amortisman gideri	-	103.355	1.466.753	2.397	53.037	10.595	-	1.636.137
Çıkışlar	-	(4.151)	(597.731)	(22.437)	(19.753)	(653)	-	(644.725)
Değer düşüklüğü	-	6.166	10.133	-	-	-	-	16.299
Kur değişimlerinin etkileri	-	2.413	191.962	400	2.008	951	-	197.734
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	-	1.425.815	32.803.564	101.581	708.042	223.799	-	35.262.801
Net Defter Değeri, 31 Aralık 2018	5.354.613	589.539	7.700.048	9.727	129.830	30.885	439.411	14.254.053

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin 'lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Lisans	Müşteri	Araştırma ve geliştirme	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	Abone Edinim ve Tutma Maliyetleri	İmtiyaz Hakkı	Toplam
Maliyet							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2019	4.551.444	1.155.301	414.419	7.211.764	2.256.315	4.584.505	20.173.748
Transferler	2.555	-	4.567	86.185	-	2.281	95.588
Çıkışlar	(155)	-	-	(132.054)	-	(4.220)	(136.429)
Alımlar (*)	-	-	30.414	982.619	764.917	1.023.117	2.801.067
Kur değişimlerinin etkileri	964	28.136	311	118.227	-	-	147.638
31 Aralık kapanış bakiyesi	4.554.808	1.183.437	449.711	8.266.741	3.021.232	5.605.683	23.081.612
Birikmiş itfa tutarı							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2019	1.550.366	1.029.902	269.889	5.045.151	1.231.978	1.308.367	10.435.653
Transferler	-	-	-	641	-	2.281	2.922
Çıkışlar	(155)	-	-	(29.853)	-	(299)	(30.307)
Dönem itfa gideri	308.073	18.628	46.664	929.676	562.669	434.997	2.300.707
Değer düşüklüğü	-	-	-	4.900	-	-	4.900
Kur değişimlerinin etkileri	449	23.922	310	60.203	-	-	84.884
31 Aralık kapanış bakiyesi	1.858.733	1.072.452	316.863	6.010.718	1.794.647	1.745.346	12.798.759
Net Defter Değeri, 31 Aralık 2019	2.696.075	110.985	132.848	2.256.023	1.226.585	3.860.337	10.282.853

(*) 1.023.117 TL (31 Aralık 2018: 771.141 TL) tutarında maddi olmayan duran varlıklar TFRS Yorum 12 kapsamında değerlendirilen yatırımlardan oluşmaktadır.

Grup'un aktifleşen borçlanma maliyeti 1.040 TL'dir (31 Aralık 2018: 1.512 TL)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, toplam değer düşüklüğünün satışların maliyeti hesabına giden kısmı 4.900 TL olup, (31 Aralık 2018: Yoktur) genel yönetim giderleri hesabına giden kısmı yoktur (31 Aralık 2018: 1.132 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin 'lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

	Lisans	Müşteri	Araştırma ve geliştirme	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	Abone Edinim ve Tutma Maliyetleri	İmtiyaz Hakkı	Toplam
Maliyet							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2018	4.547.210	1.086.949	374.473	6.007.064	-	3.838.973	15.854.669
Muhasebe politiklarındaki değişime ilişkin düzeltmeler	-	-	-	-	1.595.042	-	1.595.042
Transferler	1.432	-	18.617	337.864	-	(14.993)	342.920
Çıkışlar	-	-	-	(27.810)	-	(10.616)	(38.426)
Alımlar	1.163	-	20.077	624.299	661.273	771.141	2.077.953
Kur değişimlerinin etkileri	1.639	68.352	1.252	270.347	-	-	341.590
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	4.551.444	1.155.301	414.419	7.211.764	2.256.315	4.584.505	20.173.748
Birikmiş itfa tutarı							
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2018	1.241.907	980.791	221.670	3.988.523	-	984.242	7.417.133
Muhasebe politiklarındaki değişime ilişkin düzeltmeler	-	-	-	-	751.839	-	751.839
Transferler	-	-	-	93.739	-	(5.871)	87.868
Çıkışlar	-	-	-	(23.676)	-	(10.616)	(34.292)
Dönem itfa gideri	307.896	15.317	46.967	887.729	480.139	340.612	2.078.660
Değer Düşüklüğü	-	-	-	1.132	-	-	1.132
Kur değişimlerinin etkileri	563	33.794	1.252	97.704	-	-	133.313
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	1.550.366	1.029.902	269.889	5.045.151	1.231.978	1.308.367	10.435.653
Net Defter Değeri, 31 Aralık 2018	3.001.078	125.399	144.530	2.166.613	1.024.337	3.276.138	9.738.095

Toplam amortisman ve itfa giderinin 3.024.297 TL tutarındaki kısmı satışların maliyetinde (31 Aralık 2018: 2.359.908 TL), 1.089.194 TL tutarındaki kısmı pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinde (31 Aralık 2018: 890.621 TL), 571.524 TL tutarındaki kısmı genel yönetim giderlerinde (31 Aralık 2018: 443.584 TL), 30.970 TL tutarındaki kısmı ise araştırma ve geliştirme giderlerinde (31 Aralık 2018: 23.909) muhasebeleştirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

20. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (DEVAMI)

Önemli maddi olmayan duran varlıkların satın alım sonrası geriye kalan itfa dönemleri aşağıdaki gibidir:

TT Mobil lisansı	9,4 yıl
TTINT müşteri ilişkileri	5,8 yıl
TTINT diğer	10,8 yıl

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, maddi olmayan duran varlıkların üzerinde hiçbir rehin, kısıtlama veya ipotek yoktur (31 Aralık 2018: Yoktur).

3G Lisans İhalesi

IMT-2000 / UMTS servis yetkilendirme ihalesi 28 Kasım 2008 tarihinde Türkiye’de faaliyet gösteren üç GSM operatörünün katılımıyla düzenlenmiştir.

Nisan 2009’da 539.332 TL (%18 KDV dahil) tutarındaki lisans ücreti TT Mobil tarafından ödenmiş ve nihai olarak imtiyaz sözleşmesi 30 Nisan 2009 tarihinde imzalanmıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 3G lisansının net defter değeri 225.346 TL’dir (31 Aralık 2018: 249.069 TL).

GSM 900 İlave Frekans Bandı İhalesi

Boşta bulunan 900 MHz frekans bantlarının tahsis edilmesine yönelik ihale 20 Haziran 2008 tarihinde yapılmıştır ve TT Mobil, yıllık kanal ücreti 128 TL (KDV hariç) asgari ücretli C bandını elde etmiştir.

İhale sonucunda 5,5 ek GSM 900 frekans kanalları TT Mobil’e verilmiştir ve nihayetinde TT Mobil’nin toplam GSM 900 frekans kanal sayısı önceki 6,5 kanal ile birlikte 12’ye ulaşmıştır.

İlave kanalların TT Mobil’nin GSM lisansı süresi sonuna kadar kullanımı için 14.122 TL (KDV dahil) tutarında ihale bedeli ödenmiş ve bu kapsamda yenilenen imtiyaz sözleşmesi 25 Şubat 2009 tarihinde imzalanmıştır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla GSM 900 bandı lisansının net defter değeri 4.304 TL’dir (31 Aralık 2018: 5.011 TL).

4.5G Lisans İhalesi

Kamuoyunda 4.5G olarak bilinen IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme ihalesi BTK tarafından 26 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir. BTK tarafından yapılan IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesinde TT Mobil; 800 MHz Frekans bandında 2x10 MHz genişliğindeki frekans paketini 380.000 Avro, 900 MHz Frekans bandında 2x7,6 MHz genişliğindeki frekans paketini 216.819 Avro, 1800 MHz Frekans bandında 2x20 MHz genişliğindeki frekans paketini 310.000 Avro, 2600 MHz Frekans bandında 2x10 MHz genişliğindeki frekans paketini 25.859 Avro, 2600 MHz Frekans bandında 1x15 MHz genişliğindeki frekans paketini 22.000 Avro olmak üzere toplam 954.678 Avro (KDV hariç) bedel ile almaya hak kazanmıştır. IMT Yetkilendirme süresi, 30 Nisan 2029 tarihine kadar olup, IMT hizmetlerinin sunumuna 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren, 900 MHz frekans bandında ve 1.800 MHz frekans bandında hizmet sunumuna 1 Aralık 2015 tarihinden itibaren başlamıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, konsolide finansal tablolarda, 4.5G lisansının net defter değeri 2.156.662 TL (31 Aralık 2018: 2.387.733 TL) tutarındadır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

21. BORÇ KARŞILIKLARI***Kısa vadeli borç karşılıkları***

31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla kısa vadeli borç karşılıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dava, BTK cezası, müşteri iade karşılıkları	190.381	145.364
Kredi taahhütlerinde beklenen kredi zararları karşılığı (*)	37.167	100.809
	227.548	246.173

(*) Grup’un taahhütlü kampanyalar kapsamında Grup müşterilerine satılacak cihaz alımlarının finansmanı için garantör olduğu distribütör firmalara ait kredi borçları için kayıtlara alınan karşılıklardan oluşmaktadır.

Karşılık hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
1 Ocak tarihi itibarıyla	145.364	433.238
Dönem içi ayrılan karşılıklar	109.460	88.524
Ödenen karşılıklar	(6.404)	(370.588)
Ters çevrilen karşılıklar	(57.863)	(5.859)
Yabancı para çevirim farkı	(176)	49
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	190.381	145.364

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		
Personel performans primi karşılıkları	223.552	230.191
	223.552	230.191

Karşılık hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla	230.191	162.906
Dönem içi ayrılan karşılıklar	297.899	252.453
Ödenen karşılıklar	(274.148)	(153.578)
Ters çevrilen karşılıklar	(29.861)	(32.641)
Yabancı para çevirim farkı	(529)	1.051
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	223.552	230.191

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

21. BORÇ KARŞILIKLARI (DEVAMI)***Çalışanlara sağlanan kıdem tazminatı harici uzun vadeli karşılıklar***

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		
Kıdem tazminatı karşılığı	913.107	795.371
Kullanılmamış izin karşılığı	131.538	111.801
	1.044.645	907.172

Kıdem tazminatı karşılığı

Türkiye’de mevcut kanunlar çerçevesinde şirketlerin, çalışmaları emeklilik nedeniyle sona eren veya istifa ya da herhangi bir geçerli nedene bağlı olmaksızın işine son verilen personele toplu bir ödeme yapması zorunludur. Kıdem tazminatı yükümlülüğü zorunlu olmamasından ötürü, fonlamaya tabi değildir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, her hizmet yılı için bir aylık maaş üzerinden tam 6.379,86 TL (31 Aralık 2018: tam 5.434,42 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün yanı sıra, Grup’un iş, görev, temsil tazminatı ve yıldönümü hediyeleri gibi diğer bazı uzun dönemli yükümlülükleri de vardır.

i) Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatı:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla tanımlanan yükümlülükler	795.371	711.040
Hizmet maliyeti	88.002	53.364
Faiz maliyeti	91.679	64.738
Aktüeryal kayıp (*)	79.715	126.172
Grup tarafından yapılan ödemeler	(142.041)	(159.971)
Yabancı para çevirim farkı	381	28
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	913.107	795.371

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren hesap döneminde oluşan 79.715 TL tutarındaki aktüeryal kayıp, diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2018: 126.172 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

21. BORÇ KARŞILIKLARI (DEVAMI)

ii) Kar veya zarar tablosundaki toplam giderler:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Faiz gideri	91.679	64.738
Cari hizmet maliyeti	88.002	53.364
Konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılan toplam kıdem tazminatı karşılık gideri	179.681	118.102

iii) Kullanılan başlıca aktüeryal varsayımlar:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Faiz oranı	%13	%15
Maaşlarda beklenen artış oranı	%8	%10

İleriki yıllar için Grup'ta kalan çalışanların gönüllü olarak işten ayrılma oranları ortalama olarak % 2,24'tür. (31 Aralık 2018: %2,36)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında aşağıdaki önemli varsayımlarda duyarlılık analizi yapılmıştır:

	Faiz Oranı		Maaş Artış Oranı		İşten Ayrılma Oranı	
Duyarlılık seviyesi	%0,25 azalış (%14,75)	%0,25 artış (%15,25)	%0,25 azalış (%9,75)	%0,25 artış (%10,25)	%0,25 azalış	%0,25 artış
Kıdem tazminat yükümlülüğüne net etkisi	16.420	(14.240)	(14.954)	17.092	(2.572)	3.733

Çalışanlara sağlanan kıdem tazminatı harici uzun vadeli karşılıklar

Kullanılmamış izin karşılığı hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla	111.801	102.353
Yıl içinde ayrılan karşılık, net	27.047	18.876
Ödenen karşılıklar	(7.535)	(10.131)
Yabancı para çevirim farkı	225	703
31 Aralık itibarıyla yükümlülükler	131.538	111.801

Diğer uzun vadeli borç karşılıkları

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TFRS Yorum 12 kapsamında giderleştirilecek yatırım karşılığı	8.329	8.167
	8.329	8.167

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in ortakları ve Şirket'teki hisse oranları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	%	TL	%	TL
Hazine	25	875.000	25	875.000
LYY Telekomünikasyon A.Ş.	55	1.925.000	55	1.925.000
Halka açık kısım	15	525.000	15	525.000
Türkiye Varlık Fonu ("TVF") (*)	5	175.000	5	175.000
	3.500.000		3.500.000	
Enflasyon düzeltmesi		(239.752)		(239.752)
	3.260.248		3.260.248	

* Bakanlar Kurulu'nca, Şirket'in Hazine Müsteşarlığına ait %6,68 (B Grubu %5, D Grubu %1,68) oranındaki hisselerinin Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklerin Yapılmasına Dair 19 Ağustos 2016 tarih ve 6741 sayılı Kanun uyarınca TVF'ye devrine karar verilmiştir.

Şirket'in sermayesinin tümü ödenmiştir. Şirketin sermayesi 3.500.000.000 TL olup, her biri 1 Kr (Bir Kuruş) itibari değerinde ve 192.500.000.000 adedi A Grubu; 104.999.999.999 adedi B Grubu; 1 adedi C Grubu ve 52.500.000.000 adedi D Grubu olmak üzere dört gruba ayrılmıştır. D grubu hisseler halka açıktır. LYY, A grubu hisselerinin tamamının; Varlık Fonu, B grubu hisselerin sermayenin yüzde 5'ini temsil eden kısmı ile D grubu hisselerin sermayenin yüzde 1.68'ini temsil eden kısmının; Hazine ise B grubu hisselerin sermayenin yüzde 25'ini temsil eden kısmı ile C grubu hisselerin, sahibidir. ("Altın Hisse"nin)

Hazine, yasa gereği İmtiyazlı Hisse'nin ("Altın Hisse"nin) sahibidir. Bu hisse devredilemez ve ekonomi ve güvenlik ile ilgili olarak milli yararların korunması amacıyla Hazine'ye şu belirli hakları tanır: (a) Şirket ana sözleşmesindeki maddelerde önerilen değişiklikler, (b) Şirket'in yönetim kontrolünde değişikliklere neden olacak nama yazılı hisse devirleri ve (c) nama yazılı hisse devirlerinin pay defterine işlenmesi ister Yönetim Kurulu'nda ister Genel Kurul'da oylansın, Altın Hisse'nin olumlu oyu olmaksızın gerçekleştirilemez. Altın Hisse sahibi Hazine, bu hisseyi temsilen yönetim kurulunda bir üye bulundurmaktadır.

25 Ocak 2019 Tarihli Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı'nda Ana Sözleşmenin 8. Maddesinde yapılan değişiklik ile A ve B Grubu Hissedarlar tarafından aday gösterilecek Yönetim Kurulu üye ve bağımsız üye sayıları düzenlenmiştir. Buna göre;

Yönetim Kurulu, Türkiye Varlık Fonu, Hazine ve A Grubu Hissedar tarafından aşağıdaki şekilde aday gösterilecek (9) üyeden oluşur.

(a) A Grubu Hisse sahibi Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere beş (5) kişiyi aday gösterme hakkına sahiptir;

(b) Hazine ve Türkiye Varlık Fonu, B Grubu Hisse sahibi sıfatıyla;

- Şirket sermayesinin %30 veya daha fazlasını elinde tuttuğu müddetçe Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere Sermaye Piyasası düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerini taşıyan üç (3) kişiyi aday gösterme hakkına sahip olacaktır; veya

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI (DEVAMI)

- Şirket sermayesinin %15 veya daha fazlasına sahip olması halinde (fakat %30'dan daha az) Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere Sermaye Piyasası düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerini taşıyan iki (2) kişiyi aday gösterme hakkına sahip olacaktır. ;

- Yukarıdaki bentlerde belirtilen Şirket sermayesinin %30'unun ve %15'inin hesaplanmasında, Hazine'nin ve Türkiye Varlık Fonu'nun B Grubu Hisselerden ve D Grubu Hisselerden elinde tuttuğu hisse miktarları birlikte hesaba katılacaktır.

(c) Hazine ve Türkiye Varlık Fonu Şirket sermayesinin %15 veya daha fazlasını elinde tuttuğu müddetçe (fakat %30'dan daha az), A Grubu Hisse sahibi Sermaye Piyasası düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerini taşıyan bir (1) kişiyi bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak ve beş (5) kişiyi Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere aday gösterme hakkına sahip olacaktır.

(d) Hazine C Grubu İmtiyazlı Hisse'yi elinde tuttuğu müddetçe Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmek üzere ayrıca C Grubu İmtiyazlı Hisse için bir (1) aday gösterme hakkına sahip olacaktır.

Yönetim Kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri arasından A grubu hisse sahiplerinin aday gösterdiği Yönetim Kurulu üyeleri tarafından aday gösterilecek ve Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluk kararı ile seçilecek ve görevden alınacaktır.

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Yönetim Kurulu Üyeleri arasından B Grubu Hisse sahiplerinin aday gösterdiği Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından aday gösterilecektir ve Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluk kararı ile seçilecek ve görevden alınacaklardır.

Ağırlaştırılmış nisapla alınması gerekli kararlar dışında yönetim kurulu kararları toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğuyla alınır.

Şirket ana sözleşmesinin 30. maddesi uyarınca, Yönetim Kurulu ilgili Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluğu ile, mâkul karşılıkları ve yedek akçeleri ayırmak ve aşağıdaki şartlara uymak kaydıyla, her mali yıl için kanunen dağıtılabilecek kârın azamisinin dağıtılması için teklifte bulunacaktır.

Eğer aşağıdaki şartlar gerçekleşmezse veya ilgili dağıtım yapıldığında gerçekleşmeyecekse, aşağıdaki paragrafta tabi olmak koşuluyla, Şirket bu şartları ihlal etmeyecek şekilde karının dağıtılabilecek maksimum miktarını dağıtabilir.

Aşağıdaki şartların oluşması halinde ve sermaye piyasası mevzuatına aykırı olmamak kaydıyla net kâr dağıtılabılır:

(a) Kar dağıtımı ana sözleşmede tanımlanan Grup şirketlerinden herhangi birisi tarafından herhangi bir alacaklıya yapılan taahhütleri ihlal edecekse veya ilgili Yönetim Kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluğunun kanaatine göre takip eden on iki ay içinde böyle bir ihlalin meydana gelme ihtimali varsa, veya

(b) Yönetim Kurulu, ilgili yönetim kurulu toplantısında hazır bulunanların çoğunluğu ile dağıtımın aşağıdaki konularla ilgili olarak ana sözleşmede tanımlanan Grup şirketlerinden herhangi birisinin menfaatlerine önemli ölçüde zarar vereceğine karar verirse; (i) iş planında veya bütçede Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış bir yatırım programının uygulanması veya (ii) ana sözleşmede tanımlanan Grup şirketlerinin ticari beklentileri ve Grup şirketlerinin mali durumunu sağlıklı olarak devam ettirmek ihtiyacı varsa.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI (DEVAMI)

Türk Ticaret Kanunu'na göre şirketler kar dağıtımından önce yasal yedek ayırmakla yükümlüdür. Yasal yedekler Türk Ticaret Kanunu'na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedekler, (enflasyona göre endekslenmemiş) ödenmiş sermayenin beşte birini buluncaya kadar, geçmiş dönem ticari karından yıllık %5 oranında ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımları üzerinden yıllık %10 oranında ayrılır.

Temettüler:

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, 2018 yılı konsolide dönem karı bulunmadığından kar dağıtımına konu edebileceği bir tutar tespit edilmemiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde Şirket'in 2017 yılı konsolide net karı Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde hesaplanan ticari karı ile karşılaştırılmış ve konsolide mali tablolara göre oluşan vergi sonrası kar olan 1.135.532 TL net dağıtılabilir dönem karı olarak belirlenmiştir. Şirket Yönetim Kurulu 8 Şubat 2018 tarihinde aldığı karar ile Şirket ana sözleşmesinin hükümlerine tabi olarak bilanço yapısının daha da güçlendirilmesi amacıyla 1.135.532 TL net karın olağanüstü yedek akçe olarak ayrılmasını kararlaştırmış olup, bu karar 2017 faaliyet yılına ilişkin gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda onaylanmıştır.

Diğer fonlar

Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilmeyerek doğrudan özkaynaklara aktarılan değer artış/azalışların bilanço tarihleri itibarıyla bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	4.351.897	4.283.816
Yabancı para çevirim farkları	471.382	417.238
Hisse bazlı ödemeler fonu (Dipnot 23)	9.528	9.528
Kredi riskindeki değişikliğe bağlı (kayıplar) / kazançlar	(132.819)	64.852
Opsiyonların zaman değerindeki değişikliklere ilişkin kayıplar	(321.854)	(351.007)
Yurtdışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunma fonu	(403.597)	(350.099)
Nakit akış riskinden korunma kayıpları	(438.864)	(185.382)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	(692.610)	(628.350)
İştirak alımından kaynaklanan gerçeğe uygun değer düzeltme farkı	(1.320.942)	(1.320.942)
	1.522.121	1.939.654

Yurtdışındaki işletmeye ilişkin yatırım riskinden korunma fonu

Şirket, yurtdışında faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarında bulunan net yatırımın finansal riskinden korunması kapsamında ortaya çıkan kur farklarını özsermaye altındaki finansal riskten korunma fonlarında takip etmektedir (Dipnot 15).

Nakit akış riskinden korunma kayıpları

Grup, faiz oranı değişikliklerinden korunmak amacıyla faiz riski korunma işlemine girmiştir. Bu kapsamda etkin olarak değerlendirilen gerçeğe uygun değer farkları özsermaye altındaki finansal riskten korunma fonunda takip edilmektedir (Dipnot 15).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

22. SERMAYE VE KAR YEDEKLERİ İLE GEÇMİŞ YIL KARLARI (DEVAMI)**Pay başına kazanç/kayıp**

Şirket hisselerinin ağırlıklı ortalaması ve birim hisse başına kar hesaplamaları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak -31 Aralık 2019	1 Ocak -31 Aralık 2018
Yıl boyunca mevcut olan hisselerin ortalama sayısı	350.000.000.000	350.000.000.000
Şirket hissedarlarına ait net dönem karı/(zararı)	2.406.783	(1.391.261)
Elde edilen hisse başına kar/(zarar) (tam Kuruş)	0,6877	(0,3975)

23. HİSSE BAZLI ÖDEMELER

26 Aralık 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 12 Aralık 2007 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 15 Mayıs 2008 tarihinde Şirket’e %45 oranında iştirak eden Hazine’nin Şirket’te sahip olduğu 52.500.000.000 adet hisse senedi (ortaklık payının %15’ine tekabül etmektedir) halka arz yolu ile satılmıştır. Halka arz yolu ile Hazine’nin sahip olduğu hisselerin %15’inin satışı sırasında; 12.299.160.300 adet hisse senedi Şirket ve PTT çalışanları ile küçük yatırımcıya, 5.220.503.800 adedi ise alım gücü yüksek yurt içi yatırımcılara ayrılmış ve söz konusu hisseler ödeme vadesi ve başvuru tarihine göre değişkenlik gösteren indirim oranları dikkate alınarak kurumsal yatırımcıya satılan 34.980.335.900 adet hisseye uygulanan fiyattan daha düşük bir fiyata satılmıştır. Şirket’in halka arz sırasında Şirket çalışanlarına sağlanmış olan indirimler karşılığında, mal ve/veya hizmet elde etmesi nedeniyle, bu uygulama TFRS 2’nin kapsamında muhasebeleştirilmiştir. Bu nedenle Şirket, 31 Aralık 2008 konsolide mali tablolarında, Şirket çalışanlarına sağlanan indirimin gerçeğe uygun değeri olan 9.528 TL’yi giderleştirmiştir ve aynı tutarı özkaynaklar içerisinde hisse bazlı ödemeler fonuna yansıtmıştır.

Halka arz sırasında oluşan hisse satış fiyatı : 4,60 TL

Şirket çalışanlarına uygulanan ortalama hisse satış fiyatı : 4,2937 TL

Şirket çalışanlarına satılan toplam hisse adedi (lot) : 31.104.948

Çalışanlara sağlanan faydanın toplam tutarı : 9.528 TL

Şirket yönetimi, Şirket çalışanları haricindeki diğer gruplara (PTT çalışanları, küçük yatırımcı ve alım gücü yüksek yerli yatırımcı) verilen indirimleri;

- Şirket’in söz konusu indirimler karşılığında elde ettiği herhangi bir hizmet veya ürün olmadığı ve
- Hazine’nin söz konusu indirimleri Şirket’in hissedarı olduğu için değil, halka arz yolu ile gerçekleşen tüm diğer özelleştirmelerde olduğu gibi, kamu otoritesi konumunda olduğu için küçük yatırımcıyı teşvik ederek sermayenin tabana yayılmasını gerçekleştirmek amacıyla verilmiş olduğu nedenlerinden yola çıkarak,

TFRS 2 kapsamında değerlendirmemiştir. Diğer gruplara verilen indirimlerin işlemin gerçekleştiği yıl olan 2008 sonu itibarıyla gerçeğe uygun değeri yaklaşık 34.000 TL’dir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup tarafından alınan ve verilen diğer teminatlar aşağıda sunulmuştur:

		31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
		Orijinal para birimi	TL	Orijinal para birimi	TL
Alınan teminatlar	ABD Doları	143.040	849.687	146.157	768.918
	TL	844.277	844.277	837.781	837.781
	Avro	32.158	213.869	31.190	188.016
		1.907.833		1.794.715	
Verilen teminatlar (*)	ABD Doları	171.513	1.018.822	172.418	907.075
	TL	589.422	589.422	523.470	523.470
	Avro	75.893	504.734	159.114	959.139
		2.112.978		2.389.684	

(*) Söz konusu tutarın 151.500 ABD Doları tutarındaki kısmı (31 Aralık 2018: 151.500 ABD Doları) TT Mobil'in İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında BTK'ya vermiş olduğu garantiden, 12.840 Avro tutarındaki kısmı (31 Aralık 2018: 12.840 Avro) 3G lisansı ihalesi için verilmiş garantiden ve 57.281 Avro tutarındaki kısmı (31 Aralık 2018: 57.281 Avro) 4.5G lisansı ihalesi için verilmiş garantiden oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un teminat, rehin ve ipotek (TRİ) pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Şirket tarafından verilen TRİ'ler	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	2.112.978	2.389.684
B.Konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	977.792	1.531.807
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunun temini amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	605.367	1.278.718
Toplam	3.696.137	5.200.209

Grup, distribütör firmalar tarafından satın alınarak taahhütlü kampanyalar kapsamında Grup müşterilerine satılacak cihaz alımlarının finansmanı için distribütör firmaların kullanacağı kredi 605.367 TL tutarındaki kısmına, Borçlar Kanunu'nun 128/1 maddesi uyarınca garantör olmuştur (31 Aralık 2018: 1.278.718 TL). Bu garantilerin sırasıyla 34.306 TL, 111.433 TL, 10.293 TL tutarındaki kısmı Akbank T.A.Ş., Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ve Türkiye İş Bankası A.Ş.'ye verilmiştir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

Diğer taahhütler

Grup'un 31 Aralık 2019 itibarıyla sponsorluk, reklam ve sigorta hizmet alımı ile ilgili 5.172 ABD Doları olmak üzere 30.723 TL (31 Aralık 2018: 34.196 TL) tutarında taahhüdü bulunmaktadır. Bu taahhütlerle ilgili ödemeler, sözleşmeler uyarınca 1 yıllık döneme yayılmıştır.

Grup'un 31 Aralık 2019 itibarıyla sabit kıymet alımı ile ilgili 224.132 TL, 76.767 ABD Doları, 13.723 Avro, 30 İngiliz Sterlini karşılığı olmak üzere toplam 771.638 TL (31 Aralık 2018: 864.009 TL) tutarında satın alım taahhüdü bulunmaktadır.

Türk Telekom İmtiyaz Sözleşmesi

İmtiyaz Sözleşmesi, Şirket ve BTK arasında 14 Kasım 2005 tarihinde Şirket'in özelleştirilmesi ve özelleştirmenin sonucu olarak Şirket'teki kamu hisselerinin %50'nin altına düşmesini takiben imzalanmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

- Sözleşme kapsamındaki telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülmesi,
- Gerekli telekomünikasyon tesislerinin kurulması ve işletilmesi, diğer işletmecilerin veya kanun uyarınca talepte bulunan diğer kişi ve kurumların kullanımına sunulması,
- Telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlanması ve sunulması.

İmtiyaz Sözleşmesi, sözleşmenin sona ermesi veya yenilenmemesi halinde Şirket'e, sistemin işleyişini etkileyen tüm teçhizatı bütün fonksiyonları ile birlikte çalışır vaziyette ve teçhizatın kurulu bulunduğu, kendi kullanımında olan taşınmazları BTK'ya veya BTK tarafından gösterilecek bir başka kuruluşa bedelsiz olarak devredilmesi yükümlülüğünü getirmektedir.

BTK'ca, Şirket'in İmtiyaz Sözleşmesindeki yükümlülüklerini yerine getirmedığının ve verilen süre içerisinde durumu düzeltmediğinin veya Şirket hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olduğunun tespiti halinde, Şirket'e, BTK'nın yazılı bildiriminden itibaren 90 günden az olmamak üzere yükümlülüklerini yerine getirmek üzere süre verilir. Bu süre içerisinde Şirket yukarıdaki yükümlülüklerine ait düzeltici bir programı BTK'ya sunar, BTK, programı kabul ettiği takdirde verilen programın sonunda anlaşmazlık hususları yeniden incelenir. Programın kabul edilmediği durumda BTK, Şirket'e verilen sürenin sonunda İmtiyaz Sözleşmesi'ni feshedebilir.

İmtiyaz Sözleşmesi, telekomünikasyon hizmetlerinin sağlanması ile ilgili olarak Şirket'e hizmet sunumuna ilişkin bir takım yükümlülükler getirmektedir.

İmtiyaz Sözleşmesi, İmtiyaz Sözleşmesi'nden ve telekomünikasyon şebekesinin kurulması ve işletilmesinden doğan, yürürlükteki yasalar ya da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından yapılmış olan anlaşmalar gereği tahakkuk ettirilen tüm ödemelerin Şirket tarafından yapılmasını gerekli kılar. Bu ödemeler özellikle, frekansların kullanımı için ödenen ruhsat ve kullanım ücretlerini içerir. Ayrıca, Şirket'in elde edeceği yıllık net satışlarının %0,35'ini BTK'nın masraflarına katkı payı olarak BTK'ya ödemesi gerekmektedir.

İmtiyaz Sözleşmesi'ne göre, altyapıya ilişkin erişim talepleri teknik imkanlar dahilinde ve ayırım gözetmeden karşılanır. Buna ek olarak, Şirket'in BTK tarafından onaylanan referans erişim ve arabağlantı teklifleri yayınlaması gerekmektedir. İmtiyaz Sözleşmesi Şirket'e ayrıca, evrensel hizmet yükümlülüğü getirmektedir. Şirket, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu'nun "Evrensel Hizmetin Gelirleri" başlıklı altıncı maddesi uyarınca, Şirket, net satış hasılatının %1'ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar, evrensel hizmet katkı payı olarak BTK hesabına yatırır ve Kurum takip eden ayın sonuna kadar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'na bildirir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

Türk Telekom İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Bu meblağ aynı süre içerisinde Bakanlığın merkez saymanlık müdürlüğü hesabına aktarılır ve bütçeye “Evrensel Hizmet Gelirleri” adı altında gelir kaydedilir.

Şirket tarafından uygulanacak tarifeler BTK düzenlemelerinde açıkça belirtilmediği müddetçe BTK’nın onayına tabidir.

Müşteri faturalarının içeriği, ilgili yasa ve yönetmelikler çerçevesinde belirlenir. Her bir hizmet için ayrı ayrı fatura düzenlenebileceği gibi bir aboneye verilen birden fazla hizmet için tek fatura düzenlenebilir. Birden fazla hizmet için tek fatura düzenlenmesi halinde faturada hizmetlerin bedeli ayrı ayrı gösterilir. Abonelere, talep etmeleri durumunda, teknik imkanlar dahilinde ve ücret mukabilinde detaylı fatura gönderilir.

İmtiyaz Sözleşmesi’nin diğer hükümleri iletişimin gizliliğinin sağlanması ve müşteri şikâyetlerinin giderilmesi için etkin yöntemler kurulmasına ilişkindir.

TT Mobil GSM ve IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri ve IMT Yetki Belgesi

Şirket’in GSM ve IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri ve IMT Yetki Belgesi uyarınca, Şirket lisans bedellerinin ve kullanım hakkı ücretinin %6’sı oranındaki kesin teminat tutarları nakit ve/veya banka teminat mektubu ile sağlanmaktadır. Herhangi bir zamanda, Şirketin sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmede tespit edilirse, BTK teminatları irat olarak kaydetme hakkına sahip olacaktır.

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi, TT Mobil ve BTK arasında 12 Ocak 2005 tarihinde, daha önce Aycell ve Aria ile yapılan GSM 1800 imtiyaz sözleşmelerine karşılık gelmek üzere kararlaştırılmış; 20 Haziran 2008’de BTK tarafından yapılan GSM 900 İlave Frekans Bandı ihalesi sonrasında bazı değişiklikler yapılmış, 26 Ağustos 2015 tarihinde BTK tarafından yapılan IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi sonrasında sözleşme (TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesi) yeniden düzenlenmiştir.

TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesinin konusu, GSM 1800 standartlarında bir mobil telefon sisteminin kurulması, geliştirilmesi, işletilmesi ve sistemin sözleşme süresi sonunda BTK’ya veya BTK’nın göstereceği kuruluşa çalışır vaziyette devredilmesidir.

TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesi ile TT Mobil’e 1800 MHz bandında 75 kanal ve 900 MHz bandında 12 kanal tahsis edilmiştir. TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesi’nin süresi 11 Ocak 2001’den itibaren 25 yıldır.

TT Mobil, TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesi’nin süresinin bitiminden 24 ve 6 ay önceki tarihler arasında Kurum’a, lisansın yenilenmesi için belgelerle başvurabilir. Kurum yenileme talebini o tarihteki mevzuat uyarınca değerlendirerek, işletmecinin lisansını yenileyebilir. Sözleşme uzatılmadığı takdirde lisans süresinin bitiminde kendiliğinden sonra erer. Bu durumda TT Mobil, GSM 1800 sistemine ait merkezi işletme birimleri olan Şebeke Yönetim Merkezi (Network Management Center), Gateway santralleri ve merkezi abone işleri sistemi (her türlü teknik donanımı dahil) ile sistemin işleyişi etkileyici tüm teçhizatı ve bu teçhizatın kurulu bulunduğu TT Mobil’in kullanımında olan taşınmazları Kurum’a veya Kurum’un göstereceği kuruluşlara bedelsiz olarak devredecektir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

TT Mobil, işlettiği şebekeleri ve vermekte olduğu hizmetleri teknolojik gelişmelere ve varsa hizmetle ilgili uluslararası anlaşmalara uygun olarak verecek ve yenileyecektir. TT Mobil, Sözleşme kapsamındaki tesisleri sözleşme süresinin sonuna kadar, iyi ve çalışır durumda bulunduracaktır.

Lisans ücreti, TT Mobil tarafından İmtiyaz Sözleşmesinin imzalanması öncesinde ödenmiştir.

TT Mobil, 151.500 ABD Doları tutarında kesin teminat vermiştir. TT Mobil, bu teminata ilave olarak, 20 Haziran 2008'de BTK tarafından yapılan GSM 900 İlave Frekans Bandı ihalesi sonrasında ihale bedelinin %6'sına tekabül eden 760 TL miktarında kesin teminat vermiştir. TT Mobil'in sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmedığının saptanması halinde Kurum, teminatı irat kaydedecektir.

TT Mobil, BTK'nın onayı ve ilgili Yönetmelik'te yer alan hükümler çerçevesinde sözleşme konusu lisansını devredebilir. Ancak, Türkiye'de GSM 900 veya GSM 1800 lisansı bulunan şirketlere, bu şirketlerin ortaklarına veya bu şirketlerin veya ortaklarının doğrudan veya dolaylı bir biçimde hisse sahibi oldukları ya da başka yollarla kontrolleri altında bulundurdıkları şirketlere ve iştiraklerine ve bunların tamamının yöneticileri ile birinci ve ikinci dereceden kan ve sıhrî hissîmlarına hangi surette olursa olsun devredemez. Böyle bir devir tespit edildiği durumda, kendilerine verilmiş olan GSM 1800 lisansı BTK tarafından iptal edilir.

Hisse devrine mer'î mevzuat hükümleri uygulanacaktır. Kontrol mekanizmasının değişmesi sonucunu doğuracak olan devralmalarda Rekabet Kurumu'nun onayı da alınacaktır.

Hazine'ye ödenecek pay

TT Mobil, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdikleri gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi mali yükümlülükler, işletmecinin mobil baz istasyonunun bulunduğu tesisin kurulum ve işletilmesine ilişkin diğer mobil işletmecilerden elde ettiği bedeller ve faturanın şeklinde veya içeriğinde (müşteri bilgileri, işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı gibi) veya hizmetin ilişkin olduğu dönemin belirlenmesinde yapılan hatalar ya da mükerrer düzenlenen faturalar nedeniyle aynı yıl içinde düzeltmeye konu edilen kayıtlarda yer alan bedeller ile raporlama amacıyla muhasebeleştirdikleri tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının %15'ini Hazine payı olarak ödeyecektir.

BTK masraflarına katkı payı

TT Mobil, elde edeceği yıllık net satışlarının %0,35'ini Kurum masraflarına katkı payı olarak, elde ettiği yılı takip eden yılın Nisan ayının son iş gününe kadar BTK'ya ödemektedir.

Kapsama alanı

TT Mobil, 11 Ocak 2001'den itibaren 3 yıl içinde Türkiye nüfusunun en az %50'sini ve 11 Ocak 2001'den itibaren 5 yıl içinde Türkiye nüfusunun en az %90'ını kapsama alanı içine (bina dışında 2 Watt'a kadar) alacaktır. Nüfusu 10.000'den az olan yerleşim birimleri hesaplamaya alınmaz. Bu alanlar TT Mobil'in tek başına kapsaması gereken alanlar olup sözleşmede tanımlanan roaming ile sağlanmayacaktır. BTK'nın istemi üzerine yılda en çok iki adet yerleşim yeri TT Mobil tarafından öncelikli olarak kapsama alanı içine alınacaktır.

31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla TT Mobil kapsama alanı ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmiştir.

Verilecek hizmetler

TT Mobil, GSM Association tarafından uygulanan GSM MoU çerçevesinde öngörülen hizmetleri, GSM lisans anlaşmasında sayılanlarla (temel GSM hizmetleri, telefon, abonelerin acil yardım çağrıları için ücretsiz hizmet gibi) sınırlı olmamak üzere verecektir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Hizmet kalitesi

TT Mobil, GSM 1800 uluslararası standartlarında ITU-T'nin (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği – Telekomünikasyon Standartlaştırma Birimi) önerilerinde belirtilen telefon hizmeti ile ilgili kalite standartlarına uyacaktır. Kapsama alanı içindeki alanlarda lisanslı şebeke içi arama blokaj oranı %5'ten, arama başarısızlık oranı ise %2'den fazla olmayacaktır.

Tarifeler

TT Mobil, BTK düzenlemelerine aykırı olmamak koşuluyla kendi tarifelerini serbestçe belirleyebilir.

Acil durumlar

TT Mobil, acil durumlarda abone ve kullanıcıların ihtiyaçlarını giderecek gereken önlemleri alacak ve bu durumlara öncelik verecektir. Ancak, sağlık, yangın, afet ve güvenlik gibi olayların gerektirdiği hallerde kamu kurum ve kuruluşlarına öncelik tanıyacaktır. TT Mobil, acil durumlarda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın istemi üzerine kullanılmak üzere, en az 2 adet mobil baz istasyonu bulunduracaktır.

Yatırım planları

TT Mobil Yönetmelik uyarınca, her yıl 1 Aralık gününe kadar, takip eden takvim yıllarına ilişkin yatırım planını BTK'ya sunacaktır. Bu planlar 3 yıllık olarak hazırlanacak ve dinamik talep tahminleri ile birlikte kurulacak santral, baz istasyonları ve baz kontrol istasyonlarının sayısı ve yerleri ve çalışma süresi, yatırım bedelleri hakkında bilgi içerecektir. Yatırım planının alınmasından itibaren 120 gün içinde BTK, planların Sözleşme'nin 6'ncı maddesine uygunluğunu onaylayacaktır. Sözleşmenin 6'ncı maddesindeki yükümlülüklerin karşılanmasını müteakip yatırım planları bilgilendirme amacıyla BTK'ya sunulacaktır.

Ulusal dolaşım

TT Mobil, ulusal roaming yapabilmek amacıyla, Türkiye'deki diğer lisanslı GSM şebekeleri ile sözleşme yapabilir. Roaming anlaşması ve bununla ilgili ekonomik koşullar, imzadan önce görüşü alınmak üzere BTK'ya sunulacaktır.

İşletmenin askıya alınması

BTK, savaş, genel seferberlik vb. durumlarda, kamu güvenliği ve ulusal savunma için gerekli gördüğü takdirde, sınırlı veya sınırsız bir süreyle TT Mobil'in faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını askıya alabilir ve doğrudan doğruya şebekeyi işletebilir. Bu durumda geçecek süre, lisans süresine eklenir ve bu dönemde elde edilen gelir TT Mobil'e ait olur.

BTK tarafından sözleşmenin feshi

BTK aşağıdaki nedenlerden dolayı lisansı iptal ve lisans sözleşmesini feshedebilir:

- i) TT Mobil hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olması,
- ii) TT Mobil'in sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğinin ve verilen süre zarfında durumu düzeltmediğinin saptanması,
- iii) TT Mobil'in kendisine tahsis edilen frekanslar veya GSM 1800 sisteminde kullanılması için BTK'nın TT Mobil'e tahsis edeceği diğer frekanslar dışında faaliyet gösterdiğinin belirlenmesi, verilen süre içinde bu faaliyetine son vermemesi,

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

GSM 1800 Sayısal Hücreli Mobil Telefon Sistemi Kurulması ve İşletilmesi ile İlgili Lisans Verilmesine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

BTK tarafından sözleşmenin feshi (devamı)

iv) TT Mobil'in lisans ücretini ödememesi.

Ancak yukarıdaki nedenlerden (iv) bendi hariç olmak üzere, TT Mobil'e, BTK'nın yazılı bildiriminden itibaren 90 günden az olmamak üzere yükümlülüğünü yerine getirme olanağı tanınacaktır. Bu süre zarfında, TT Mobil, sözleşmedeki yükümlülüklerine ait düzeltici bir programı BTK'ya sunar. Eğer bu program BTK tarafından kabul edilirse, verilen programın sonunda anlaşmazlık hususları yeniden incelenir. Programın kabul edilmediği durumda BTK, TT Mobil'e verilen sürenin sonunda sözleşmeyi feshedebilir. Sözleşmenin feshi halinde, TT Mobil, GSM1800 sistemini oluşturan teçhizatın tümünü bedelsiz olarak BTK'ya devredecektir.

Sigorta

TT Mobil, kurduğu ve işlettiği telekomünikasyon tesis ve hizmetleri için lisans süresi boyunca tüm risklere karşı sigorta yaptıracaktır.

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi

TT Mobil, 30 Nisan 2009 tarihinde BTK ile İmtiyaz Sözleşmesi'ni imzalayarak KDV hariç 214.000 Avro değerindeki 3G lisansını almıştır. Lisans süresi, sözleşmenin taraflarca imzalandığı tarihten itibaren 20 yıl olup; 3G hizmetleri, 30 Temmuz 2009 tarihi itibarıyla sunulmaya başlanmıştır. 26 Ağustos 2015 tarihinde BTK tarafından yapılan IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi sonrasında sözleşme (TT Mobil İmtiyaz Sözleşmesi) yeniden düzenlenmiştir.

Sözleşmeye göre;

- TT Mobil, abone ve kullanıcıların kamu güvenlik kuruluşları ve diğer kamu kurumlarına yönelik 112 ve diğer acil durum hizmetlerine ilişkin çağrılarını ve aranan kurumlar tarafından bu çağrıların başka birime yönlendirilmesi maliyetine katlanmak suretiyle ücretsiz olarak sağlamakla yükümlüdür.
- TT Mobil, acil durumlarda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın istemi üzerine kullanılmak üzere, en az 2 adet IMT-2000/UMTS mobil baz istasyonu bulunduracaktır.
- TT Mobil, sözleşmenin imza tarihinden itibaren ilk 5 yıl içinde, TT Mobil hisselerinin mevcut hissedarlar ve hissedarların iştirakleri dışındaki kişi ve kurumlara %10'u aşan her devrinde BTK'nın onayını alacaktır. Kontrol unsurunun el değiştirmesine yol açan her nevi hisse devri BTK onayına tabidir.
- TT Mobil, lisans ücretinin %6'sı oranındaki 12.840 Avro tutarındaki banka teminat mektubunu kesin teminat olarak vermiştir. TT Mobil'in sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğinin saptanması halinde BTK, teminatı irat kaydedecektir. İşletmeci, teminatın irat kaydedilmesi durumunda 30 gün içinde yeni kesin teminat verecektir. Söz konusu sürede kesin teminatın getirilmemesi durumunda sözleşme BTK tarafından feshedilebilecektir.
- TT Mobil, Yönetmelik uyarınca her yıl 1 Aralık gününe kadar, takip eden takvim yılına ilişkin yatırım planını sözleşmenin imzalanmasını müteakip sözleşme süresince BTK'ya sunacaktır. Bu plan, üç yıllık olarak hazırlanacak ve kurulacak santral, baz istasyonları ve kontrol istasyonlarının sayısını, yerlerini, kapsama alanı bilgilerini, yatırım bedellerini ve bir önceki yatırım planının gerçekleşme oranları ile varsa sapma nedenleri vb. hususlarını içerecektir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

- TT Mobil, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdiği gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi mali yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştirdiği tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının %15'ini Hazine payı olarak öder.
- TT Mobil, elde edeceği yıllık net satışlarının %0,35'ini Kurum masraflarına katkı payı olarak, elde ettiği yılı takip eden yılın Nisan ayının son iş gününe kadar BTK'ya ödemektedir.

Kapsama alanı yükümlülüğü:

TT Mobil, İmtiyaz Sözleşmesinin imzalanmasını takiben;

- 3 yıl içerisinde büyükşehir belediyeleri sınırları içinde kalan nüfusu,
- 6 yıl içinde tüm il ve ilçe belediye sınırları içinde kalan nüfusu,
- 8 yıl içinde nüfusu 5.000'in üzerinde olan tüm yerleşim alanları içinde kalan nüfusu,
- 10 yıl içinde nüfusu 1.000'in üzerinde olan tüm yerleşim alanları içinde kalan nüfusu,

kapsama alanı içine alacaktır.

Bu alanlar TT Mobil'in tek başına kapsaması gereken alanlar olup dolaşım (roaming) ile sağlanmayacaktır.

TT Mobil, kapsama alanında BTK düzenlemelerine, ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü) standartlarına ve ITU (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği) standart, karar ve tavsiye kararlarına uygun hizmet kalitesini sağlamakla yükümlüdür.

BTK'nın istemi üzerine yılda en fazla iki adet alan (yerleşim yeri) TT Mobil tarafından öncelikli olarak kapsama alanı içine alınacaktır.

Mücbir sebepler dışında kapsama alanı yükümlülüğünün yerine getirilmesinin geciktirilmesi halinde; ilgili Mevzuat çerçevesinde idari para cezası uygulanacaktır. Kapsama yükümlülüğünün yerine getirilmesinin iki yıldan fazla geciktirilmesi halinde sözleşme BTK tarafından feshedilebilecektir.

Elektronik haberleşme şebekesinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar:

TT Mobil, her yıl, yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları vb. altyapı niteliğindeki tesislere yaptığı yatırımlar hariç olmak üzere elektronik haberleşme şebekesine ilişkin yatırımlarının (donanım, yazılım gibi);

- a) En az %40'ını Sözleşme'nin imzalanmasından itibaren birinci yıl en az 200, ikinci yıl en az 300, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 500 mühendisin çalıştığı, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Türkiye'de kurulmuş Ar-Ge Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden veya Sözleşme'nin imzalanmasından itibaren birinci yıl en az 150, ikinci yıl en az 250, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 350 mühendisin çalıştığı bu Ar-Ge merkezi ile birlikte birinci yıl en az 50, ikinci yıl en az 100, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 150 mühendisin çalıştığı Teknik Destek Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden sağlayacaktır.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Elektronik haberleşme şebekesinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar: (devamı)

Bir tedarikçi şirket, Ar-Ge ve Teknik Destek Merkezleri'ni başka bir tedarikçi şirketle birlikte kuramaz; ancak Türkiye'de yerleşik bir şirket, kurum veya kuruluşla kurabilir. Tedarikçi şirketin bu merkezlerde en az %50 (yüzde elli) ortaklığı bulunmalıdır. Türkiye'de yerleşik söz konusu şirket, kurum veya kuruluşların başka bir tedarikçi şirket ile birlikte kurdukları bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren Ar-Ge ve Teknik Destek Merkezleri bulunmamalıdır.

Tedarikçi şirket tarafından çalıştırılacak mühendisler içerisinde mevzuat çerçevesinde kısmi zamanlı çalışacak üniversite öğretim elemanları da yer alabilir. Öğretim elemanları sayısı, yukarıda belirtilen toplam çalışan mühendis sayısının %5'inden fazla olamaz.

TT Mobil, elektronik haberleşme şebekesine ilişkin yatırımlarını tedarikçi şirketlerin yukarıda ifade edilen şartları sağlayıp sağlamadıklarını kontrol ve tespit ederek gerçekleştirmekle yükümlüdür.

b) En az %10'unu da Türkiye'de ürün veya sistem geliştirmek üzere kurulmuş olan KOBİ niteliğindeki tedarikçilerden sağlayacaktır.

TT Mobil'in şebekesinde kullanacağı tüm bağımsız yazılım ve donanım birimleri, birbirleri ile açık arayüzler ile bağlantılı olacaktır.

BTK, bu maddenin uygulanmasına yönelik, gerekli gördüğünde denetim yapabilir veya uygun gördüğü kurum veya kuruluşla denetim yaptırabilir. Denetimin masrafları TT Mobil tarafından karşılanır.

TT Mobil'in, yukarıda yer alan hükümlere aykırı olarak mal ve hizmet tedarik ettiğinin tespit edilmesi durumunda; TT Mobil'e bir önceki takvim yılındaki cirosunun %1'ine kadar para cezası uygulanır.

TT Mobil'in söz konusu yükümlülükleri yerine getirmemesi durumunda, her yıl için ayrı ayrı değerlendirilmek üzere TT Mobil'e, yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları vb. altyapı niteliğindeki tesislere yaptığı yatırımlar hariç olmak üzere şebekeye ilişkin yatırımlarının (donanım, yazılım gibi) toplam tutarının %40'ı oranında ceza ayrıca tahakkuk ettirilir. Bu hüküm İmtiyaz Sözleşmesi'nin imzalanmasını takiben ilk üç yıl için geçerli olup, yıllık süreler imtiyaz sözleşmesinin imzalanması ile başlar.

Sözleşmenin BTK tarafından feshi:

BTK aşağıdaki sebeplerle sözleşmeyi feshedebilir:

- TT Mobil hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olması,
- TT Mobil'in sözleşmedeki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmediğinin ve verilen süre içinde durumu düzeltmediğinin saptanması,
- TT Mobil'in kendisine tahsisli frekanslar dışında faaliyet gösterdiğinin belirlenmesi, verilen süre içerisinde bu faaliyetlerine son vermemesi,
- TT Mobil'in BTK tarafından belirlenen şartlarda ulusal dolaşım yükümlülüğüne uymaması,
- TT Mobil'in daha önce imzalamış olduğu diğer imtiyaz sözleşmesinin feshedilmesi.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Elektronik haberleşme şebekesinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar: (devamı)

Bu hallerde TT Mobil'e, BTK'nın yazılı bildiriminden itibaren 90 günden az olmamak üzere yükümlülüğünü yerine getirme olanağı tanınacaktır. TT Mobil'in, verilen süre içinde yükümlülüklerinin tamamını yerine getirmemesi durumunda sözleşme BTK tarafından feshedilecektir. Sözleşmenin herhangi bir şekilde feshi halinde lisans ücreti dahil TT Mobil tarafından herhangi bir ücret talep edilemez. Sözleşmenin BTK tarafından feshi halinde TT Mobil, sistemi oluşturan ve sistemin işleyişini etkileyen her türlü yazılımı, teçhizatı (kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları, anten vs dahil), bu teçhizatın kurulu bulunduğu TT Mobil'in kullanımında olan her türlü bilgi ve belgeyi BTK ya da BTK'nın göstereceği kuruluşa, her türlü rehin, ipotek, haciz ve benzeri hukuki takyidattan ari, bedelsiz ve bütün fonksiyonları ile çalışır durumda devredecektir.

26 Ağustos 2015 tarihinde BTK tarafından IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi gerçekleştirilmiştir.

TT Mobil 27 Ekim 2015 tarihi itibarıyla Sayısı Sınırlandırılmış Kullanım Hakkı Yetki Belgesi ile IMT hizmeti sunmak üzere yetkilendirilmiştir.

Yetki Belgesi'ne göre;

- TT Mobil, acil yardım çağrı hizmetlerini her halükarda maliyetine de katlanmak suretiyle Kurum düzenlemeleri çerçevesinde ücretsiz olarak sağlamakla ve bu konudaki Kurum düzenlemelerine uymakla yükümlüdür.
- TT Mobil, Bakanlığın istemi üzerine afet ve acil durum hallerinde IMT hizmetlerinin sunulması amacıyla kullanılmak üzere, en az 2 adet mobil baz istasyonu bulundurmakla yükümlüdür.
- TT Mobil, yetkilendirilmesinden itibaren ilk beş (5) yıl içinde, şirket hisselerinin mevcut hissedarlar ve hissedarların iştirakleri dışındaki kişi ve kurumlara %10'u aşan her devrinde Kurumun onayını alacaktır. Kontrol unsurunun el değiştirmesine yol açan her devir Kurum onayına tabidir.
- TT Mobil, kullanım hakkı ücretinin yüzde altı (%6)'sı oranındaki toplam 57.300 Avro cinsinden banka teminat mektubunu kesin teminat olarak vermiştir. TT Mobil'in bu yetkilendirmesinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmedikçe saptanması halinde, Kurum teminatı irat kaydedecektir. İşletmeci teminatın irat kaydedilmesi durumunda otuz (30) gün içinde yeni kesin teminat verecektir. Söz konusu sürede kesin teminatın getirilmemesi durumunda yetkilendirme BTK tarafından iptal edilebilecektir.
- TT Mobil, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdiği gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi malî yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştirdiği tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının %15 (yüzdeonbeş)'ini hazine payı olarak öder.
- TT Mobil, Kurum tarafından ilgili mevzuata göre belirlenen oranda ve usule göre idari ücreti Kuruma öder.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Kapsama alanı yükümlülüğü

TT Mobil, Yetki Belgesi’nin verilmesini takiben,

- 8 yıl içerisinde ve sonrasında Türkiye nüfusunun en az % 95’ini
- 8 yıl içerisinde ve sonrasında tüm il ve ilçelerin her birinde nüfusun en az % 90’ını
- 3 yıl içerisinde otoyollar, hızlı ve yüksek hızlı tren hatları ve 1 (bir) kilometre uzunluğun üzerindeki tüm tünellerin en az %99’unu
- 6 yıl içerisinde bölünmüş karayollarının en az %95’ini
- 10 yıl içerisinde konvansiyonel tren hatlarının en az %90’ını

kapsama alanı içine alacaktır. Ayrıca TT Mobil; yetkilendirmeyi müteakip ayrıca; birinci yılın sonundan itibaren ilave otoyol, hızlı ve yüksek hızlı tren hatları ve 1 (bir) kilometre uzunluğun üzerindeki tünellerin hizmete açılmasını müteakip iki (2) yıl içerisinde en az %99’unu, dördüncü yılın sonundan itibaren ilave bölünmüş karayollarının, hizmete açılmasını müteakip iki (2) yıl içerisinde en az %95’ini ve sekizinci yılın sonundan itibaren ilave konvansiyonel tren hatlarının, hizmete açılmasını müteakip iki (2) yıl içerisinde en az %90’ını kapsama alanı içine alacaktır.

TT Mobil’in IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmesi uyarınca kapsadığı alanlar, hizmet kalitesi maddesindeki kriterleri sağladığı takdirde bu yetkilendirme kapsamında da kapsanmış kabul edilir. Ayrıca TT Mobil’in IMT hizmetleri sunmak üzere bu yetkilendirme kapsamında kapsadığı alanlar da, IMT-2000/UMTS hizmetlerine ilişkin kapsama yükümlülüğünün tespitinde kapsanmış olarak kabul edilir.

Kapsama alanı yükümlülüğü, TT Mobil’in tek başına sağlaması gereken bir yükümlülük olup, ulusal dolaşım (roaming) ile sağlanmayacaktır. Bununla birlikte TT Mobil kapsama yükümlülüğü bulunan alanlarda telsiz erişim şebekesi paylaşımı yapabilecektir.

BTK’nın istemi ve bu alanlar için belirleyeceği hizmet kalitesi standartları çerçevesinde, yılda en fazla iki adet yerleşim yeri TT Mobil tarafından öncelikli olarak kapsama alanı içine alınacaktır.

Mücbir sebepler dışında kapsama alanı yükümlülüğünün yerine getirilmesinin geciktirilmesi halinde; İlgili Mevzuat çerçevesinde idari para cezası uygulanır. Kapsama yükümlülüğünün yerine getirilmesinin iki (2) yıldan fazla geciktirilmesi halinde ise yetkilendirme BTK tarafından iptal edilebilecektir.

Hizmet kalitesi yükümlülüğü

TT Mobil, kapsama yükümlülüğü bulunan alanlarda kullanıcı başına %95 olasılıkla asgari 2 Mbit/sn veri indirme hızını sağlayacaktır. Bu yükümlülüğün denetimine ilişkin hususlar BTK tarafından belirlenir.

Bu veri iletim hızları asgari değerler olup, Kurum ETSI standartları, ITU standart, karar ve tavsiye kararları, ülkemizin kalkınma planındaki hedefleri, teknolojik gelişmeler ve kullanıcı ihtiyaçları gibi hususları dikkate alarak TT Mobil’in sağlaması gereken hizmet kalitesi yükümlülüklerini düzenler.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Telsiz erişim şebekesinin paylaşımı;

İlgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak şartıyla TT Mobil, IMT hizmetlerinin verilmesi için kurulacak olan telsiz erişim şebekesini IMT hizmetleri sunmak üzere yetkilendirilmiş diğer işletmeciler ile birlikte kurup kullanabilecek, ayrıca telsiz erişim şebekesi içerisindeki bağlantıları gerçekleştirebilmek için gerekli iletim hatlarını bu konuda yetkilendirilmiş işletmecilerden kiralayabilecektir.

Bu hak, TT Mobil'in yetkilendirme kapsamındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz ve söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi için dayanak teşkil etmez. TT Mobil, paylaşımdan kaynaklanan sorunlar sebebiyle yetkilendirme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınmaz. TT Mobil, paylaşım yapması halinde yetkilendirmesi kapsamında verdiği hizmetin kesintiye uğramaması için gerekli tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

TT Mobil, yetkilendirmeyi müteakip nüfusu 10.000 (onbin)'in altında olan tüm yerleşim yerlerinde;

- a) Bu yetkilendirme kapsamında yeni kuracağı anten tesislerini (bina içi anten tesisleri hariç olmak üzere) diğer işletmeciler ile aktif telsiz erişim şebekesi paylaşımına imkan verecek şekilde kurmakla ve paylaşmakla,
- b) Bu yetkilendirme kapsamında yeni kuracağı anten tesisleri için, yetkilendirmeyi müteakip söz konusu yerleşim yerlerinde diğer işletmeciler tarafından yeni kurulan anten tesisi bulunması halinde bu anten tesisini aktif telsiz erişim şebekesi paylaşımı yaparak kullanmakla,

yükümlüdür. Bu yetkilendirmeyi müteakip IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri kapsamında yeni kurulan anten tesisleri de bu fıkra da getirilen yükümlülük kapsamındadır.

TT Mobil, yetkilendirmeyi müteakip otoyollar, hızlı ve yüksek hızlı tren hatları, bölünmüş karayolları, tüneller ile konvansiyonel tren hatları kapsamı için bu yetkilendirme kapsamında yeni kuracağı anten tesislerinde aktif telsiz erişim şebekesi paylaşımı yapmakla yükümlüdür. Bu yetkilendirmeyi müteakip IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmeleri kapsamında yeni kurulan anten tesisleri de söz konusu yükümlülük kapsamındadır.

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar

TT Mobil her yıl yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları ve benzeri altyapı niteliğindeki tesislere yaptıkları yatırımlar hariç olmak üzere, şebekeye ve haberleşme hizmetlerine ilişkin yatırımlarının (donanım, yazılım gibi);

En az %40'ını, yetkilendirmeyi müteakip;

İki (2) yıl içinde en az 500 mühendis ve 100 araştırmacının çalıştığı bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Türkiye'de kurulmuş Ar-Ge Merkezi bulunan, dört (4) yıl içerisinde 500 mühendis ve 250 araştırmacının çalıştığı Ar-Ge Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden sağlamakla veya,

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar (Devamı)

iki (2) yıl içinde en az 350 mühendis ve 100 araştırmacının çalıştığı bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere Türkiye’de kurulmuş Ar-Ge Merkezi ile birlikte ayrıca iki (2) yıl içinde en az 150 mühendisin çalıştığı Teknik Destek Merkezi bulunan, dört (4) yıl içerisinde 350 mühendis ve 250 araştırmacının çalıştığı Ar-Ge Merkezi ile birlikte ayrıca dört (4) yıl içinde en az 150 mühendisin çalıştığı Teknik Destek Merkezi bulunan tedarikçi şirketlerden sağlamakla yükümlüdür.

En az %10’unu da Türkiye’de ürün veya sistem geliştirmek üzere kurulmuş olan KOBİ niteliğindeki tedarikçiler tarafından Türkiye’de üretilen ürünlerden sağlamakla yükümlüdür.

TT Mobil’in kendi bünyesinde ayrı bir birim şeklinde örgütlediği veya bütün hisselerine sahip olmak kaydıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Ar-Ge projeleri geliştirmek üzere ayrı bir şirket olarak kurduğu Ar-Ge merkezinde araştırmacı statüsünde çalışan personelin; yetkilendirmeyi müteakip iki yıl içerisinde en fazla 60’ı ve dört yıl içerisinde en fazla 150’si de bu fıkranın (a) bendinde yer alan araştırmacı sayılarına ilişkin yükümlülük kapsamında dikkate alınır.

Tedarikçi şirket ve/veya TT Mobil tarafından Ar-Ge merkezlerinde çalıştırılacak araştırmacılar içerisinde mevzuat çerçevesinde Ar-Ge merkezinde kısmi zamanlı çalışan veya üniversitede bulunup tedarikçi şirketin ve/veya TT Mobil’in talep ettiği konularda akademik çalışmalar yürüten üniversite öğretim elemanları da yer alabilir. Öğretim elemanları sayısı, bu fıkranın (a) bendinde belirtilen toplam çalışan araştırmacı sayısının %10’undan fazla olamaz.

Bir tedarikçi şirket, Ar-Ge ve teknik destek merkezlerini diğer tedarikçi şirketler hariç olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren ve diğer tedarikçi şirketlerle birlikte kurduğu Ar-Ge ve teknik destek merkezleri bulunmayan, Türkiye’de yerleşik bir şirket, kurum veya kuruluşla beraber kurabilir. Tedarikçi şirketlerin söz konusu merkezlerde en az %50 ortaklığı bulunmalıdır.

TT Mobil’in şebekesinde kullanacağı tüm bağımsız yazılım ve donanım birimleri, birbirleri ile açık arayüzler ile bağlantılı olacaktır. TT Mobil şebekeye ilişkin yatırımlarını (donanım, yazılım gibi), tedarikçi şirketlerin ve KOBİ’lerin yukarıda ifade edilen şartları sağlayıp sağlamadıklarını kontrol ve tespit ederek gerçekleştirmekle yükümlüdür.

TT Mobil, her yıl yer kiralama, kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları ve benzeri altyapı niteliğindeki tesislere yaptıkları yatırımlar hariç olmak üzere, şebekeye ilişkin yatırımlarının (baz istasyonu, anahtarlama, yönlendirici gibi ürünlerle sınırlı olmaksızın şebekeye ve haberleşme hizmetlerine ilişkin donanım ve yazılım ürünleri); yetkilendirilmesini müteakip birinci yıl içinde en az %30, ikinci yıl içinde en az % 40, üçüncü ve devam eden yıllar içinde en az % 45’ini 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında yerli malı olduğu belirlenen ürünlerden sağlamakla yükümlüdür. Tedarikçi şirketlerin ve KOBİ’lerin TT Mobil’e sağladığı ürünlerin yerli malı olduğu belirlenen kısımları da bu yükümlülük kapsamında dikkate alınır. Bununla birlikte; yerli malı olduğu belirlenen ürünlerin piyasada bulunma durumu, üreticilerin arz kapasitesi ve diğer koşullar nedeniyle bu fıkarda yer alan yükümlülüklerini yerine getiremeyeceğini öngören TT Mobil, gerekçeleri ile birlikte yükümlülük dönemi bitmeden en az altı (6) ay öncesinden Kuruma başvurur. Kurum gerekli görürse söz konusu yükümlülüğü anılan dönem itibarıyla azaltabilir veya kaldırabilir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar (Devamı)

Ayrıca bir önceki paragraftaki yükümlülüklere ilaveten TT Mobil; söz konusu fıkrada belirtilen şebekeye ve haberleşme hizmetlerine ilişkin yatırımlarının dörder yıllık süreler için ölçülmek üzere, yetkilendirmeyi müteakip ilk dört yılda ortalama en az % 30'unu, ikinci dört yılda ortalama en az %40'ını ve üçüncü dört yılda ortalama en az %45'ini 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında yerli malı olduğu belirlenen ürünlerden olacak şekilde sağlamakla yükümlüdür. Tedarikçi şirketlerin ve KOBİ'lerin TT Mobil'e sağladığı ürünlerin yerli malı olduğu belirlenen kısımları da bu yükümlülük kapsamında dikkate alınır.

Bununla birlikte, yerli malı olduğu belirlenen ürünlerin piyasada bulunma durumu, üreticilerin arz kapasitesi ve diğer koşullar nedeniyle bu fıkrada yer alan yükümlülüklerini yerine getiremeyeceğini öngören TT Mobil, gerekçeleri ile birlikte yükümlülük dönemi bitmeden en az altı (6) ay öncesinden Kuruma başvurur. Kurum söz konusu yükümlülüğü, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görüşünü almak kaydıyla, anılan dönem itibarıyla azaltabilir veya kaldırabilir. Bu paragrafta ifade edilen yükümlülük ile bir önceki paragraftaki yükümlülükler birbirinden ayrı olarak değerlendirilir.

Bu madde kapsamındaki yükümlülüklerin karşılanıp karşılanmadığı, TT Mobil'in IMT-2000/UMTS İmtiyaz Sözleşmesinin şebekede kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlara dair maddesi kapsamındaki yükümlülükleri ile birlikte değerlendirilir.

Yetkilendirmenin iptali;

BTK, aşağıdaki sebeplerle yetkilendirmeyi iptal edebilir.

- TT Mobil hakkında yargı mercilerince verilmiş iflas veya konkordato kararı olması,
- TT Mobil'in bu yetkilendirme kapsamındaki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmediğinin ve verilen süre içinde durumu düzeltmediğinin saptanması,
- TT Mobil'in kendisine tahsisli ya da kullanımına izin verilen frekanslar dışında faaliyet gösterdiğinin belirlenmesi, verilen süre içerisinde bu faaliyetine son vermemesi,
- TT Mobil'in, daha önce imzalamış olduğu imtiyaz sözleşmelerinden birinin feshedilmesi,
- TT Mobil'in, haberleşmenin gizliliği, milli güvenlik ve kamu düzenine ilişkin madde kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)

İMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi (devamı)

Şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılımlara ilişkin yatırımlar (Devamı)

Bu hallerde, TT Mobil’e, BTK’nın yazılı bildiriminden itibaren doksan (90) günden az olmamak üzere yükümlülüğünü yerine getirme olanağı tanınır. TT Mobil’in, verilen süre içerisinde yükümlülüklerinin tamamını yerine getirmemesi durumunda yetkilendirmesi BTK tarafından iptal edilecektir. Bu yetkilendirmenin herhangi bir şekilde iptali halinde, kullanım hakkı ücreti dâhil TT Mobil tarafından herhangi bir ücret talep edilemez.

Yetkilendirmenin herhangi bir nedenle iptali veya sona ermesi durumunda TT Mobil, sistemi oluşturan ve sistemin işleyişini etkileyen her türlü yazılımı, teçhizatı (kule, direk, boru, konteyner, kanal, enerji nakil hatları, anten vs. dâhil), bu teçhizatın kurulu bulunduğu TT Mobil’in kullanımında olan taşınmazları ve bunlarla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi BTK veya BTK’nın göstereceği kuruluşa, her türlü rehin, ipotek, haciz ve benzeri hukuki takyidattan arı, bedelsiz ve bütün fonksiyonları ile çalışır durumda devredecektir.

Grup ile ilgili kanuni takibatlar

Belediyeler ile olan ihtilaflar

Belediyeler tarafından, çeşitli dönemlere ait altyapı yatırım fonu ve belediye payı bedeli olarak belirlenen tutarın ödenmesi talebi ile Şirket aleyhine açılan davalara konu uyuşmazlıklarda, 2019 yılında Danıştay’da Şirket lehine alınan kararlar ve söz konusu kararlarda sadece ortak programa alınan altyapı hizmetleri için altyapı yatırım fonuna aktarım yapılmasının istenebileceği, yatırımlara ilişkin taslak program sunulduğu araştırılmadan, kesin ve ortak programa alınmış bir yatırım programı olduğu anlaşılmaksızın, Şirket’ten belli bir miktar ödemenin yapılmasının istenmesinin hukuka aykırı olduğuna işaret edildiği gözetilerek, yükümlülüğün yerine getirilmesi için, önemli ölçüde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel olmaması nedeni ile 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır. (31 Aralık 2018: 51.059 TL)

Grup’un BTK ile arasında olan ihtilaflar

Şirket’in BTK’ya karşı açmış olduğu çeşitli davalar bulunmaktadır. Bu davalar genel olarak sektörel ve tarife düzenlemeleri ve sektördeki diğer operatörlere ilişkin açıklanan düzenlemelere ilişkindir. Sektörel ihtilaflar genellikle BTK’nın arabağlantı, telekomünikasyon hizmetleri ve altyapı ile ilgili aldığı karar ve hükümlere itiraz suretiyle oluşmaktadır. 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 99’uncu maddesi ile 5809 sayılı Kanunun 60’ıncı maddesine eklenen 9’uncu fıkra uyarınca, müşteri iadelerine ilişkin kararın tebliğinden itibaren iki yıl içerisinde tüketicilere iade edilememesi halinde evrensel hizmet geliri olarak Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’na aktarılacağı düzenlenmiştir. İlgili düzenlemelerde verilen 2 yıllık sürenin sonuna gelinmiş olması ve bu sürede yürütmenin durdurulması taleplerinin reddedilmesi nedeniyle 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla BTK cezaları ve BTK kararları gereği müşteriye veya Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’na yapılması gereken iadeler için toplam 127.699 TL karşılık ayrılmıştır (31 Aralık 2018: 37.359 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

24. TAAHHÜTLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER (DEVAMI)***Gümrük ve Ticaret Bakanlığı idari para cezası***

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müfettişleri tarafından TT Mobil üzerinden kullanıcılara sunulan katma değerli hizmetler üzerinde gerçekleştirilen denetim neticesinde mesafeli satış kurallarına uyulmadığı gerekçesiyle İstanbul Valiliği Ticaret İl Müdürlüğü tarafından TT Mobil aleyhine 138.173 TL tutarında idari para cezası uygulandığına dair bildirim tebliğ edilmiştir. Söz konusu ceza tertibi üzerine; idari para cezasına yönelik uzlaşma için T.C. Ticaret Bakanlığı’na başvuruda bulunulmuş, sonrasında da idari işlemin geri alınması başvurusu yapılmıştır. İdari işlemin geri alınması başvurumuz reddedilmiş olup uzlaşma sürecinde TT Mobil tarafından uzlaşma kabul edilmemiştir. Talep edilen tutarlar için yürütmeyi durdurma talepli iptal davası açılmıştır. 6 Kasım 2019 tarihinde duruşma gerçekleştirilmiştir. Mahkeme TT Mobil lehine davanın kabulüne, idari para cezasının iptaline karar vermiştir.

Yönetimin görüşüne göre, yükümlülüğün yerine getirilmesi için, önemli ölçüde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel olmaması nedeni ile 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

Diğer konular

Grup avukatlarının olumsuz bir karar çıkmasını muhtemel gördükleri diğer davalar için konsolide finansal tablolarda 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 62.682 TL tutarında (31 Aralık 2018: 56.946 TL) karşılık ayrılmıştır. Kalan diğer davalar için Grup avukatları, iddiaların gerekçelerinin olmadığını veya davalara itiraz edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Dolayısıyla, bu tip davalarla ilgili olarak konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

25. NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR***Diğer açıklamalar***

Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları ile yükümlülüklerdeki hareketlerin mutabakatı

	31 Aralık 2018	Nakit hareketler	Nakit olmayan hareketler			31 Aralık 2019
			Girişler	Kur farkı değişimi	Diğer nakit olmayan hareketler	
Finansal yükümlülükler (Dipnot 5)	19.918.824	(5.469.866)	2.088.720	2.716.517	388.199	19.642.394
Kiralama yükümlülükleri (Dipnot 5)	2.594	(788.732)	191.476	9.257	1.726.166	1.140.761
Türev yükümlülükler, net (Dipnot 15)	495.536	220.164			(413.507)	302.193
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan toplam yükümlülükler	20.416.954	(6.038.434)	2.280.196	2.725.774	1.700.858	21.085.348

Konsolide nakit akış tablosunda işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit içinde gösterilen 68.032 TL tutarındaki “Diğer nakit girişleri” bloke nakit tutarlarındaki değişimi göstermektedir. Bloke nakit tutarları Dipnot 4’de gösterilmiştir. Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit içinde gösterilen 72.471 TL tutarındaki “Diğer nakit çıkışları” diğer finansman ödemeleri tutarlarındaki değişimi göstermektedir. Dönem net karı mutabakatının altında gösterilen 117.704 TL tutarındaki “Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler” TFRS Yorum 12 tutarlarındaki değişimi göstermektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

26. BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

27. HASILAT

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Mobil	8.896.224	7.534.284
Geniş bant	6.625.258	5.532.700
Sabit ses	2.685.259	2.603.183
Kurumsal data	1.821.577	1.690.211
Uluslararası gelirler	1.097.539	926.220
TFRS yorum 12 gelirleri	1.023.117	771.141
TV	348.456	305.669
Diğer	1.159.678	1.067.492
	23.657.108	20.430.900

28. FAALİYET GİDERLERİ

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Satışların maliyeti (-)	(12.298.492)	(11.249.445)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	(2.670.891)	(2.409.985)
Genel yönetim giderleri (-)	(2.147.447)	(1.784.341)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(166.491)	(147.779)
	(17.283.321)	(15.591.550)

29. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Personel giderleri	(3.435.612)	(3.018.853)
Vergiler	(2.316.397)	(2.004.943)
Yurtiçi bağlantı giderleri	(1.318.675)	(1.270.446)
Tamir ve bakım giderleri	(927.902)	(836.017)
TFRS Yorum 12 kapsamında giderleşen sabit kıymet alımları ve yatırım karşılık gideri	(905.413)	(682.426)
Yurtdışı bağlantı giderleri	(758.263)	(636.511)
Elektrik, su ve gaz giderleri	(699.259)	(578.716)
Teknoloji şirketi satış maliyeti ve ekipman satış maliyeti	(508.106)	(502.519)
İlan, reklam ve sponsorluk giderleri	(368.016)	(448.171)
Diğer giderler	(1.299.712)	(1.877.754)
Toplam faaliyet giderleri (amortisman ve itfa payları hariç)	(12.537.355)	(11.856.356)
Amortisman gideri, itfa payları	(4.715.985)	(3.717.763)
Değer düşüklüğü karşılığı giderleri	(29.981)	(17.431)
Giderler toplamı	(17.283.321)	(15.591.550)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

30. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Gecikme faizi ve reeskont gelirleri	152.230	140.221
Kira gelirleri	131.891	35.616
Dava ve tazminat gelirleri	43.067	21.649
Diğer	58.203	33.883
Diğer faaliyetlerden gelirler	385.391	231.369
Dava, tazminat ve ceza giderleri	(166.729)	(92.345)
Kur farkı giderleri	(157.367)	(298.763)
Kıdem tazminat karşılığı faiz maliyeti (Dipnot 21)	(91.679)	(64.738)
Reeskont giderleri	(57.211)	(34.399)
Diğer	(37.773)	(2.229)
Diğer faaliyetlerden giderler (-)	(510.759)	(492.474)

31. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER / (GİDERLER)

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Hurda satış karları	193.010	105.503
Sabit kıymet satış karları	21.101	24.785
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	214.111	130.288
Sabit kıymet satış zararları	(1.545)	(12.960)
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	(1.545)	(12.960)

32. FİNANSMAN GELİRLERİ / (GİDERLERİ)

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Kur farkı gelirleri	609.524	575.308
Mevduat faiz geliri	209.389	270.547
Vadeli piyasa işlem karları	2.913	444.713
Diğer	33.216	131.931
Finansman gelirleri	855.042	1.422.499
Faiz giderleri	(2.280.441)	(1.050.389)
Kur farkı zararları	(1.583.232)	(5.821.839)
Vadeli piyasa işlem zararları	(311.419)	(884.451)
Diğer	(213.652)	(115.640)
Finansman giderleri	(4.388.744)	(7.872.319)
Finansman giderleri net	(3.533.702)	(6.449.820)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

33. VERGİLER

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek kurumlar vergisi:		
Kurumlar vergisi karşılığı	206.890	22.725
Peşin ödenmiş vergi ve fonlar (-)	(131.652)	(16.260)
Ödenecek vergiler	75.238	6.465

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Vergi gideri:		
Kurumlar vergisi gideri		
Cari kurumlar vergisi gideri	(206.890)	(22.725)
Önceki dönem vergileri ile ilgili olarak yapılan düzeltmeler	915	2.245
Ertelenmiş vergi geliri (Dipnot 11)		
Ertelenmiş vergi geliri	(122.000)	651.500
	(327.975)	631.020

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda 126.389 TL (31 Aralık 2018: 365.034 TL gider) tutarında ertelenmiş vergi geliri diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

33. VERGİLER (DEVAMI)

Şirket ve Türkiye’de yerleşik bağlı ortaklıkları, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu hesap döneminin sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir.

Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla %22’dir. 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 10’uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu’na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Türkiye’de vergi mevzuatı, Şirket ve bağlı ortaklıklarının konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden mali tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirket bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştirakten elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır. Ayrıca, kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları gayrimenkullerinin (taşınmazlarının), kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %50’lik kısmı 31 Aralık 2019 itibarıyla kurumlar vergisinden istisnadır.

İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

33. VERGİLER (DEVAMI)

Vergi gideri ile vergi öncesi karın vergi oranı ile çarpılması sonucu çıkan vergi giderinin mutabakatı aşağıda belirtilmiştir:

	1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019	1 Ocak 2018 - 31 Aralık 2018
Vergi öncesi kar / (zarar)	2.734.758	(2.022.281)
Hesaplanan vergi (gideri) / geliri (22%)	(601.647)	444.902
Vergi etkisi:		
- Kanunen kabul edilmeyen giderlerin etkisi	(54.354)	(42.663)
- Bağlı ortaklıkların vergi oranı farklarının etkisi	(1.104)	2.999
- Nakit sermaye artışından kaynaklanan ertelenmiş vergi aktifinin kayıtlara alınması	65.146	60.907
- Bağlı ortaklıkların mali zararlarından kaynaklanan ertelenmiş vergi aktifinin kayıtlara alınması	192.673	113.845
- Bağlı ortaklıkların ertelenmiş vergiye konu edilmeyen vergi zararı ve düzeltme kayıtlarının etkisi	71.311	51.030
Vergi (gideri) / geliri	(327.975)	631.020

Yatırım İndirimi

TT Mobil, ilgili devlet kurumlarından önemli yatırım harcamalarına ilişkin aşağıdaki kapsamlarda yatırım indirimi teşviki almıştır:

a) Makine ve ekipman ithalatlarında %100 muafiyet,

b) Onaylanan yatırım harcamalarında %100 yatırım indirimi.

(b) maddesinde bahsi geçen yatırım indirimi cari yıl ve gelecekte oluşabilecek kurumlar vergisine tabi kardan indirilebilir olmakla beraber söz konusu yatırım indirimi stopaj vergisine konu olacaktır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, TT Mobil'in kullanılabilir yatırım indirimi 11.497.824 TL'dir (31 Aralık 2018: 9.542.318 TL) ve bu kapsamda kayda alınmamış ertelenmiş vergi alacağı 301.141 TL'dir (31 Aralık 2018: 278.162 TL).

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri; 24 Nisan 2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında olan ve düzeltilen Gelirler Vergisi Kanunu'nun (4842 no'lu Kanun ile düzeltilen) 19'uncu madde kapsamında 31 Aralık 2005 tarihinden önce başlanan yatırımlarını, sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirebilmekteydiler.

15 Ekim 2009 tarihinde, Anayasa Mahkemesi yatırım indirimlerinin 2008 yılından sonra kullanılamayacağı ve yatırım indirimi teşvikini 2006, 2007 ve 2008 yılları ile sınırlayan ifadeleri iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin verdiği iptal kararı 8 Ocak 2010 tarihinde yayınlanan 27456 no'lu Resmi Gazete tarihinden itibaren geçerlidir. Buna göre Grup kullanılmamış yatırım teşviklerini ileriki dönemlerde kullanma hakkına sahiptir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI

Grup'un finansal risk politikaları merkezi olarak yönetilmektedir ve Şirket yönetimine bu konuda bir komite destek olmaktadır. Tüm Grup şirketleri, Yönetim Kurulları'nda onaylanan iş planlarındaki nakit ihtiyaçlarını, merkezi yönetimin yönlendirmesi ile kredi kullanımı veya sermaye artırımına karşılık. Grup finansman ihtiyaçlarına ve piyasa öngörülerine göre uzun veya kısa vadeli borçlanabilmektedir.

Grup'un risk yönetim politikaları, Grup'un karşılaştığı riskleri tespit ve analiz etmek, uygun risk limitleri ve kontrolleri belirleyerek bu limitlere bağlılığını gözlemlemek üzere kurulmuştur. Risk yönetim politika ve sistemleri, Şirket'in faaliyetleri ve piyasa koşullarındaki değişimleri yansıtacak şekilde sürekli gözden geçirilmektedir.

Grup denetim komitesi yönetimi, Grup'un risk yönetimi, politika ve prosedürlerine uygunluğunu açısından denetlemekte ve Grup'un karşılaştığı risklere bağlı olarak risk yönetimi çerçevesinin yerine getirmesi esnasında destek vermektedir. İç denetim bölümü, risk yönetimi politika prosedürlerinin düzenli ve özel olarak değerlendirilmelerini yapar ve sonuçları denetim komitesine raporlar.

Finansal risk faktörleri

Grup'un başlıca finansal enstrümanları, vadeli piyasa işlemleri, banka kredileri, ihraç edilmiş borçlanma araçları, nakit ve kısa vadeli mevduatlardan oluşmaktadır. Finansal enstrümanların asıl kullanım amacı Grup operasyonları için fon artırımını sağlamak ve faiz oranı riskinden korunmaktır. Grup, operasyonlarından direkt olarak kaynaklanan ticari alacaklar ve borçlar gibi çeşitli diğer finansal varlıklara ve yükümlülöklere sahiptir. Grup'un finansal enstrümanlarından kaynaklanan ana riskleri, likidite riski, yabancı para riski, faiz oranı riski ve kredi riskidir. Yönetim kurulu bu riskleri izlemek ve yönetmek için gerekli prosedürlerden sorumludur.

Kredi riski

31 Aralık 2019	Alacaklar					
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		Diğer
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	11.793	5.992.604	—	111.404	4.945.874	408.522
- Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	—	22.661	—	—	—	—
A. Vadesi geçmiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	11.793	4.504.337	—	111.404	4.945.874	408.522
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	—	—	—	—	—	—
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	—	1.488.267	—	—	—	—
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	—	—	—	—	—	—
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	—	—	—	—	—	—
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	—	3.490.624	—	35.152	—	—
- Değer düşüklüğü (-)	—	(3.490.624)	—	(35.152)	—	—
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	—	—	—	—	—	—

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)***Kredi riski (devamı)***

	Alacaklar						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
31 Aralık 2018	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	10.489	5.268.309	—	105.914	4.494.393	237.402	—
- Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	—	37.073	—	—	—	—	—
A. Vadesi geçmiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	10.489	3.922.429	—	105.914	4.494.393	237.402	—
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	—	—	—	—	—	—	—
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	—	1.345.880	—	—	—	—	—
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	—	—	—	—	—	—	—
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	—	—	—	—	—	—	—
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	—	(3.241.202)	—	(42.759)	—	—	—
- Değer düşüklüğü (-)	—	3.241.202	—	42.759	—	—	—
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	—	—	—	—	—	—	—

Bir müşterinin ya da karşı tarafın finansal varlıklarla ilgili sözleşmenin şartlarını yerine getirememesi sonucu Grup’un alacakları ve finansal varlıklarında oluşabilecek finansal zararlar, kredi riskini oluşturmaktadır.

Bilanço tarihi itibarıyla maruz kalınan kredi riski tutarının belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Şirket’in maruz kaldığı azami kredi riski, finansal varlıkların tümünün bilanço da kayıtlı değerleriyle gösterilmesiyle yansıtılmıştır.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)**Likidite riski**

Likidite riski, Grup'un ileri tarihlerdeki finansal yükümlülüklerini karşılayamaması riskidir.

Grup'un amacı ödeme planlarını yakından takip ederek ve nakit projeksiyonlarıyla dönen varlıklar ve cari borçlar arasında denge sağlamaktadır.

Grup'un mevcut ve ileriye yönelik finansman ihtiyaçları uygun fon kaynakları, öncelikli olarak hissedarlardan olmak üzere, bankalar, finans kuruluşları ve tedarikçilerle yapılan kredi sözleşmeleri doğrultusunda sağlanmaktadır. Borçlanma kaynakları, bütçelenen ve gerçekleşen nakit akımlarının devamlı gözlemlenmesi ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vade profilleri eşleştirilmesi yöntemleriyle yönetilmektedir.

Aşağıda sunulan tablo Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin (tahakkuk eden faizler dahil) vadelerine göre durumunu göstermektedir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısası (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri ve ihraç edilmiş borçlanma araçları	19.642.394	22.301.494	2.108.407	4.536.553	12.298.790	3.357.744
Finansal kiralama yükümlülükleri	1.140.761	1.506.209	155.753	326.441	898.204	125.811
Ticari borçlar	4.391.610	4.391.610	4.305.795	85.815	—	—
Diğer borçlar (*)	1.253.520	1.253.520	1.214.728	—	38.792	—
İlişkili kuruluşlara ticari borçlar	87	87	87	—	—	—
Türev finansal yükümlülükler	710.715	710.715	122.565	281.158	321.363	(14.371)
31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısası (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri ve ihraç edilmiş borçlanma araçları	19.918.824	23.245.870	315.164	7.088.059	14.985.281	857.366
Finansal kiralama yükümlülükleri	2.594	2.599	158	476	1.965	—
Ticari borçlar	3.845.124	3.845.124	3.732.338	112.786	—	—
Diğer borçlar (*)	1.417.484	1.452.543	1.190.109	—	262.434	—
İlişkili kuruluşlara ticari borçlar	110	110	110	—	—	—
Türev finansal yükümlülükler	732.938	737.926	79.697	364.471	325.707	(31.949)

(*) Diğer borçlar kalemi; diğer borçlar, çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar ve diğer kısa vadeli yükümlülüklerden oluşmaktadır. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar içerisinde yer alan vergiler ile diğer kısa vadeli yükümlülükler içerisinde yer alan avans tutarları dahil edilmemiştir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin 'lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Piyasa Riski

Döviz pozisyonu tablosu

	31 Aralık 2019					31 Aralık 2018				
	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari alacaklar	303.692	32.786	15.102	183	4.470	315.683	22.861	28.884	3	15.201
2a. Parasal finansal varlıklar (Kasa, banka hesapları dahil)	4.436.947	230.967	459.369	—	6.235	3.286.197	336.639	250.863	17	2.040
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Diğer	174	—	26	—	—	108.766	922	17.232	—	29
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	4.740.813	263.753	474.497	183	10.705	3.710.646	360.422	296.979	20	17.270
5. Ticari alacaklar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6a. Parasal finansal varlıklar	35.405	5.960	1	—	—	36.481	6.934	—	—	—
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Diğer	790	—	119	—	—	—	—	—	—	—
8. Duran varlıklar (5+6+7)	36.195	5.960	120	—	—	36.481	6.934	—	—	—
9. Toplam varlıklar (4+8)	4.777.008	269.713	474.617	183	10.705	3.747.127	367.356	296.979	20	17.270
10. Ticari borçlar	2.621.490	339.821	83.327	(66)	31.090	2.044.960	302.973	70.387	—	19.113
11. Finansal yükümlülükler	4.847.846	517.698	266.334	—	844	6.707.528	917.725	311.789	—	—
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	18.564	587	2.267	—	—	9.561	201	1.411	—	—
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	7.487.900	858.106	351.928	(66)	31.934	8.762.049	1.220.899	383.587	—	19.113
14. Ticari borçlar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Finansal yükümlülükler	13.652.099	1.872.480	379.924	—	1.561	13.159.080	1.798.103	613.709	—	—
16 a. Parasal olan diğer yükümlülükler	174.726	29.312	91	—	—	85.271	16.095	99	—	—
16 b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	13.826.825	1.901.792	380.015	—	1.561	13.244.351	1.814.198	613.808	—	—
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	21.314.725	2.759.898	731.943	(66)	33.495	22.006.400	3.035.097	997.395	—	19.113
19. Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	11.707.212	1.552.884	373.315	—	—	10.070.310	1.824.600	78.180	—	—
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(11.707.212)	(1.552.884)	(373.315)	—	—	(10.070.310)	(1.824.600)	(78.180)	—	—
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	(4.830.505)	(937.301)	115.989	249	(22.790)	(8.188.963)	(843.141)	(622.236)	20	(1.843)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (TFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(16.538.681)	(2.490.185)	(257.471)	249	(22.790)	(18.368.039)	(2.668.663)	(717.648)	20	(1.872)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	(115.429)	(41.060)	19.318	—	—	(448.013)	(87.785)	2.292	—	—
23. Döviz varlıklarının hedge edilen kısmının tutarı	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Döviz yükümlülüklerinin hedge edilen kısmının tutarı	(11.707.212)	(1.552.884)	(373.315)	—	—	(10.070.310)	(1.824.600)	(78.180)	—	—

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)***Piyasa riski (devamı)******Yabancı para riski (devamı)***

Grup’un başlıca yabancı para pozisyonu banka borçlanmalarından ve ticari borçlarından oluşmaktadır. Yabancı para cinsinden borçlanmalar Dipnot 5’te belirtilmiştir.

Aşağıda sunulan tabloda Grup’un vergi öncesi karının ve diğer kapsamlı gelirinin (vergi etkisi hariç), diğer tüm değişkenler sabit tutulduğunda, (parasal varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişiklikler nedeniyle) ABD Doları ve Avro kurundaki değişime hassasiyet tablosu sunulmuştur:

31 Aralık 2019	Kar/Zarar		Diğer kapsamlı gelir	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları’nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.465.348)	1.465.348	—	—
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	851.645	(530.719)	(330.164)	129.116
3- ABD doları net etki (1+2)	(613.703)	934.629	(330.164)	129.116
Avro’nun TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde:				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(171.076)	171.076	—	—
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	332.961	(281.957)	(50.244)	50.385
6- Avro net etki (4+5)	161.885	(110.881)	(50.244)	50.385
Diğer döviz kurlarının TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(3.415)	3.415	—	—
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	—	—	—	—
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	(3.415)	3.415	—	—
Toplam (3+6+9)	(455.233)	827.163	(380.408)	179.501

(*) Çapraz kur, takas ve opsiyon sözleşmelerinin gerçeğe uygun değer farklarını içermektedir.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)***Piyasa riski (devamı)******Yabancı para riski (devamı)***

31 Aralık 2018	Kar/Zarar		Diğer kapsamlı gelir	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları’nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.398.652)	1.398.652	—	—
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	287.143	(196.188)	98.573	(70.465)
3- ABD doları net etki (1+2)	(1.111.509)	1.202.464	98.573	(70.465)
Avro’nun TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde:				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(422.151)	422.151	—	—
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	186.468	(156.462)	(52.525)	19.659
6- Avro net etki (4+5)	(235.683)	265.689	(52.525)	19.659
Diğer döviz kurlarının TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(245)	245	—	—
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	—	—	—	—
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	(245)	245	—	—
Toplam (3+6+9)	(1.347.437)	1.468.398	46.048	(50.806)

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)***Faiz oranı riski***

Piyasadaki fiyatların değişmesiyle finansal araçların değerlerinde dalgalanmalar oluşabilir. Grup'un faiz oranı riski başlıca banka kredilerine bağlıdır.

Faiz taşıyan finansal borçların faiz oranı değişiklik göstermesine karşın, faiz taşıyan finansal varlıkların sabit faiz oranı bulunmaktadır ve gelecek yıllardaki nakit akışı bu varlıkların büyüklüğü ile değişim göstermemektedir. Grup'un piyasa faiz oranlarının değişmesine karşı olan risk açıklığı, her şeyden önce Grup'un değişken faiz oranlı borç yükümlülüklerine bağlıdır. Grup'un bu konudaki politikası ise faiz maliyetini, sabit ve değişken faizli borçlar kullanarak yönetmektir. Banka kredilerinin faiz oranı riskini bertaraf etmek için Grup, ayrıca faiz takas anlaşmaları yapmıştır (Dipnot 15).

Faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	4.281.269	3.693.827
Finansal yükümlülükler	(7.233.679)	(5.040.115)
Riskten korunan kısım etkisi	(11.407.465)	(7.546.710)
	(14.359.875)	(8.892.998)
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler	(12.408.715)	(14.878.709)
Riskten korunan kısım etkisi	11.407.465	7.546.710
	(1.001.250)	(7.331.999)

Değişken faizli finansal araçlar için 31 Aralık 2019 tarihinde faiz %0,25 baz puan yüksek olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 6.356 TL (31 Aralık 2018: 6.529 TL) daha düşük olacaktı, faiz %0,25 baz puan düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 6.406 TL (31 Aralık 2018: 6.229 TL) daha yüksek olacaktı.

Diğer taraftan, finansal riskten koruma nedeniyle, faiz %0,25 baz puan yüksek olsaydı özsermaye 54.124 TL (31 Aralık 2018: 57.004 TL) daha yüksek olacaktı, faiz %0,25 baz puan düşük olsaydı özsermaye 55.601 TL daha düşük olacaktı (31 Aralık 2018: 57.858 TL).

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri ile gösterilmesine ilişkin açıklamalar

Aşağıdaki tablo, finansal varlık ve yükümlülüklerin defter değeri ile gerçeğe uygun değerini göstermektedir.

Nakit ve benzeri varlıklar ile ticari ve diğer alacakların gerçeğe uygun değeri kısa vadeli olmalarından dolayı defter değerini ifade etmektedir. Sabit faizli finansal borçların gerçeğe uygun değeri, raporlama tarihi itibarıyla geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımlarının bulunmasıyla hesaplanmıştır. Yabancı para değişken faizli finansal borçların gerçeğe uygun değeri ise ilerideki nakit akışlarının tahmin edilen piyasa faiz oranları ile iskonto edilmesiyle hesaplanmıştır.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Finansal varlıklar				
Nakit ve nakit benzeri	4.946.070	4.494.536	4.946.070	4.494.536
Ticari ve diğer alacaklar (ilişkili kuruluşlar dahil)	6.115.801	5.384.712	6.115.801	5.384.712
Finansal yatırımlar (*)	14.693	11.995	(*)	(*)
Türev finansal varlıklar	408.522	237.402	408.522	237.492
Finansal yükümlülükler				
Banka kredileri	13.758.315	15.040.979	13.758.259	15.039.834
İhraç edilmiş borçlanma araçları	5.884.079	4.877.845	6.127.415	4.877.845
Finansal kiralama yükümlülükleri	1.140.761	2.594	1.140.761	2.594
Ticari borçlar ve diğer yükümlülükler (ilişkili kuruluşlar dahil) (**)	5.563.531	5.262.718	5.563.531	5.262.718
Türev finansal yükümlülükler	710.715	732.938	710.715	732.938

(*) Grup'un finansal yatırımlardaki payı maliyet değerinden taşınmaktadır. Bu payın gerçeğe uygun değer bilgisi mevcut değildir.

(**) Ticari ve diğer borçlar ile çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar ve diğer kısa vadeli yükümlülüklerden oluşmaktadır. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar içerisinde yer alan vergiler ve diğer kısa vadeli yükümlülükler içerisinde yer alan alınan avanslar hariç bırakılmıştır.

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların gerçeğe uygun değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)***Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu (devamı)***

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2019 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Gerçeğe uygun değer belirlenmesi					
	Değerleme tarihi	Toplam	Aktif piyasada oluşan fiyatlar (Seviye1)	Önemli gözlemlenebilen girdiler (Seviye2)	Önemli gözlemlenemeyen girdiler (Seviye3)
Gerçeğe uygun değerde ölçülen varlıklar:					
<u>Türev finansal varlıklar:</u>					
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2019	373.121	—	373.121	—
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2019	35.401	—	35.401	—
Gerçeğe uygun değerde ölçülen yükümlülükler:					
<u>Türev finansal yükümlülükler:</u>					
İhraç edilmiş borçlanma araçları	31 Aralık 2019	2.876.254	2.876.254	—	—
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2019	173.362	—	173.362	—
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2019	517.664	—	517.664	—
Mala dayalı türev araçlar (bakır)	31 Aralık 2019	19.689	—	19.689	—
Gerçeğe uygun değerde ölçülmeyen diğer finansal yükümlülükler					
Banka kredileri	31 Aralık 2019	13.758.259	—	13.758.259	—
İhraç edilmiş borçlanma araçları	31 Aralık 2019	3.251.161	3.251.161	—	—

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2018 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Gerçeğe uygun değer belirlenmesi					
	Değerleme tarihi	Toplam	Aktif piyasada oluşan fiyatlar (Seviye1)	Önemli gözlemlenebilen girdiler (Seviye2)	Önemli gözlemlenemeyen girdiler (Seviye3)
Gerçeğe uygun değerde ölçülen varlıklar:					
<u>Türev finansal varlıklar:</u>					
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2018	200.921	—	200.921	—
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2018	36.481	—	36.481	—
Gerçeğe uygun değerde ölçülen yükümlülükler:					
<u>Türev finansal yükümlülükler:</u>					
İhraç edilmiş borçlanma araçları	31 Aralık 2018	4.877.845	4.877.845	—	—
Faiz oranı takas sözleşmeleri	31 Aralık 2018	84.004	—	84.004	—
Çapraz kur işlemleri	31 Aralık 2018	648.934	—	648.934	—
Gerçeğe uygun değerde ölçülmeyen diğer finansal yükümlülükler					
Banka kredileri	31 Aralık 2018	15.039.834	—	15.039.834	—

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (“TL”) olarak, diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin’lik değerlerden gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI (DEVAMI)

Sermaye yönetimi politikası

Grup’un sermaye yönetiminin birincil amacı, hisse değerlerini maksimize etmek ve işletmelerini desteklemek adına, güçlü kredi derecesini ve sağlıklı sermaye oranlarının devamlılığını sağlamaktır.

Grup, ekonomik koşulların değişimi ışığında, sermaye yapısını yönetmekte ve düzeltmeler yapmaktadır.

Grup, sermaye yapısını düzenlemek ve korumak için hissedarlara yapılan kar payı ödemelerini düzenleyebilir ya da sermayeyi hissedarlara geri verebilir. 2019 ve 2018 yıllarında herhangi bir hedef, politika ya da süreç değişikliği yapılmamıştır.